

3004_Az_Əyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 3004 Dünya qiymətləri

1 əmək haqqının indeksləşdirilməsinin birinci prinsipial yanaşması:?

- bütün variantlar yalnızdır
- indeksləşdirmə əmək haqqının minimum həddi ilə məhdudlaşır.
- əmək haqqının tam indeksləşdirilməsini nəzərdə tutur
- əmək haqqının nizamlanması onun səviyyəsindən asılı olaraq həyata keçirilir, yəni minimum əmək haqqı artdıqda isə kompensasiya azalır.
- indeksləşdirmə əmək haqqının maksimum həddi ilə məhdudlaşır.

2 əmək haqqının indeksləşdirilməsinin ikinci prinsipial yanaşması:?

- bütün variantlar yalnızdır
- indeksləşdirmə əmək haqqının minimum həddi ilə məhdudlaşır.
- əmək haqqının tam indeksləşdirilməsini nəzərdə tutur
- əmək haqqının nizamlanması onun səviyyəsindən asılı olaraq həyata keçirilir, yəni minimum əmək haqqı artdıqda isə kompensasiya azalır.
- indeksləşdirmə əmək haqqının maksimum həddi ilə məhdudlaşır.

3 əmək haqqının indeksləşdirilməsinin ikinci prinsipial yanaşması:?

- bütün variantlar yalnızdır
- indeksləşdirmə əmək haqqının minimum həddi ilə məhdudlaşır.
- əmək haqqının tam indeksləşdirilməsini nəzərdə tutur
- əmək haqqının nizamlanması onun səviyyəsindən asılı olaraq həyata keçirilir, yəni minimum əmək haqqı artdıqda isə kompensasiya azalır.
- indeksləşdirmə əmək haqqının maksimum həddi ilə məhdudlaşır.

4 Dünya bazarında texnoloji biliklər digər əmtəələrdən seçilir:

- Mənəvi köhnəlmənin yüksək tempi.
- İstehsalın böyük serialılığı ilə;
- Mənəvi köhnəlmənin aşağı tempi ilə;
- Texnoloji biliklərin yaranmasına əməyə istifadə olunan istehsal vasitələrinin dəyəri əlavə olunmur və bu biliklər tətbiq olunan müəssisənin son məhsulunun dəyərinə daxil edilmir;
- İstehsalın ərazi bölgüsü;

5 Royaltinin hesablanması ən geniş yayılmış metodu hansıdır?

- Lisenziyalı məhsulun satış dəyərindən faizlə;
- "Xərclər+mənfəət" metodu;
- Tam xərclər metodu;
- Ekstrapolyasiya metodu;
- Ümumi məhsul dövriyyəsi dəyərindən faizlə;

6 Royalti dərəcəsi necə müəyyən edilir?

- Pauşal toplam ilə.
- Illik royaltilərin toplanması ilə;
- Əldə olunmuş gəlirə əsaslanan ayrı-ayrı sövdələşmələrin dəyərlərinin vurulması ilə;
- Illik royalti məbləğinin dolay vergilər və yığımlar çıxılmaqla xalis satışın illik dəyərinə nisbəti ilə;

- Hazırkı müddətə olan razılaşma fəaliyyəti dövrünə olan sahibkara ödənilmiş texnologiyalar, royaltinin ümumi məbləğinin hasilinin məbləği kimi;

7 Royalti dərəcəsinin formalaşmasının korrektə edən amillərinə nə aid edilmir?

- Elmi-texniki tərəqqinin təsiri.
 İstehsal və kommertiya riskinin dərəcəsi amili;
 İllik əlavə mənfəətin kəmiyyətini formalaşdırən amillər;
 Alternativ texnologiya tərəfindən rəqabət amilləri;
 Alternativ texnologiya tərəfindən rəqabət amilləri;

8 Valyuta nizamlaşdırılması aləti deyildir:

- düzgün cavab göstərilməyib
 Azərbaycanca rezidentlərin və qeyri-rezidentlərin valyuta əməliyyatlarının yoxlanılması
 valyuta əməliyyatlarının aparılma qaydasının müəyyən edilməsi
 valyuta qanunculuğuna riayət edilməsinə nəharət
 pul vəsaitlərinin daimi və fərdi ehtiyatlarının formalaşması qaydası və şərtlərini müəyyən etmək

9 Milli valyuta hansı formada buraxılır ?

- düzgün cavab göstərilməyib
 yalnız nağd formada
 yalnız nağdsız formada
 nağd və nağdsız formada
 cek formasında

10 Beynəlxalq Valyuta Fondunun nizamnaməsinin VIII maddəsinə qoşulan ölkələrdə quvvədədir:

- bütün variantlar yalnızdır
 tam donərlilik
 cari beynəlxalq əməliyyatlar üzrə donərlilik (azad donərlilik)
 daxili donərlilik
 xarici donərlilik

11 Avronun emitenti kimdir:

- bütün variantlar yalnızdır
 Avropa Mərkəzi Bankı
 Beynəlxalq Valyuta Fondu
 Beynəlxalq Yenidənqurma və İnkişaf bankı
 Biznes bank

12 Beynəlxalq Valyuta Fondu cari beynəlxalq əməliyyatlar üzrə məhdudiyətləri tənzipləməni həyata keçirir:

- bütün variantlar yalnızdır
 bəli
 xeyr
 qismən həyata keçiri
 istəsə həyata keçirə bilər

13 Aşağıda göstərilən amillərdən hansı dünya bazarında qara metalların qiymətinin formalaşmasına təsir göstərir?

- dünya bazarını formalaşdırən tələb-təklif amili
 Ümumi Bazar ölkələrinin ixrac qiymətləri

- ölkədəki və dünya ölkələri üzrə siyasi amillər
- dünya bazarında mövcud olan inflyasiya amilləri
- dünya bazarını formalaşdıran konyuktura amili

14 Beynəlxalq təcrübədə Free on board (... named port of shipment) sərbəst gəminin göyärtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növlərinə aid edilir:

- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «C» qrupu su nəqliyyatı
- «F» qrupu su nəqliyyatı

15 Beynəlxalq təcrübədə sərbəst gəminin göyärtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilmir:

- «D» qrupu dəniz nəqliyyatına
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- «F» qrupu su nəqliyyatından başqa digər nəqliyyat növlərinə

16 Beynəlxalq təcrübədə sərbəst gəminin göyärtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- FOB
- EXW
- FCA
- FAS
- KAF

17 Beynəlxalq kommertiya termini olan fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növlərinə aid edilir:

- «C» qrupu su nəqliyyatı
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- «F» qrupu su nəqliyyatına
- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növünə

18 Beynəlxalq təcrübədə fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növü ilə aparılmır:

- çay nəqliyyatı
- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla hava nəqliyyatı ilə
- «C» qrupu su nəqliyyatından başqa digərləri ilə
- «F» qrupu su nəqliyyatı
- dəniz nəqliyyatı

19 Beynəlxalq təcrübədə fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) şərti ilə alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- FOB
- EXW
- CFR (KAF)

- FAS
 FAS

20 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərti olan dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) şərti ilə məhsulların idxal-ixracı hansı nəqliyyat növü ilə aparılır?

- hava nəqliyyatı ilə
 «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü ilə
 «C» qrupu, su nəqliyyatı ilə
 «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü ilə
 avtomobil nəqliyyatı ilə

21 Xüsusi bir qiymət kəmiyyəti olub, bu həddə qiymətlərin səviyyəsindən asılı oalraq satış həcmi kəskin surətdə arta və yaxud da azala bilər:

- Müxtəlif dərəcəli məhsullara qiymət şkalası
 Qiymətlərin psixoloji həddləri
 Qiymətəmələgəlmənin məhsulun təyinatına istiqamətliyi
 Bazar dəyəri və onun ətrafında tərəddüd edən bazar qiymətləri
 Müxtəlif təyinatlı məhsulların orta qiymətləri

22 Qiymətlərin müəyyən edilməsində alıcının nəzərə alınmalı olan digər qavrayışıdır:

- Müxtəlif təyinatlı məhsulların orta qiymətləri
 Bazar dəyəri və onun ətrafında tərəddüd edən bazar qiymətləri
 Müxtəlif dərəcəli məhsullara qiymət şkalası
 Qiymətəmələgəlmənin məhsulun təyinatına istiqamətliyi
 Qiymətlərin psixoloji həddləri

23 Eyni bir məhsul bir neçə təyinata malik ola bilər, ancaq satışın daha faydalı olması üçün o elə qiymətləndirilməlidir ki, təyinata uyğun olsun:

- Qiymətlərin psixoloji həddləri
 Bazar dəyəri və onun ətrafında tərəddüd edən bazar qiymətləri
 Müxtəlif təyinatlı məhsulların orta qiymətləri
 Qiymətəmələgəlmənin məhsulun təyinatına istiqamətliyi
 Müxtəlif dərəcəli məhsullara qiymət şkalası

24 Beynəlxalq təcrübədə məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunmasının neçə metodu var?

- 12
 10
 3
 5
 6

25 Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- Demografik amil
 Strateji
 Taktiki amil
 İqtisadi amil
 Təbii amil

26 Geniş mənada konyunktura:

- Hər şansı bir ölkənin vəziyyətini xarakterizə edir.
- Hadisələrin böhranı
- Təkrar istehsal prosesinə bilavasitə bazar ifadəsində baxır
- qarşılıqlı əlaqədə keçid vəziyyətlərinin şəraitini və əlaqələrin məcmusunu ifadə edir
- İctimai kapitalın təkrar istehsalı prosesində yaranan ziddiyyətlərin vahidliyini nümayiş etdirir

27 Bazar konyunkturası şəraitində məhsulun qiyməti hansı amilin təsiri altında formalaşır?

- Demografiq
- İqtisadi
- Siyasi
- taktiki
- Strateci

28 Çay nəqliyyatı ilə yüklərin daşınması tarifləri bölünməsi aparılmır:

- sürətli daşımalara görə
- yüklərin növlərinə görə
- göndərmə növlərinə görə
- konteynerlərlə daşıma görə
- yığma və kiçik həcmli daşımalara görə

29 çay nəqliyyatına xarakterik deyildir:

- qiymətli yüklərin sürətli daşınması
- böyük buraxılış qabiliyyəti
- daşımaların maya dəyərinin aşağı olması
- az kapital qoyuluşu
- yüklərin daşınma preyskurantlarının olması

30 Çay nəqliyyatının üstünlüyüdür:

- cavablar düzgün deyildir
- böyük buraxılış qabiliyyətinin olmaması
- daşımaların maya dəyərinin aşağı olması
- böyük kapital qoyuluşu
- yol şəbəkə sisteminin mövudluğu

31 Çay nəqliyyatının üstünlüyüdür:

- daşımaların maya dəyərinin yüksək səviyyəsi
- böyük buraxılış qabiliyyəti
- daşımaların
- böyük kapital qoyuluşu
- yol şəbəkə sisteminin mövudluğu

32 Su nəqliyyatına xas deyildir:

- yol şəbəkə sisteminin mövudluğu
- məhdudlaşdırılmış yollarla həyata keçirilir
- vahid nəqliyyat sistemi yaratmır
- iş şəraitinin fərqliliyi
- xərclərin səviyyəsinin fərqliliyi

33 Dəmiryolu ilə nəql olunan üçünü sinif yüklərə aid edilir:

- nəql etmə xərgi 50% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgi 20% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgi 10% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgi 30% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgi 5% təşkil edərsə

34 Dəmiryolu ilə nəql olunan üçünü sinif yüklərə aid olunur:

- xammallar
- avadanlıqlar
- maşınlar
- materiallar
- qiymətli yüklər

35 Dəmir yolu ilə nəql olunan ikinci sinif yüklərə aid edilir:

- nəql etmə xərgləri 30% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgləri 50% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgləri 15% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgləri 5-10% təşkil edərsə
- nəql etmə xərgləri 20% təşkil edərsə

36 Valyuta məzənnəsinin aşağı düşməsi ilə bağlı fikirlərdən hansı doğrudur?

- digər ölkələrin sahibkarlarına əlavə mənfəət qazanmağa imkan verir
- ixracatçılara «mənfəəti» adlandırılan əlavə mənfəət almağa imkan verir
- ölkələrə «mənfəəti» adlandırılan əlavə mənfəət almağa imkan verir
- ixracatçılara əlavə pul vəsaitlərinin sərf edilməsi kimi ziyan verir
- həmin ölkələri məcbur edir ki, əlavə pul vəsaitləri sərf etməklə məzənnənin yüksəldilməsini həyata keçirsinlər

37 Tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə azad valyuta mübadiləsinə nə zaman icazə verilir:

- maliyyə valyutasının dönərliyində
- tam valyutanın dönərliyində
- xarici valyutanın dönərliyində
- əmtəə valyutasının dönərliyində
- milli valyutanın dönərliyində

38 Avtomobil nəqliyyatında daşımalarda maye dəyərinə birbaşa təsir göstərmir:

- sürücünün yaşı
- əmək haqqının səviyyəsi
- avtobenzinin qiyməti
- dizel yanacaqının qiyməti
- regional qiymətlərin müxtəlif səviyyələri

39 Avtomobil nəqliyyatında daxili yükdaşıma tarifləri müəyyənləşdirilir:

- avtonəqliyyat müəssisələri tərəfindən sərbəst şəkildə
- Qiymət (Tarif) Şurası tərəfindən
- Nazirliklər tərəfindən
- Gömrük Komitəsi tərəfindən
- sifarişçi tərəfindən

40 Avtomobil nəqliyyatında yük tarifləri növlərinə aid deyildir:

- cavablar doqru deyildir
- işəmuzd tariflər
- vaxtamuzd tariflər
- şəhərarası yüklərin daşınması tarifləri
- beynəlxalq yollarla yüklərin daşınması tarifləri

41 Vaxtamuzd tariflər hansı halda tətbiq olunmur:

- cavablar doqru deyildir
- daşınan yüklərin miqdarını müəyyən etmək çətinlik törədən zaman
- daşınma yolunu müəyyən etmək çətin olarsa
- hər saat işə görə
- avtomobilin yük götürməsindən asılı olaraq hər gediş kilometrə görə

42 Kilometrə görə tariflər differensiallaşdırılır:

- cavablar doqru deyildir
- yolun keyfiyyətindən asılı olaraq
- avtomobilin yük götürməsindən asılı olaraq
- əmək haqqının səviyyəsinə görə
- ölkələrin inkişaf səviyyəsinə görə

43 Nəqliyyatın ayrı-ayrı növlərində daşımaların maya dəyəri daha yüksəkdir:

- cavablar doqru deyildir
- dəmir yol nəqliyyatında
- dəniz nəqliyyatında
- avtomobil nəqliyyatında
- çay nəqliyyatında

44 Avtomobil nəqliyyatında yükdaşıma üzrə tarifdən güzəştlər hansı məqsədlə tətbiq olunur?

- cavablar doqru deyildir
- avtomobilin sürətindən istifadə əmsalının artırılması məqsədilə
- avtomobilin yük götürməsindən istifadə əmsalının artırılması məqsədilə
- mövud nəqliyyatdan uzun müddət istifadə məqsədilə
- mənfəətliliyin təmin olunması məqsədilə

45 Firmalar qiymətləri müəyyən edərkən nəzərə alır: (səhv cavabı seçin)

- sifariş olunacaq avadanlığın dəyərinin kəmiyyətini
- müxtəlif mükafatlandırıcı proqramların kəmiyyətini
- firmanın reklam mövqelərini
- istifadə edilən satış bazarları
- göstərilən xidmət və zəmanətlərin kəmiyyətini

46 Məhsul öz inkişafının ən yüksək nöqtəsinə çatdığı zaman qiymətlərin müəyyən edilməsində aşağıdakı məqsədlər tipik xarakter daşıyırlar: (səhv cavabı seçin)

- buraxılan məhsulun müəyyən nomenklaturasının təmin edilməsi
- nəzərdə tutulan bazar payına nail olunması və onun saxlanması
- müəyyən mənfəət faizinin qazanılması
- rəqib firmaları aşağı qiymətlə sıxışdıraraq bazardan çıxarmaq
- rəqabət şəraitinə uyğunlaşma

47 İri şirkətlərin qiymət təcrübəsinin təhlili qiymətməmələgəlmə prosesində aşağıdakı yanaşmalardan hansını ayırmışdılar: (səhv cavabı seçin)

- Konkret məhsul üçün alıcıların ödəməyə hazır olduqları qiymətlərin qoyulmasınəmə istehlakçıya meylik əsasında qiymətməmələgəlmə
- Məcmu istehsal xərclərinə əsaslanan qiymətməmələgəlmə
- Buraxılan məhsulun müəyyən nomenklaturasına əsaslanan qiymətməmələgəlmə
- Şirkətin ümumi gəlirində məhsul vahidinin payını uçota alan və birbaşa istehsal xərclərinə əsaslanan qiymətməmələgəlmə
- Rəqiblərin qiymət fəaliyyətinə əsaslanan qiymətməmələgəlmə

48 Beynəlxalq valyuta sisteminin neçə növü vardır:?

- 5
- 1
- 2
- 3
- 4

49 Qızıl standartının tətbiq olunduğu ilk ölkə hansıdır?

- Toqo
- Almaniya
- Böyük Britaniya
- İtaliya
- Fransa

50 Aşağıda göstərilən valyutalardan hansı daxili və beynəlxalq bazarlarda sabit və ya artan məzənnə ilə, yüksək alıcılıq qabiliyyətliliyi ilə xarakterizə olunur:

- milli valyuta
- etibarlı valyuta
- əmtəə valyutası
- tam dönərli valyuta
- möhkəm valyuta

51 II Beynəlxalq Valyuta Konfransı hansı şəhərdə keçirilib?

- Kopenhagen
- Paris
- Münhen
- Genuya
- Afina

52 Hansı şəhərdə IV Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib:?

- Argentina
- Braziliya
- İtaliya
- Yamayka
- Almaniya

53 V Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt keçirilib:?

- 2000
- 1979

- 1980
- 1954
- 1990

54 Verilən şəhərlərdən hansında I Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1869- Paris
- 1867 – Paris
- 1867 – Münhen
- 1868- Münhen
- 1868-London

55 Neçənci ildə I Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1871
- 1867
- 1868
- 1869
- 1870

56 Neçənci ildə II Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1925
- 1921
- 1922
- 1923
- 1924

57 İxrac və ya idxal qiymətlərindən gömrük rüsumları və vergilər həcmində fərqlənirlər:

- bircalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin daxili topdansatış qiymətləri
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmənin qiymətləri
- bircalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin qiymətləri
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən daxili topdansatış qiymətləri
- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri

58 əmələ gəlməsi xarakterinə görə şərti olaraq dünya qiymətlərinin neçə növü fərqlənir:

- 5
- 6
- 2
- 3
- 4

59 Qapalı bazar qiymətlərinə daxildir: (səhv cavabı seçin)

- imtiyazlı razılaşma qiymətləri
- firmadaxili ticarət qiymətləri
- ticarət təşkilatlarının qiymətləri
- regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətləri
- prefensial razılaşma qiymətləri

60 Sorğu qiymətləri hansı bazarlarda tətbiq olunur? (səhv cavabı seçin)

- qara metallar bazarı

- neft və neft məhsulları bazarlarda
- kimyəvi mallar bazarlarda
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
- ayrı-ayrı əlvan metal növləri bazarı

61 Kapitalist bazarının regional qiymətlərinə xasdır:

- onlar "Azad" bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar "Qapalı" bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar "Azad" bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar "Qapalı" bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar "Qapalı" bazar qiymətinə bərabər olur

62 Prefensial qiymətləri müəyyən edilir:

- Qərbi Avropa dövlətləri arasında inteqrasiya prosesləri nəticəsində daha üstünlüyə malik olan ölkələrin razılaşmalarına görə
- müəyyən əmtəələrin göndərilməsi haqqında hökumətlərarası razılaşmalara görə
- "Azad" bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- "Qapalı" bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- beynəlxalq inhisarlar çərçivəsində əmtəə və xidmətlərin mübadiləsi zamanı razılaşmalara görə

63 Kurno modelində nəzərdə tutulur ki:

- bütün variantlar yalnışdır
- duopolistlərdən hər biri istehsalın həcmi haqqında qərar qəbul edərkən, hesab edir ki, o, digər duopolistin məhsul buraxılışı həcminə təsir göstərmir
- mükəmməl rəqiblərdən hər biri istehsal həcmi haqqında qərar qəbul edərkən hesab edirlər ki, o, məhsulun qiymətində əks olunmayacaqdır
- inhisarçı rəqiblərdən hər biri son hədd xərclərindən yuxarı qiymətlər üzrə resursları əldə edir
- oliqopolistlərdən hər biri qərar qəbul edərkən buna digər oliqopolistlərin reaksiya vermək imkanını nəzərə alır

64 Aşağıda verilən mülahizələrdən hansı səhvdir

- hamısı doğrudur
- inhisarçı həmişə qiyməti son hədd xərcləri kəmiyyətindən yuxarı təyin edir
- inhisarçı üçün həmişə son hədd gəliri qiymətdən yuxarıdır
- inhisar özündə natamam rəqabətin son halını birləşdirir
- bazar üzərində hakimiyyətə malik firmalar tez-tez qiymət ayrı-seçkiliyi təcrübəsinə müraciət edirlər

65 Inhisarçı məhsuluna tələb əyrisi

- cavablardan heç biri doğru deyil
- mənfi mailliyə malikdir
- müsbət mailliyə malikdir
- şaquli xətt sayılır
- üfqi xətt sayılır

66 Dünya təcrübəsində məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- on iki
- on
- üç
- beş
- altı

67 Aşağıdakılardan hansı nəqliyyat tarifi növü deyil-

- tariflər.
- differensial tariflər
- mütənasib tariflər
- akkord tariflər
- mütərəqqi tariflər

68 Nəqliyyat məsrəflərinin differensiallaşdırılması hansı nəqliyyat vasitəsində özünü biruzə verir:

- cavablar doğru deyildir
- su və avtomobil nəqliyyatında
- hava və dəniz nəqliyyatında
- dəmiryol nəqliyyatında
- avtomobil nəqliyyatında

69 Hökumətin qərarlarına görə hansı nəqliyyat tarifləri tənzimlənilir:

- dəniz nəqliyyatı tarifləri
- dəmiryol nəqliyyatı tarifləri
- daxili avia xətlərlə səmişinlərin və yüklərin daşınması
- dəmiryol nəqliyyatında səmişinlərin daşınması tarifləri
- taksilərlə səmişinlərin daşınması tarifləri

70 Hava nəqliyyatı tariflərinə aid edilmir:

- hava gəmilərinə xidmət tarifləri
- hava limanları rayonlarında hava gəmilərinə xidmətə görə aeronaviqasiya xidməti tarifləri
- hava nəqliyyatı ilə poçtların daşınma tarifləri
- hava limanlarında səmişinlərə xidmət tarifləri
- hava nəqliyyatında yüklərin daşınma tarifləri

71 Dəmiryol nəqliyyat növlərinə aid deyildir:

- nəqliyyatda yük baqajlarının daşınması
- nəqliyyatda səmişinlərin daşınması tarifləri
- nəqliyyatda baqajların daşınması tarifləri
- avtomobil nəqliyyatında səmişinlərin və yüklərin daşınması tarifləri
- nəqliyyatda poçtların daşınması tarifləri

72 Nəqliyyat xərclərinin differensiallaşdırılması daha yüksəkdir?

- çay və hava nəqliyyatında
- dəniz nəqliyyatında
- boru-kəmərlər
- hava nəqliyyatında
- avtomobil nəqliyyatında

73 Azad bazar qiymətlərinə daxildir: (səhv cavabı seçin)

- əmtəələrin satışı təşkil olunan yerlərdə formalaşan qiymətlər
- hərracların qiymətləri
- ticarət təşkilatlarının qiymətləri
- birjalarda qiymətləri
- regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətləri

74 Dəmiryola nəqliyyatında tətbiq olunan tarif növü deyil:

- differensial tariflər
- ümumi tariflər
- yerli tariflər
- akkord tariflər
- müstəsna tariflər

75 Dəmiryolu nəqliyyatında tariflər differensiallaşdırılmır

- vaqonların yükəgötürmə qabiliyyətindən istifadə dərəcəsinə görə
- vaqonların tiplərinə görə
- göndərişlərin növlərinə
- daşıma məsafəsinə və sürətinə
- boşdayanma vaxtına

76 Fraxt nədir?

- hava neqliyyatının tarifləri
- avtomobil nəqliyyatı tarifləri
- dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri
- su nəqliyyatı tarifləri
- çay nəqliyyatı tarifləri

77 Gömrük tarifinin tətbiq edilməsi nəyə gətirib çıxarır?

- istehlakçı və istehsalçıların rifah səviyyəsinin dəyişməsinə
- idxal qiymətlərinin artmasına və yerli malların qiymətlərinin aşağı düşməsinə
- idxal və yerli malların qiymətlərinin artmasına
- yerli istehsalçıların qazancına və məhsul istehlakçıların itkisinə
- bütünlükdə yerli məhsulların istehsalçı və istehlakçıların itkisinə

78 Gömrük rüsumlarının tətbiq edilməsi hansı məqsədləri güdür?

- daxili bazarda qiymətlərin aşağı düşməsi
- xarici iqtisadi əlaqələrin genişlənməsi
- dövlət büdcəsinin artması
- daxili bazarın daxili rəqabətdən qorunması
- xarici bazarların zəbt edilməsi

79 Dünya təcrübəsində məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- on iki
- on
- üç
- beş
- altı

80 FOB və FAS şərtlərində qiymətlər fərqləndirilir

- Bazar şərtləri ilə
- Ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- Nəqləmə xərclərinin kəmiyyəti qədər
- Ödəniş şərtləri ilə
- Gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

81 Beynəlxalq tarif və fraxtlar nəyi ifadə edir?

- Daşıma qiymətlərini
- Nəqliyyat məhsullarının milli dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun bazar qiymətini
- Nəqliyyat məhsulunun beynəlxalq dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun istehsalına sərf olunan ictimai zəruri xərcləri

82 Verilmiş fikirlərdən biri dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsinin başlıca şərtidir:

- qiymət indekslərinin orta kəmiyyətinin işlənilib hazırlanması
- proqnozların qiymətləndirilməsi
- proqnozun işlənilib hazırlanması
- qiymət indekslərinin işlənilib hazırlanması
- idxal-ixrac qiymətlərinin orta kəmiyyətinin müəyyən edilməsi

83 Göstərilən metodlardan biri dünya bazarında maşın və avadanlıqların qiymətinin proqnozlaşdırılmasında istifadə olunur:

- "Parametrik"
- "Delfi"
- "Sorgu"
- Müqayisəli satışlar"
- Analoqiya"

84 Aşağıdakı kriteriyalardan hansı dünya bazarında qiymətlərin proqnozlaşdırılmasında müxtəlif strukturları təyin edir?

- üfqi və şaquli inteqrasiyasının dərəcəsi.
- ölçü, xarakter, kapitalın təmərküzləşməsi və ixtisaslaşma dərəcəsi
- firmaların bazarda ekspansiyası;
- diversifikasiya dərəcəsi;
- müəyyən inhisar quruluşunun məhsulunun xüsusi çəkisi;

85 Verilənlərdən biri xarici ticarətin müqavilə qiymətidir:

- preyskurant qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri;
- nəşr edilən sorgu qiymətləri

86 Verilənlərdən hansı qiymətlərin dünya bazarında proqnozlaşdırılması zamanı nəzərə alınan diversifikasiyanın izahıdır?

- Qiyməti aşağı salmaq cəhdidir.
- Müəyyən sahədə iri şirkətlərin payının artmasıdır
- Bir iri şirkətin müəyyən sahəyə aid olan istehsalının xüsusi çəkisinin bir yerə toplanmasıdır;
- Başqa sahədə olan iri şirkətlərin əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində olmayan həmin şirkətlərin başqa sahələrə daxil olmasıdır;
- Böyük şirkətlərin əsas sahəyə münasibətdə istehsalın və ya tədavülün növbəti pilləsi kimi çıxış edən digər sahələrdə genişlənməsi.

87 Göstərilən amillərdən hansı dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edir?

- Bütün variantlar doğrudur

- İctimai-zəruri əmək məsrəflərinin dəyişməsi, daha doğrusu, beynəlxalq mübadilə sferasında dövr edən əmtəələrin dəyərinin dəyişməsi
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

88 Hansı amillər dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

89 Aşağıdakı amillərdən hansı dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir etmir?

- Yığım və istehlakın nisbəti
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

90 Dünya təcrübəsində iri firmaların faktiki sövdələşmə qiymətləri və təklif qiymətləri haqqında qeyd olunanlardan hansı doğrudur?

- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir
- sövdələşmə bağlanarkən bir qayda olaraq, aşağı düşən qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər plan səviyyəsini göstərir
- sövdələşmə bağlanarkə, bir qayda olaraq, sabit qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir

91 Dünya ticarətinin inkişafının aparıcı qüvvəsi nədir?

- Proteksionizm siyasəti.
- Beynəlxalq əmək bölgüsü;
- Beynəlxalq inteqrasiya prosesi;
- Müqayisəli üstünlük prinsipi;
- Dünya bazarına dəyər qanununun təsiri;

92 Dünya ticarətin inkişafına kömək edən təşkilat hansılardır?

- Beynəlxalq Yenidənqurma və inkişaf Bankı.
- Avropa iqtisadi Birliyi
- Beynəlxalq Valyuta Fondu
- Ümumdünya Ticarət Təşkilatı
- Neft ixracatı ölkələrinin təşkilatı

93 Aşağıdakılardan hansı dünya qiymətlərinin internasional dəyərdən uzaqlaşmasına səbəb olan faktorlara aid deyil?

- beynəlxalq əmək bölgüsü.
- beynəlxalq bazarda monopoliya hökmranlığı;
- inflyasiya;
- valyuta kurslarının qeyri-sabitliyi;
- məhsulun istehlak dəyəri;

94 Dünya bazarında tələb və təklif qanunun təsiri nəyin vasitəsilə təzahür edilir?

- beynəlxalq əmək bölgüsü
- dünya qiymətlərində istehlak dəyərinin uçotu vasitəsilə;
- məhsulların istehlak və mübadilə dəyərləri arasındakı münasibət vasitəsilə;
- istehsalçı və istehlakçılar arasında münasibət vasitəsilə;
- dünya bazarında rəqabət faktoru vasitəsilə;

95 İxrac qiymətlərinin hesablanması üçün başlanğıc bazası aşağıdakılardan hansıdır?

- transfert qiymətləri.
- daxili bazar qiymətləri;
- “qapalı” bazarların qiymətləri
- müqavilə qiymətləri;
- “azad” bazarların qiymətləri;

96 Beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğu

- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif və adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə eyni, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə eynivə adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır

97 Müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğu neçə amillə müəyyən edilir:

- 6
- 3
- 5
- 2
- 4

98 Dünya kapitalist bazarında eyni əmtəələrə müxtəlif qiymətlərin yaranmasına zəmin yaradan hallara daxildir (səhv cavabı göstərin)

- ticarətdə müxtəlif hökumət və yarımhökumət təşkilatlarının iştirakı
- beynəlxalq trestlər vasitəsilə ayrı-ayrı ölkələrin daxili bazarlarının inhisarlaşması
- konsemlər və kartellər trestlər vasitəsilə ayrı-ayrı ölkələrin daxili bazarlarının inhisarlaşması
- xarici bazarların inhisarlaşması və bazarların bölgüsü haqqında razılaşma
- dünya bazarında hökumət qəbul etdiyi razılaşma

99 Inhisarçı mənfəətinin maksimumlaşdırılması şərti hansıdır?

- $AR=MR-P$
- $MR=AR=P$
- $MR=AR-P$
- $MR=AR+P$
- $MR=AR \square P$

100 Oliqopolistlər arasında qeyri-qiymət rəqabəti metodu deyil -

- dizayn və qablaşdırma
- məhsulun differensiallaşdırılması
- qiymətin differensiallaşdırılması
- məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- reklam işinin təşkili

101 Tam rəqabət sahələrində tipik firma

- bütün cavablar doğrudur
- məhsulun bazar qiymətinə verilmiş qiymət kimi baxır
- yeni firmaların sahəyə daxil olmasına müəyyən dərəcədə nəzarət edə bilər
- o halda çox məhsul sata bilər ki, qiymət aşağı salınsın
- digər firmalara nisbətən nadir məhsul satır

102 İxrac edən ölkələrdən Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə (idxal yerinə) qədər çatdırma xərclərini (nəqlətmə dəyəri, yükləmə-boşaltma məsrəfləri, sığorta məbləği) həmçinin nəqliyyat vəsaitlərinin alınması üçün komission haqqı istisna olmaqla alıcının komissiyona və brokerə verdiyi haqq xərclərini nəzərə almaqla NV - nin dəyəridir. Bu Avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsi zamanı istifadə olunan hansı dəyər növüdür ?

- nəqliyyat vasitəsinin sığorta dəyəri
- nəqliyyat vasitəsinin gömrük dəyəri
- nəqliyyat vasitəsinin util dəyəri
- nəqliyyat vasitəsinin konstruksiyaasının dəyişməsinə sərf olunmuş dəyəri
- məhdudlaşdırılmış bazarda nəqliyyat vasitəsinin dəyəri

103 Məhdudlaşdırılmış bazarda nəqliyyat vasitəsinin dəyəri:

- Təmir (bərpa) üzrə ayrı - ayrı işlər aparıldıqdan sonra NV -nin həndəsi parametrlərinin, konstruksiya materiallarının, fiziki - kimyəvi xassələrinin və iş proseslərinin xarakteristikalarının bərpa olunmaz dəyişməsi ilə müşayiət olunan dəyər itkisinin miqdarıdır.
- Müəssisənin balansında olan və onun ləğvi prosesində reallaşan NV-nin dəyəridir.
- NV - nin sığortalanması zamanı sığorta müqaviləsinin bağlanması anında hesablanan bazar dəyəridir.
- Açıq bazarda satışı mümkün olmayan və ya NV - nin açıq satışının müraciəti üçün lazım olan xərclərlə müqayisədə əlavə xərclər tələb edən NV - nin dəyəridir. Bu metod konstruktiv və ekoloji meyarlar, xüsusi funksional təyinatına və s. görə uyğun mövcud qanunvericilik aktları ilə istisna məhdudlaşdırılan və ya qadağan edilən NV - nin qiymətləndirilməsi üçün istifadə edilir.
- Ehtiyatını işləyən və silinən NV - nin və həmçinin qəzalar, təbii fəlakətlər və digər xarici təsirlər nəticəsində aldığı zədələnmədən sonra bərpa edilməsi mümkün olmayan NV-nin dəyəridir.

104 Mövcud istifadəsinə görə nəqliyyat vasitəsinin dəyəri:

- Ehtiyatını işləyən və silinən NV - nin və həmçinin qəzalar, təbii fəlakətlər və digər xarici təsirlər nəticəsində aldığı zədələnmədən sonra bərpa edilməsi mümkün olmayan NV-nin dəyəridir
- NV - nin dəyəri onun istifadə edilmə məqsədlərindən və mövcud şəraitdən asılı olaraq təyin edilir.
- Müəssisənin balansında olan və onun ləğvi prosesində reallaşan NV-nin dəyəridir.
- Təmir (bərpa) üzrə ayrı - ayrı işlər aparıldıqdan sonra NV -nin həndəsi parametrlərinin, konstruksiya materiallarının, fiziki - kimyəvi xassələrinin və iş proseslərinin xarakteristikalarının bərpa olunmaz dəyişməsi ilə müşayiət olunan dəyər itkisinin miqdarıdır.
- NV - nin sığortalanması zamanı sığorta müqaviləsinin bağlanması anında hesablanan bazar dəyəridir

105 Nəqliyyat vasitəsinin gömrük dəyəri:

- bütün cavablar yalnıxdır
- NV - nin dəyəri onun istifadə edilmə məqsədlərindən və mövcud şəraitdən asılı olaraq təyin edilir.
- NV - nin sığortalanması zamanı sığorta müqaviləsinin bağlanması anında hesablanan bazar dəyəridir
- Müəssisənin balansında olan və onun ləğvi prosesində reallaşan NV-nin dəyəridir

- İxrac edən ölkələrdən Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə (idxal yerinə) qədər çatdırma xərclərini (nəqletmə dəyəri, yükləmə-boşaltma məsrəfləri, sığorta məbləği) həmçinin nəqliyyat vəsaitlərinin alınması üçün komission haqqı istisna olmaqla alıcının komissiyona və brokerə verdiyi haqq xərclərini nəzərə almaqla NV - nin dəyəridir.

106 Bu şərtə görə satıcı öz müəssisəsində (zavodunda, fabrikdə, anbarında və s.) əmtəni alıcıya təhvil verərək özünün qarşısında duran öhdəliyini yerinə yetirmiş olur.

- CFR
 FCA
 FAS
 EXW
 FOB

107 Bu şərtə görə satıcı əmtəni daşıma üçün gömrük rüsumlarını ödədikdən sonra razılaşdırılan məntəqədə yük daşıyana təhvil verir və özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş olur.

- EXW
 FCA
 FAS
 CFR
 CIF

108 Bu şərtə görə satıcı əmtəni limana gəmi boyunca (yanında) yerləşdirməlidir. Həmin andan satıcının öhdəlikləri bitmiş hesab olunur.

- CIF
 DES
 DEQ
 FAS
 EXW

109 Aşağıda verilən qiymət növlərindən hansı dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətini həyata keçirərkən nəzərə alınmır?

- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili pərakəndəsatış qiymətləri
 İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri
 Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri
 Kontrakt qiymətləri;
 Birjada təyin edilən qiymətlər, hərəracların və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;

110 Verilənlərdən hansı dünya qiymətini xarakterizə edən amildir:

- Bütün variantlar doğrudur.
 Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
 Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşmalıdır;
 Sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır;
 Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır;

111 Qeyd olunan amillərdən hansı müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğunu müəyyən edir?

- Bütün variantlar doğrudur
 bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
 hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
 qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;
 alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

112 əsas qiymət növləri haqqında verilən fikirlərdən hansı dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətinin həyata keçirilməsində nəzərə alınmalıdır?

- Bütün variantlar doğrudur
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri
- Kontrakt qiymətləri;
- Birjada təyin edilən qiymətlər, hərəqlərin və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;

113 Bu metodun köməyi ilə dövlət və təklif arasında tarazlığın əldə edilməsinə və saxlanılmasına, bununla da bütün iqtisadiyyat miqyasında qiymətlərin daha bərabər ölçüdə tədriclə artımına nail olmağa çalışır:

- bütün variantlar doğrudur
- Birbaşa metod
- Dolaylı metod
- Həm birbaşa həm dolaylı metod
- müdaxilə qiymətləri metodu

114 Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- pul tədavülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi
- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti
- amortizasiya normalarının qoyulması
- fermer qiymətlərinin tənzimlənməsi
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

115 Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- pul tədavülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi
- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti
- amortizasiya normalarının qoyulması
- müdaxilə qiymətlər
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

116 Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- pul tədavülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi
- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti
- amortizasiya normalarının qoyulması
- Məqsədli qiymətlər
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

117 Qiymətlərin tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir:?

- pul tədavülü və kredit sisteminin tənzimlənməsi
- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti
- amortizasiya normalarının qoyulması
- nəzarət yaxud istiqamətləndirilmiş qiymətlər
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

118 Bazar iqtisadiyyatı olan ölkələrdə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi :

- qiymətlərin təsbit olunmasıdır
- nəzarət tədbiridir;
- inhisarın maraqlarının qorunması tədbiridir;

- qanunverici, inzibati və büdcə-maliyyə tədbirlərinin köməyi ilə, bütünlükdə sistemin sabit inkişafına imkan yaratmaq yolu ilə dövlətin qiymətlərə təsir etmək təşəbbüsüdür;
- iqtisadiyyatda dağıdıcı nəticələrə gətirib çıxarmayan inhisar və rəqabətin bu cür münasibətinin təmin olunması alətidir.

119 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi nədən ötrü zəruridir?

- oliqopolistlərin maraqlarının qorunması üçün.
- iqtisadi inkişafın sabitləşməsi üçün
- xarici iqtisadi əlaqələrin tənzimlənməsi üçün;
- inhisarçı siyasətinin həll olunması üçün;
- dövlətin pul-kredit siyasətinin reallaşması üçün;

120 Maşın və avadanlıqlara olan sürüşkən qiymətlər dünya ticarətində adətən nəyi nəzərə alaraq müəyyən edilir?

- Çatdırılma müddətləri.
- Tələb və təklifi
- Dünya bazar qiymətlərini;
- Maşın və avadanlıqların hazırlanması müddətində baş verən istehsal xərclərində dəyişiklikləri;
- Bağlanan sövdələşmə şərtlərini;

121 Dünya ticarətində sürüşmə düsturu nə ilə müəyyən olunur?

- Gömrük rüsumunun dərəcəsi.
- Avadanlığın yekun qiyməti;
- Avadanlığın bazis qiyməti;
- Qiymətdə material əmək ödənişi xərclərinin payı;
- Kreditin faiz dərəcəsi;

122 Dünya təcrübəsinə əsasən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri ixrac ölkələrinin ilkin bazarında qiymətləndirilən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında verilənlər olmur, lakin digər ölkələrin ilkin bazarında oxşar avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında məlumatlar olduqda hansı metodla təyin edilir?

- yalnız dolaylı metodla
- Dolaylı, Birbaşa
- Birbaşa
- Hesablama
- həm birbaşa həm də hesablama metodu ilə

123 Avtomobil nəqliyyatında hansı əlavə əməliyyatlara görə yığımlar alınır:

- cavablar doğru deyildir
- boşaltma işlərinə görə
- yükləmə işlərinə görə
- anbar xidmətlərinə görə
- yüklərin ekspeditorlaşmasına görə

124 Sərnişinlərin daşınması və bəqacların avtomobil nəqliyyatı ilə regionlar arası daşıma tariflərinə məqsədlə tənzimlənilir:

- cavablar doğru deyildir
- daşımaların maya dəyərinin uçotu məqsədilə
- daşımalarda zəruri mənfəətin alınması məqsədilə
- daşımaların maya dəyərinin uçotu və zəruri mənfəətin alınması məqsədilə

- istehlakçı tələbinin ödənilməsi məqsədilə

125 Dəmiryol nəqliyyatında tarif dərəcələri hansı amillərə görə hesablanılır:

- cavablar doğru deyildir
 vaqona görə
 tona görə
 vaqon-kilometrə görə
 ton-kilometrə görə

126 Dəmiryol nəqliyyatında yükdaşıma tarifləri hansı amillərdən asılı deyildir:

- daşımalara görə ödənişlərin əvvəlcədən aparılmasından
 vaqonun növü
 vaqonun mənsubluğundan
 göndərmə növündən
 daşımaların məsafəsindən

127 Konteynerli göndərişlərə görə tariflər nə əsasdan hesablanılır?

- yüklərin sinifliliyini nəzərə almaqla
 vaqonlu tarifləri əsas götürməklə
 konteynerin saxlanması xərcinin uçotu ilə
 konteynerin yükçötürməsindən tam istifadənin uçotu ilə hesablanılır
 əlavə xərclərin uçotu zəruriliyi ilə

128 Dəmiryolu ilə nəql olunan birinci sinif yüklərə aid edilir:

- cavablar doğru deyildir
 nəqliyyat üzrə nəqletmə tərkibi 50% təşkil edərsə
 nəqliyyat üzrə nəqletmə tərkibi 15% təşkil edərsə
 nəqliyyat üzrə nəqletmə tərkibi 70% təşkil edərsə
 nəqliyyat üzrə nəqletmə tərkibi 40% təşkil edərsə

129 Dəmir yolu ilə nəql olunan birinci sinif yüklərə hansı yüklər aid edilir?

- xammallar və digər kütləvi yüklər
 materiallar
 avadanlıqlar
 maşınlar və mexanizmlər
 tikinti materialları və digər kütləvi yüklər

130 Məcmu xərclər metodu dedikdə əsasən aşağıdakı yanaşma nəzərdə tutulur:

- Buraxılan məhsulun müəyyən nomenklaturasına əsaslanan qiymətmələgəlmə
 Birbaşa istehsal xərclərinə əsaslanan qiymətmələgəlmə
 Rəqiblərin qiymət fəaliyyətinə əsaslanan qiymətmələgəlmə
 Məcmu istehsal xərclərinə əsaslanan qiymətmələgəlmə
 Konkret məhsul üçün alıcıların ödəməyə hazır olduqları qiymətlərin qoyulmasına əsaslanan qiymətmələgəlmə

131 Konyunkturaya təsir göstərən daimi fəaliyyət göstərən amil:

- Daxili və beynəlxalq siyasi böhran
 Sosial ziddiyyət
 Kortəbii hadisələr

- elmi texniki tərəqqi
- Möhtəkirlilik amilləri

132 Konyunkturaya təsir edən daim fəaliyyət göstərməyən qeyri-tsiklik amil:

- Kortəbii hadisələr
- Elmi-texniki tərəqqi
- İstehsal və kapitalın təmərküzləşməsi
- İnflyasiya
- Əmtəələrin istehsalı və istehlakında mövsümlilik

133 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyuta sisteminin ikinci mərhələsinə aiddir?

- Yamayka valyuta sistemi
- Qızıl standartı valyuta sistemi.
- Bretton-Vuds valyuta sistemi
- «Üzən» valyuta sistemi

134 Hansı hallarda tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə azad valyuta mübadiləsinə icazə verilir?

- maliyyə valyutasının dönərliyində
- tam valyutanın dönərliliyində
- xarici valyutanın dönərliyində
- əmtəə valyutasının dönərliyində
- milli valyutanın dönərliyində

135 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyuta sisteminin birinci mərhələsinə aid edilir

- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi,
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi

136 Aşağıdakı fikirlərdən hansı valyuta məzənnəsini xarakterizə edir:

- xarici valyutanın alınması və satılması
- valyuta birjalarında sövdələşmələrin bağlanması qaydası
- hər hansı bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkələrin valyutası ilə ifadəsinin dəyəri
- dünya bazarlarında satılmış və ya alınmış əmtəənin dəyəri
- inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dönərli valyutası

137 Hansı valyuta dönərliliyi bazar məzənnəsi üzrə digər ölkələrin valyutasının azad alqı-satqısı hesab edilir?

- tam valyutanın dönərliliyi
- maliyyə valyutasının dönərliyi
- milli valyutanın dönərliyi
- qismən valyutanın dönərliliyi
- xarici valyutanın dönərliyi

138 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyutasisteminin üçüncü mərhələsinə aid edilir?

- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi

- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi

139 Bazarda əmtəyə tələb təklifdən yüksək olarsa:

- “rəqabətli bazar” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- “azad bazar” formalaşacaq
- “qapalı bazarı” formalaşacaq

140 İnkişaf etmiş kapitalist ölkələrinin daxili bazarlarında qiymətlərin hərəkətini onların səviyyəsinin yüksəldilməsinə, eləcə də aşağı salınmasına təsir edən amillər çoxluğuna aiddir: (səhv cavabı seçin)

- dünya bazarının konyukturu
- qiymətlərin çoxluğu
- yaranan tərəddüdlərin amplitudu
- qismən qiymətlərin hərəkətinin yerli xarakteri
- bir neçə qiymətin nisbi sabitliyi

141 Qiymət əmələ gətirən əsas amillərə aiddir: (səhv cavabı seçin)

- pul sferasının vəziyyəti
- ictimai istehsal qiyməti
- siyasi mühit
- tələb və təklifin nisbəti
- qiymətlərin birbaşa tənzimlənməsi

142 Beynəlxalq təcrübədə franko-zavod və yaxud zavoddan (.. şərtləndirilmiş mətəqədə) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilir:

- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- dəniz nəqliyyatı
- dəmir yolu nəqliyyatı
- çay nəqliyyatı
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü

143 Beynəlxalq Kommersiya termini olan cəmi ilə (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə) çatdırılmışdır şərti ilə idxal-ixrac əməliyyatlarında hansı tarif (qiymət) növü formalaşır?

- DE qiymətləri
- FCA qiymətləri
- FOB qiymətləri
- FAS qiymətləri
- DDU qiymətləri

144 Inkoterms-2000 şərti olan rüsumlar ödənilməklə körpüyə çatdırılmışdır (... şərtləndirilmiş təyinat məntəqəsinə) hansı tarif (qiymət) növü əmələ gəlir?

- EXC qiymətləri
- DEQ qiymətləri
- DE qiymətləri
- DDU qiymətləri
- DDP qiymətləri

145 Beynəlxalq kommertiya termini olan rüsumlar ödənilməklə (... şərtləndirilmiş təyinat məntəqəsinə) çatdırılmışdır şərti ilə idxal-ixrac əməliyyatlarında hansı qiymət (tarif) əmələ gəlir?

- SIF qiymətləri
- FCA qiymətləri
- DDU qiymətləri
- FOB qiymətləri
- FAS qiymətləri

146 Beynəlxalq kommertiya termini olan rüsumlar ödənilməklə (... şərtləndirilmiş təyinat məntəqəsinə) çatdırılmışdır şərti ilə kontraktlarda hansı qiymət növündən istifadə olunur?

- DDP qiymətləri
- FOB qiymətləri
- FAS qiymətləri
- DDU qiymətləri
- DE qiymətləri

147 Beynəlxalq kommertiya terminlərinə görə Cost, Insurance and Freight (... named port of destination) şərti nəyi bildirir?

- daşınma haqqı və sığortalama (... sərbəstləndirilmiş təyinat yerinə) dək ödənilmişdir
- sərbəst gəminin göyertəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- göndərilən məhsulun dəyəri, sığortalaması və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) qiymətdə əks olunmuşdur.
- daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə) dək

148 Beynəlxalq kommertiya terminlərinə görə Cost and Freight (... named port of destination) şərti nəyi bildirir?

- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyertəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- sərbəst gəminin göyertəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)

149 İnkişaf etmiş ölkələrdə inflyasiya proseslərinin qeyri-bərabərliyi və müxtəlif məhsullarla beynəlxalq əmək bölgüsündə qeyri – bərabər iştirakı nəyi şərtləndirir?

- qiymətlərin azalma tempinin qarşının alınmasını şərtləndirir
- qiymətlərin azalma tempini şərtləndirir
- qiymətlərin artma tempini şərtləndirir
- qiymətlərin müxtəlif artım tempələrini şərtləndirir
- qiymətlərin dəyişmə tempinə nəzarəti şərtləndirir

150 Aşağıdakılardan hansı qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir?

- Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi.
- Pul tədavülü və kreditin tənzimlənməsi.
- Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

151 Verilənlərdən hansı dövlətin qiyməti birbaşa tənzimlənməsinə aid deyildir?

- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi

- ümumi qiymətlərin dondurulması
- qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- rentabellik normasının təyin edilməsi

152 Aşağıdakılardan hansı Qərbi Avropa ölkələrində qiymətlərin əmələgəlməsinə təsirin dolayı metodlarına aid edilmir:

- kredit sisteminin tənzimlənməsi.
- dövlət tədarükü
- vergi sistemi;
- pul tədavülü
- qiymətlərin təsbit olunması;

153 Aşağıdakılardan hansı bazar iqtisadiyyatı olan ölkələrdə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsini düzgün izah edir?

- qiymətlərin təsbit olunmasıdır
- nəzarət tədbiridir
- inhisarın maraqlarının qorunması tədbiridir
- qanunverici, inzibati və büdcə-maliyyə tədbirlərinin köməyi ilə, bütünlükdə sistemin sabit inkişafına imkan yaratmaq yolu ilə dövlətin qiymətlərə təsir etmək təşəbbüsüdür;
- iqtisadiyyatda dağıdıcı nəticələrə gətirib çıxarmayan inhisar və rəqabətin bu cür münasibətinin təmin olunması alətidir.

154 Aşağıdakı hökmlərdən biri istehsal beynəlmiləl qiymətinə aiddir?

- beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsini tənzimləyir
- dünya qiymətinin ilkin əsasıdır
- dünya qiymətlərinin dünya bazarında pulla ifadəsidir
- dünya bazarında formalaşmasının əsasını beynəlmiləl dəyər təşkil edir
- bəzi hallarda milli istehsal qiymətinə uyğun gəlir

155 Verilənlərdən hansı qiymətlərin iqtisadi tənzimləmə metoduna aid edilmir:

- dövlət preyskurant qiymətlərinin tətbiq olunması.
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti;
- amortizasiya normalarının qoyulması;
- torpaq rentasının tənzimlənməsi

156 Dünya qiymətlərinin internasional dəyərdən uzaqlaşmasına səbəb olan faktorlara aşağıdakılardan hansı aid edilmir?

- beynəlxalq əmək bölgüsü.
- beynəlxalq bazarda monopoliya hökmranlığı
- inflyasiya;
- valyuta kurslarının qeyri-sabitliyi;
- məhsulun istehlak dəyəri

157 Hansı təşkilat dünya ticarətin inkişafına yardım edir?

- Beynəlxalq Yenidənqurma və inkişaf Bankı.
- Avropa iqtisadi Birliyi
- Beynəlxalq Valyuta Fondu
- Ümumdünya Ticarət Təşkilatı

- Neft ixracatı ölkələrinin təşkilatı

158 əhali üçün xidmətə qiymət indekslərinin əhəmiyyəti və mahiyyəti nədir?

- yuxarıda göstərilənlərin hər biri doğrudur
 yerli və regional təşkilatlar tərəfindən xidmət sferası tənzimlənir
 istehlak xidmətləri sferasında inflyasiyanın səviyyəsi qiymətləndirilir
 bu indeks əsasında xidmət sferası tənzimlənir
 bu istehlak xidmətlərini tələb və təklifinin bazar tarazlığının müəyyən olunmasına imkan verir

159 Bazis şərtləri nədir?

- satışla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərəfindən ödədilməsidir
 məhsulun sığortalanması şərti ilə idxal və ixracı nəzərdə tutulur
 nəqliyyat, yükləmə, boşaltma, məhsulun sığortalanması və əmtəələrin dövlət sərhəddini keçdiyi zaman gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə əks olunması şərtləri nəzərdə tutulur
 məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulur
 alışla bağlı bütün xərclərin alıcının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür

160 Bazis şərtlərini nəzərə almaqla qiymətlərin qruplaşdırılması hansı sənədin bazasında tətbiq olunur?

- bu hüquqi sənədlərin hamısı bazis şərtlərinin nəzərə alınması
 bu Azərbaycan Respublikası Tarif (Qiymət) Şurası tərəfindən təsdiq olunmuş qərarların bazasında tətbiq olunur
 bu Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarları əsasında tətbiq olunur
 bu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanları əsasında tətbiq olunur
 bu qaydalar «Incoterms 2000» sənədinin bazasında tətbiq olunur

161 Beynəlxalq təcrübədə qəbul olunmuş nəyi EX Work (...named point) bildirir?

- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
 franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
 nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
 sərbəst gəminin göyörtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
 sərbəst gəminin göyörtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)

162 Beynəlxalq təcrübədə qəbul olunmuş Free carrier (... named point) nəyi bildirir?

- nəqliyyat sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
 sərbəst gəminin göyörtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
 sərbəst gəminin göyörtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
 fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
 dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)

163 Beynəlxalq təcrübədə qəbul olunmuş Free along side ship (... named port of ... shipment) nəyi bildirir?

- sərhəddə kimi ... (şərtləndirilmiş məntəqəyə qədər) çatdırılmışdır
 franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
 nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
 sərbəst gəminin göyörtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
 daşınma haqqı və sığortalanma... (... sərbəstləndirilmiş təyinat yerinə)...dək ödənilmişdir

164 Beynəlxalq kommersiya terminlərinə görə Free on board (... named port of shipment) şərti nəyi bildirir?

- daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə)...dək
 sərbəst gəminin göyörtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
 sərbəst gəminin göyörtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)

- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)

165 Dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edən amil aşağıdakılardan hansıdır

- Bütün variantlar doğrudur
- İctimai-zəruri əmək məsrəflərinin dəyişməsi, daha doğrusu, beynəlxalq mübadilə sferasında dövr edən əmtəələrin dəyərinin dəyişməsi
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

166 Dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edən amil hansıdır

- Bütün variantlar doğrudur
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

167 Dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir etməyən amil aşağıdakılardan hansıdır

- Yığım və istehlakın nisbəti
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

168 Aşağıdakı hökmlərdən hansı doğru deyil?

- Dünya qiymətlərinin artma meylinə malik olmasının əsas amili idxal-ixrac proseslərinin kəskin surətdə güclənməsidir
- Dünya qiymətlərinin formalaşmasına və hərəkətinə təsir edən başlıca amil istehsal xərcləri sayılır
- Tələb və təklif arasındakı nisbətlərin qiymətlərə təsir miqyası rəqabətdən asılıdır
- Rəqabət nə qədər güclü və bazar nə qədər azad olsa, onda həmin amilin qiymətə təsiri bir o qədər əhəmiyyətli olar
- Dövlət tənzimlənməsi tədbirləri dünya qiymətlərinin dinamikasına bilavasitə təsir göstərir

169 BMT-nin statistikasına daxil olmayan qiymət indeksi hansıdır

- Əlvan metallar üzrə idxal qiymətləri indeksləri
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri.
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri.
- Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Sənaye məmulatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri

170 BMT-nin statistikasına daxil olan qiymət indeksi hansıdır

- Bütün variantlar doğrudur
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Sənaye məmulatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri

171 Proqnozun hazırlanması üçün ilkin məlumatlara xas olan hansı çatışmamazlıqları qeyd etmək olar:

- Bütün variantlar doğrudur
- Əmtənin reallaşması haqqında kəmiyyət və dəyər məlumatları həmişə kifayət qədər tam və dəqiq olmur
- Proqnozun tərtib edilməsi zamanı istifadə olunan müxtəlif iqtisadi amillər həmişə lazımi dərəcədə böyük bir dəqiqliklə təsvir edilmir və gecikdirilməklə nəşr olunur;
- Ayrı-ayrı sahələr üzrə məlumatlar çox vaxt köhnə və müqayisəyə gəlməyən olur
- proqnozların tərtib edilməsi zamanı firma və korporasiyaların informasiyaları çox vaxt həqiqəti əks etdirmir

172 ABŞ-da dövlət tərəfindən qiymətlərin neçə faizinə nəzarət olunur?

- 25%-30%
- 5%-10%
- 10%-15%
- 15%-20%
- 20%-25%

173 Beynəlxalq səviyyədə məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunmasının neçə metodu var?

- on iki
- üç
- beş
- altı
- on

174 Nə zaman qiymətlərin dondurulması səmərəli hesab edilir?

- bütün variantlar doğrudur
- qismüddətli dövrdə
- uzunmüddətli dövrdə
- yüksək inflyasiya zamanı
- mülayim inflyasiya zamanı

175 Qeyd olunanlardan hansı xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiymətinə aid edilir?

- istehlakçıların əmtəni almağı arzuladıqları qiymət
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanası
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti

176 İxrac və idxal qiymətlərinin kalkulyasiyasının formal sxemi aşağıdakılardan hansı aid edilməklə daxili qiymətlərin hesablanması zamanı istifadə edilən sxemdən fərqlənir?

- Sığorta xərcləri və gözlənilməz risklərin örtülməsi üçün zəruri olan ehtiyatlar.
- Satıcıların və nümayəndələrin komissiyon mükafatlandırılması;
- Alıcının ölkəsində idxal gömrük xərcləri;
- Qablaşdırmaya çəkilən xərclər, nəqliyyat xərcləri;
- Maliyyələşdirmə xərcləri;

177 Kredit şərtlərinə görə qiymətin müəyyən olunması qiymətdə aşağıdakılardan hansının nəzərə alır?

- Müqavilənin ümumi məbləğinin kreditləşən hissəsinin payı ilə;
- kredit təsiri əmsalı;
- borc alanlar üçün bank faizinin orta kəmiyyəti;
- əmtəyə görə nağd ödənişlərlə müqayisədə alıcının kreditlə əldə etdiyi əmlak;
- Borc alanlar üçün bank faizinin orta həcmi ilə;

178 Aşağıdakı hallardan hansında dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməyə təsiri daha böyük olar?

- Ölkə istehsalına rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda.
- İstehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda;
- Ticarət-siyasi recim güclü olduqda;
- Dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda;
- Müəyyən əmtənin idxal və ixracını ölkədə onun istehsal və istehlakına ümumi həcmində payı əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda;

179 Müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlərin dinamikasının proqnozlaşdırılması mümkündür:

- bazara çıxarılan məhsulun rəqabətqabiliyyətliliyinin dinamikasını öyrənmək əsasında
- bütün əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- konkret əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazar konyukturunun dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazarda tələb və təklif arasında nisbət dinamikasını öyrənmək əsasında

180 Qiymət dinamikasının proqnozu bağlıdır:

- dünya üzrə inflyasiya proseslərinin təhlili ilə
- tələb və təklifin nisbəti ilə
- ümumi qiymət indekslərinin təhlili ilə
- bazar konyukturunun proqnozu ilə
- bazara çıxarılan məhsulun dinamikasının proqnozu ilə

181 Qiymət proqnozunun vəzifəsini aşağıdakı kimi ifadə etmək olar:

- proqnozlaşdırılan dövr üçün, verilmiş əmtənin rəqabət qabiliyyətlilik təsirini əks etdirən bir sıra digər göstəricilərin nəzərdə tutulan dəyişiklikliyi əsasında qiymətlərin hərəkətinin qiymətləndirilməsi
- proqnozlaşdırılan dövr üçün, verilmiş bazara tsiklik və qeyri-tsiklik xarakterli müxtəlif amillərin təsirini əks etdirən bir sıra digər göstəricilərin nəzərdə tutulan dəyişiklikliyi əsasında qiymətlərin hərəkətinin qiymətləndirilməsi
- proqnozlaşdırılan dövr üçün, verilmiş bazara tələb və təklif xarakterli müxtəlif amillərin təsirini əks etdirən bir sıra digər göstəricilərin nəzərdə tutulan dəyişiklikliyi əsasında qiymətlərin hərəkətinin qiymətləndirilməsi
- proqnozlaşdırılan dövr üçün, verilmiş bazara dəyər və konyuktura xarakterli müxtəlif amillərin təsirini əks etdirən bir sıra digər göstəricilərin nəzərdə tutulan dəyişiklikliyi əsasında qiymətlərin hərəkətinin qiymətləndirilməsi
- proqnozlaşdırılan dövr üçün, verilmiş hərbi-siyasi və dövlət tənzimlənməsi xarakterli müxtəlif amillərin təsirini əks etdirən bir sıra digər göstəricilərin nəzərdə tutulan dəyişiklikliyi əsasında qiymətlərin hərəkətinin qiymətləndirilməsi

182 Qiymətlərin proqnozunun hazırlanmasını mürəkkəbləşdirən və çətinləşdirən xüsusiyyətlərə aiddir:

- dünya bazarının konyukturu haqqında məlumatlar həmişə kifayət qədər tam və dəqiq olmur
- Əmtənin reallaşması haqqında kəmiyyət və dəyər məlumatları həmişə kifayət qədər tam və dəqiq olmur
- Əmtənin reallaşması haqqında kəmiyyət və dəyər məlumatları həmişə kifayət qədər tam və dolğun olur
- Əmtənin istehsalı haqqında kəmiyyət və dəyər məlumatları həmişə kifayət qədər tam və dəqiq olmur
- Əmtənin istehsalı-reallaşması haqqında məlumatlar həmişə kifayət qədər tam və dəqiq olmur

183 Qiymətlərin proqnozunun hazırlanmasını mürəkkəbləşdirən və çətinləşdirən xüsusiyyətlərə aiddir:

- proqnozların hazırlanmasında bütün amillərin qiymətə təsiri nəzərə alınmır
- ayrı-ayrı məhsulların istehsalın üzrə istifadə olunan məlumatlar çox vaxt ümumi qiyməti formalaşdırma bilmir
- Proqnozun tərtib edilməsi zamanı istifadə olunan müxtəlif iqtisadi amillər həmişə lazımi dərəcədə böyük bir dəqiqliklə təsvir edilmir və gecikdirilməklə nəşr olunur
- proqnozların hazırlanmasında yalnız birinci dərəcəli amillərin qiymətə təsiri nəzərə alınır
- ayrı-ayrı sahələr üzrə məlumatlar çox vaxt fərdi tələblər tərəfindən kommərasiya sirri kimi saxlanılır

184 Müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğu aşağıdakı amillərlə müəyyən edilir:

- Bütün variantlar doğrudur
- bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
- hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
- qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;
- alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

185 Franko qiyməti asılıdır –

- tələbin həcmindən
- bazar iştirakçılarının sayından
- əmtəənin növündən
- təchizat-göndəriş şərtlərindən
- təklifin həcmindən

186 Müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğu aşağıdakı amillərlə müəyyən edilmir:

- ayrı-ayrı ölkələrin investisiya siyasəti ilə .
- bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
- hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
- qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;
- alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

187 Dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətini həyata keçirərkən aşağıdakı əsas qiymət növlərindən istifadə olunur:

- Bütün variantlar doğrudur
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri.
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri.
- Kontrakt qiymətləri;
- Birjada təyin edilən qiymətlər, hərəcların və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;

188 Dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətini həyata keçirərkən aşağıdakı qiymət növlərindən istifadə olunmur:

- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili pərakəndəsətış qiymətləri
- A) İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri.
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri
- Kontrakt qiymətləri;
- Birjada təyin edilən qiymətlər, hərəcların və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;

189 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- «Azad» bazar qiymətlərinə firmadaxili ticarət qiymətlərini, regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətlərini və xüsusi preferensial (imtiyazlı) razılaşma qiymətlərini aid etmək olar.
- «Azad» bazar qiymətləri rəqabət şəraitindən və tələblə təklif arasında obyektiv şəkildə yaranan nisbətlərdən asılı olaraq formalaşır.
- «Qapalı» bazar qiymətləri çatıcılar və alıcılar arasında müəyyən spesifik münasibətlərdə formalaşır.
- «Qapalı» bazar qiymətlərinə firmadaxili ticarət qiymətlərini, regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətlərini və xüsusi preferensial (imtiyazlı) razılaşma qiymətlərini aid etmək olar.
- Firmadaxili ticarət qiymətləri beynəlxalq inhisarlar çərçivəsində əmtəə və xidmətlərin mübadiləsi zamanı geniş inkişaf tapmışdır.

190 Regional qiymətlər haqqında qeyd olunanlardan biri yanlıştır

- regional qiymətlər «azad» bazar qiymətindən yüksək olurlar.

- regional qiymətlərə bu və ya digər qruplaşmadan olan ölkələr arasında təşəkkül tapmış münasibətlər böyük təsir göstərir;
- regional qiymətlər AİB ölkələri arasında taxıl, şəkər və bəzi digər məhsul növləri üzrə ticarətdə fəaliyyət göstərir;
- regional qiymətlər «azad» bazar qiymətindən yüksək olurlar;
- regional qiymətlərin köməyilə region çərçivəsində bəzi əmtəələrin istehsalının stimullaşdırılması həyata keçirilir;

191 Regional qiymətlər haqqında qeyd olunanlardan biri doğrudur:

- Bütün variantlar doğrudur.
- regional qiymətlərə bu və ya digər qruplaşmadan olan ölkələr arasında təşəkkül tapmış münasibətlər böyük təsir göstərir;
- regional qiymətlər Asiya ölkələri arasında taxıl, şəkər və bəzi digər məhsul növləri üzrə ticarətdə fəaliyyət göstərir;
- regional qiymətlər «azad» bazar qiymətindən yüksək olurlar;
- regional qiymətlərin köməyilə region çərçivəsində bütün əmtəələrin istehsalının stimullaşdırılması həyata keçirilir;

192 Dünya qiymətini xarakterizə edən aşağıdakı əsas əlaməti ayırmaq olar:

- Bütün variantlar doğrudur.
- Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır;
- Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşmalıdır;
- Sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır;
- Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır;

193 Göstərilən əlamətlərdən biri dünya qiymətlərini xarakterizə etmir:

- idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
- iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- sazişlərin kommersiya xarakteri daşması
- sazişlərin qismən dönerli valyuta ilə aparılması
- sazişlərin idxal və ya ixrac yönümlü olması

194 Aşağıda göstərilən amillərdən hansı İnkişaf etmiş kapitalist ölkələrinin daxili bazarlarında qiymətlərin hərəkət səviyyəsinin yüksəldilməsinə, o cümlədən aşağı salınmasına təsir etmir?

- dünya bazarının konyukturu
- qiymətlərin çoxluğu
- yaranan tərəddüdlərin amplitudu
- qismən qiymətlərin hərəkətinin yerli xarakteri
- bir neçə qiymətin nisbi sabitliyi

195 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı dünya əmtəə bazarının konyunkturasının öyrənilməsinə aid deyildir?

- Maliyyə – kredit sahələrinin göstəriciləri.
- Material istehsalı sahəsinin göstəriciləri
- Daxili əmtəə dövriyyəsinin göstəriciləri;
- Xarici ticarət göstəriciləri;
- Ölkənin Milli gəlirinin və alıcılıq qabiliyyətinin səviyyəsinin dinamika göstəriciləri.

196 Verilənlərdən hansı oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışı modelinə aiddir?

- sadalananların hamısı.
- koordinasiya edilməyən oliqopoliya
- müəssisələrin sövdələşmələri;
- «qaydalar üzrə oyun»;

197 Dünya qiymət əmələ gəlməsinin əsasını təşkil edir:

- ədalətlilik qanunu
- tələb və təklif qanunu
- dəyər qanunu
- pul tədavülü qanunu
- faydalılıq qanunu

198 Dünya bazarında neftin qiymətinə hansı amillər təsir edir?

- inflyasiya amilləri
- iqtisadi amillər
- siyasi amillər
- hüquqi amillər
- hərbi amillər

199 Dünya bazarında qara metalların qiyməti hansı amillərin təsiri altında formalaşır?

- dünya bazarını formalaşdıran tələb-təklif amili
- Ümumi Bazar ölkələrinin ixrac qiymətləri
- ölkədəki və dünya ölkələri üzrə siyasi amillər
- dünya bazarında mövcud olan inflyasiya amilləri
- dünya bazarını formalaşdıran konyuktura amili

200 Dünya bazarında maşın və avadanlıqların qiymətinin proqnozlaşdırılmasında hansı metoddan istifadə edilir?

- "Parametrik"
- "Delfi"
- "Sorgu"
- "Müqayisəli satışlar"
- "Analoqiya"

201 Xarici ticarətin idarəetmə və tənzimlənməsinin iqtisadi alətlərini seç:

- Daxili istehsalçılara subsidiyaların verilməsi.
- Gömrük rüsumları və yığışları;
- İdxal və ixracın qadağan olunması və məhdudlaşdırılması;
- İdxal və ixracın liseziyalaşdırılması;
- Bərabərləşmiş sərhəd vergi tutulması;

202 Dəyər, konyuktura, valyuta-maliyyə, siyasi, dövlət-inhisar tənzimlənməsi – bunlar nədir?

- defilyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər
- daxili bazarın qiymət əmələgətirici amilləri;
- inflyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər;
- dünya qiymətlərinin dinamikasını müəyyən edən iqtisadi amillər;
- qiymətlərin dinamikasını müəyyən edən dünya bazarının qiymət əmələgətirici amilləri.

203 Dünya ticarətində qiymətlər indeksi nə deməkdir?

- istehlak və pərəkəndə satış qiymət indeksləri
- bu, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləri, xammala və ərzaqlara olan ixrac qiymətlərinin indeksləri, xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir;
- bu, Dou-Cons, FT, Nikkey, Standart end Pure indeksləridir;
- Mudi, FT, Fayneşnl Tayms, Dou-Cons, Nikkey, Reyter indeksləridir;
- Dou-Cons, sənaye məhsullarına olan xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləridir, Mudi, Reyter indeksləridir;

204 Bu qrupp əmtəələrin istehsalının həcm və quruluşu ölkələrdən asılı olaraq çox geniş diapozonda tərəddüd edir

- Qeyri-üzvi xammal və emaledici sənayenin məhsulu
- Uzunmüddətli istifadə olunan əmtəələr
- İstehsal alətləri
- Yaşayış üçün zəruri vasitələr
- Xammal və yarımfabrikatlar

205 Kommersiya düzəlişləri hansı şərtlər hesabına müqavilə qiymətlərinə daxil edilir?

- firmadan əvvəllər alınmış köhnə əmtəənin qaytarılması şərtləri hesabına
- ödəmə şərtləri
- məhsulun çatdırılması şərtləri
- satış üzrə başqa vasitəçiləri olan istehsalçılar hesabına
- məhsulun sifariş edilməsi şərtləri

206 Daxili qiymətlərindən fərqli olaraq aşağıkılardan hansı ixrac qiymətlərinə daxildir?

- gömrük tarifləri
- başlanğıc maya dəyəri
- kalkulyasiya edilmiş mənfəət
- nəqliyyat xərcləri
- gömrük rüsumları

207 İxrac-idxal qiymətlərinin kalkulyasiyasının formal sxemi daxili qiymətlərin hesablanması zamanı istifadə edilən sxemdən nə ilə fərqlənir?

- sığorta xərcləri
- satıcıların və nümayəndələrin komissiyon mükafatlandırılması
- idxal gömrük xərcləri
- nəqliyyat xərcləri
- maliyyələşdirmə xərcləri

208 Sponto güzəşti nədir?

- İxrac güzəştidir
- Mövsüm güzəştidir
- Sorğu qiymətləri ilə birgə ümumi güzəştdir
- Nağd hesablaşma hesabına güzəştdir
- Məhsulun sınaq partiyalarına olan xüsusi güzəştdir

209 FOB və SIF qiymətləri bir-birindən fərqlənir-

- bazar şərtləri ilə
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

210 Kənd təsərrüfatında istehsalçıların nominal müdafiə əmsalı necə hesablanır?

- məhsulun daxili qiymətinə ixrac əlavələri daxil edilir
- əmtəənin daxili qiymətindən xarici qiyməti çıxılır
- məhsulun daxili qiymətinə gömrük rüsumları əlavə edilir

- məhsulun xarici qiymətindən vergi və rüsumlar çıxılır
- məhsulun xarici qiyməti daxili qiymətinə bölünür

211 Aşağıdakılardan hansı aqrar-sənaye sistemi məhsullarının qiymət sistemində aid deyil?

- sərbəst qiymətlər
- birja qiymətləri
- birja qiymətləri
- müqavilə qiymətləri
- transfert qiymətləri

212 Dünya bazar qiyməti növü

- tender
- mövsümi qiymət
- pilləli qiymət
- sürüşkən qiyməti
- iri firmaların təklif qiymətləri

213 Qiymət sıralarının ümumi miqdarı nə qədərdir?

- 59 əmtəə üzrə 450 sıra
- 49 əmtəə üzrə 424 sıra
- 45 əmtəə üzrə 277 sıra
- 54 əmtəə üzrə 424 sıra
- 53 əmtəə üzrə 450 sıra

214 BMT-nin statistikasına dünya ticarətində hansı qiymət indekslərini müntəzəm istifadə edir?

- Bütün cavablar doğrudur
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Dünyanın hazır məmulat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- Əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri

215 BMT-nin statistikasına dünya ticarətində hansı qiymət indekslərini müntəzəm istifadə edir? (səhv cavabı seçin)

- əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri
- dünyanın hazır məmulat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- ümumi dünya bazarında məhsullara hesablanan orta qiymət indeksləri
- beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri

216 BMT-nin beynəlxalq ticarətdə dərc etdiyi qiymət indekslərinin çatışmazlıqlarına daxildir:

- beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- əlvan metallara ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- faktiki sövdələşmə şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- xammal və ərzağın ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir

217 Sterling zonasının qiymətlərini əks etdirir və 21 əmtəəni əhatə edir

- Paskal indeksi
- Mudi indeksi
- Reyter indeksi
- Dou-Cons indeksi
- Piqu indeksi

218 Dünya bazar qiymətlərinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir:

- məhsulun mübadilə sferası
- ictimai-sosial sfera
- pul-kredit sferası
- məhsulun istehsal sferası
- məhsulun reallaşması sferası

219 Qiymətləri müəyyən olunan əmtəələrin keyfiyyət xarakteristikası ilə tanış olmaq lazımdır:

- əmtəələrin bazara çıxarılması zamanı
- qiymətlərin təhlilinə zamanı
- əmtəənin texniki-iqtisadi parametrlərini qiymətləndirməzdən əvvəl
- qiymətlərin təhlilinə keçməzdən əvvəl
- qiymətlərin proqnozlaşdırılmasına keçməzdən əvvəl

220 Bu əmtəə qrupu üçün bir qayda olaraq təklifin tələbə uyğunlaşması tempinə bilavasitə təsir göstərən hazırlanmanın uzun iş müddətliyi xarakterikdir:

- Qeyri-üzvi xammal və emaledici sənayenin məhsulu
- Xammal və yarımfabrikatlar
- Yaşayış üçün zəruri vasitələr
- Uzunmüddətli istifadə olunan əmtəələr
- İstehsal alətləri

221 Dünya bazar qiymətinin növüdür-

- müqavilə qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- bazis qiymətlər

222 Aşağıdakılardan hansı kənd təsərrüfatı sahələrində qiymətlərin müəyyən edilməsi metoduna aid deyildir:

- xərclərin ümumi həcmində əsas məhsullar üzrə xərclərin müəyyən edilməsi
- ümumi dəyərdən müəyyən edilmiş qiymətlərlə əlavə məhsulun dəyərinin çıxılması
- məhsulun şərti məhsul kimi qəbul edildiyi və digər növlərin müəyyən olunmuş əmsallarla qiymətləndirilməsi
- xərclərin ümumi həcmində qarışıq məhsullar üzrə xərclərin xüsusi çəkisinin müəyyənləşdirilməsi
- ümumi dəyərdə əlavə məhsulun dəyərinin müəyyən edilməsi

223 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı daha aşağı səviyyəyə malikdir

- FOT
- SIF
- KAF
- FOB
- FAS

224 Neftin qiymətinin hesablanması formulundan istifadə:

- bunlardan heç biri
- Bazarda qeyri-sabit vəziyyət şərtləri daxilində minimal riskin mənfəətin “səmərəli” norması ilə uyğunlaşmasını təmin edir
- İxracatçı və idxalçılar arasında uzunmüddətli münasibətlərin bərpa olunmasına yardım edir
- OPEK-in üzv-ölkələrinə qiymətlərə təzyiq göstərərək ixracı genişləndirməyə imkan verir
- Yuxarıda qeyd olunan 3 amilin hamısını birləşdirməyə imkan verir

225 Aşağıdakılardan hansı Net-bek qiymətlərinin hesablanması bazası kimi çıxış edir?

- neft birjalarında sövdələşmə qiymətləri
- OPEK-in rəsmi satış qiymətləri;
- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləri
- “azad” bazarda birdəfəlik sövdələşmə qiymətləri
- neft məhsullarının qiymətləri

226 İxrac qiymətlərinin tərkibinə aşağıdakı xərclər daxil edilmir

- satıcının ölkəsində idxal gömrük xərcləri
- nəqliyyat xərcləri
- vasitəçilərin mükafatlandırılması üçün komissiyon yığımlar
- sığorta xərcləri
- risklərin örtülməsi üçün ehtiyatlar

227 Aşağıdakılardan hansı idxal-ixrac güzəştlərinin həcminə təsir etmir?

- daxili iqtisadi və siyasi vəziyyət
- əmtə bazarının konyunkturası
- istehsalın inhisarlaşması dərəcəsi
- təsbit olunmuş qiymətlər
- təchizatçı firmanın maliyyə vəziyyəti

228 Yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə bu amilin təsiri nəzərə alınmır

- İEOÖ daxili bazar qiymətləri
- xərclər.
- tələb və təklif balansı
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- dünya bazar qiymətləri

229 Aşağıda qeyd olunan hökmlərdən hansı yanlıştır?

- Dünya qiymətlərinin artma meylinə malik olmasının əsas amili idxal-ixrac proseslərinin kəskin surətdə güclənməsidir
- Dünya qiymətlərinin formalaşmasına və hərəkətinə təsir edən başlıca amil istehsal xərcləri sayılır
- Tələb və təklif arasındakı nisbətlərin qiymətlərə təsir miqyası rəqabətdən asılıdır
- Rəqabət nə qədər güclü və bazar nə qədər azad olsa, onda həmin amilin qiymətə təsiri bir o qədər əhəmiyyətli olar
- Dövlət tənzimlənməsi tədbirləri dünya qiymətlərinin dinamikasına bilavasitə təsir göstərir

230 Hansı qiymət indeksi BMT-nin statistikasına daxil deyildir?

- Əlvan metallar üzrə idxal qiymətləri indeksləri
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri.
- Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri

- Sənaye məmullatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri

231 Aşağıdakı qiymət indekslərindən hansı BMT-nin statistikasına daxildir?

- Bütün variantlar doğrudur
 Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
 Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
 Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
 Sənaye məmullatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri

232 Aşağıdakılardan hansı diversifikasiyanın məzmununu ifadə edir?

- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
 İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur
 İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:
 Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

233 Dünya ölkələrində inflyasiya proseslərinin qeyri-bərabərliyi və bu ölkələrin müxtəlif məhsullarla beynəlxalq əmək bölgüsündə qeyri – bərabər iştirakı:

- qiymətlərin azalma tempinin qarşının alınmasını şərtləndirir
 qiymətlərin azalma tempini şərtləndirir
 qiymətlərin artma tempini şərtləndirir
 qiymətlərin müxtəlif artım templərini şərtləndirir
 qiymətlərin dəyişmə tempinə nəzarəti şərtləndirir

234 Aşağıdakı amillərdən hansı hazır məmullatın qiymətlərinin yüksəlməsinə kömək edir? (səhv cavabı seçin)

- inflyasiya artımı
 xammalın qiymətinin artması
 yanacaqın qiymətinin artması
 əmək haqqı məsrəflərinin artımı
 gömrük əlavələrinin tətbiqi

235 Beynəlxalq ticarət üçün səciyyəvi olan böyük miqdarda qiymətlər sırasına malikdir:

- İVC-nin statistikasını
 BMT-nin statistikasını
 AİB-in statistikasını
 MDB-nin statistikasını
 ABŞ-in statistikasını

236 Qiymətlər sırası istifadə olunur:

- tələb və ya təklif qiymət indekslərinin hesablanmasında
 əmtəələrin çeşid və miqdar nomenklaturasının hesablanmasında
 ayrı-ayrı ölkələrin ümumi qiymət indekslərinin hesablanmasında
 ixrac və ya idxal qiymət indekslərinin hesablanmasında
 ümumi dünya bazarında orta qiymət indekslərinin hesablanmasında

237 konyukturaya təsir edən daimi fəaliyyət göstərməyən qeyri tsiklik amillərə aid deyil:

- daxili və beynəlxalq siyasi böhranlar.
- elmi-texniki tərəqqi;
- sosial ziddiyyətlər;
- kərtəbii hadisələr;
- möhtəkirlilik amilləri;

238 əmtəə konyunkturası göstəricilərinin ümumi sxemi aşağıdakı kimi ola bilər:

- Hazır məmulat ehtiyatlarının hərəkəti.
- Ölkələr və firmalar üzrə bütövlükdə əmtəə istehsalı;
- Ölkələr, sahələr və firmalar üzrə bütövlükdə əmtəə istehlakı.
- Hökumətin, sənayenin, alıcıların, satıcıların anbarlarında və yolda olan əmtəə ehtiyatları;
- Səhmdar kapitalın dividendləri;

239 əmtəə konyunkturası göstəricilərinin ümumi sxemi aşağıdakı kimi ola bilər:

- Hazır məmulat ehtiyatlarının hərəkəti.
- Xarici ticarət – müəyyən əmtəənin ixracının və idxalının fiziki və dəyər ifadəsində həcmi (ölkələr və valyuta zonaları üzrə), ticarət və siyasi tədbirlər və s.
- Pul-kredit sferası.
- Hökumətin, sənayenin, alıcıların, satıcıların anbarlarında və yolda olan əmtəə ehtiyatları;
- Fond birjası.

240 Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- demoqrafik amil
- strateji
- taktiki amil
- iqtisadi amil
- təbii amil

241 Tələbin elastikliyinə təsir etmir:

- məhsuldan istifadə olunması imkanlarının müxtəlifliyi
- əvəzedici məhsulların olması
- vaxt amili
- məhsulun əldə olunmasının təcili olması
- firmanın mikromühiti

242 Qiymətəmələgətirən amillərə aid deyildir

- əlavə dəyər vergisi
- istehsal xərcləri
- tədavül xərcləri
- resursların qiymətləri
- investisiyanın həcmi

243 Dünya qiymətlərini xarakterizə edən əlamət deyildir

- idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
- iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- sazişlərin kommersiya xarakteri daşması
- sazişlərin qismən dönərli valyuta ilə aparılması
- sazişlərin idxal və ya ixrac yönümlü olması

244 Dünya bazar qiymətlərinin əsasını nı təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər
- istehsal qiyməti
- beynəlmiləl dəyər

245 İxrac kalkulyasiyasını daxili kalkulyasiyadan fərqləndirən xərc növü deyil-

- reklam xərcləri
- tədavül xərcləri
- maliyyələşmə xərcləri
- sığorta xərcləri
- daşınma xərcləri

246 İxrac kalkulyasiyasını daxili kalkulyasiyadan fərqləndirən xərc növü deyil-

- reklam xərcləri
- tədavül xərcləri
- maliyyələşmə xərcləri
- sığorta xərcləri
- daşınma xərcləri

247 Hansı hallarda aşağı qiymətlər strategiyası tətbiq edilir?

- cavablar doğrudur
- xarici bazara daxil olmaq halında
- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halında
- kütləvi bazara çıxarmaq halında
- ümumi satış həcmi artırmaq halında

248 Müqayisəli üstünlük qanunu: (səhv cavabı seçin)

- dünya ticarət iştirak edən ölkələrdə ümumi milli istehsal artmasına səbəb olur
- müxtəlif ölkələrin ixtisaslaşmasına təsir göstərir
- dünya ticarət iştirak edən ölkələrin iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına kömək edir
- müqayisəli üstünlük prinsipi əsasında dayanır
- dünya istehsalındakı ölkələrin yerini müəyyən edir

249 Proteksionizm: (səhv cavabı seçin)

- xarici ticarətin tənzimlənməsi üçün tədbirlər məcmusudur
- dövlətin iqtisadi siyasət formalarından biridir
- daxili bazarı xarici bazarın mümkün mənfəi təsirlərindən qorumaq üçün nəzərdə tutulur
- Beynəlxalq əmək bölgüsü və dünya ticarətində dövlətin mövqeyini gücləndirmək məqsədi güdür
- beynəlxalq ticarətdə hər bir iştirakçının payını müəyyən edir

250 Proteksionizm siyasəti ... köməyi ilə həyata keçirilir: (səhv cavabı seçin)

- əmək beynəlxalq bölgüsündə beynəlxalq ticarətin hər bir üzvünün payının qiymətləndirilməsi
- birbaşa və dolaylı idxal məhdudiyətlərinin bərqərar edilməsi
- gömrük və qeyri-gömrük tarif yaradılması
- valyuta məhdudiyətləri tətbiqi
- kompensasiya rüsumları, daxili vergilər və yığımların tətbiqi

251 Proteksionizm siyasətinin metodları: (səhv cavabı seçin)

- gömrük güzəştləri
- idxal gömrük rüsumları
- güzəştlə faiz dərəcələri
- idxal kvotası
- ixrac kvotası

252 İdxal kvotası: (səhv cavabı seçin)

- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun miqdarına görə qoyulan məhdudiyət kimi çıxış edir
- ayrı-ayrı ölkələr və firmaların inhisarçı sazişləri nəticəsində müəyyən edilir
- dünya bazarında hər bir iştirakçının öz məhsulunun satışında xüsusi çəkisini xarakterizə edir
- məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi öz əksini tapır
- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun çeşidinə görə qoyulan məhdudiyət kimi çıxış edir

253 Gömrük rüsumları: (səhv cavabı seçin)

- gömrük tariflərinə gətirilməklər hər bir ölkədə işlənilib hazırlanır
- məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi öz əksini tapır
- konkret əmtəə vahidinə görə möhkəm vergi norması şəklində müəyyən olunur
- öz ölkəsinin əmtəələrinə nisbətən digər ölkə əmtəələrinin rəqabət qabiliyyətinin qalxmasına və ya enməsinə təsir edir
- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun çeşidinə, miqdarına görə qoyulan məhdudiyət kimi çıxış edir

254 Sadə gömrük tarifləri:

- aşağı rəqabət qabiliyyətliliyə malik əmtəələr üçün müəyyən olunur
- zəif iqtisadi inkişafa malik ölkələr üçün müəyyən olunur
- bütün ölkələr üçün eyni ölçüdə müəyyən olunur
- bütün ölkələr üçün minimal ölçüdə müəyyən olunur
- konkret əmtəə növünə görə müəyyən olunur

255 Bir-birinin qiymətqoyma siyasətinə və marketinq strategiyasına həssas olan azsaylı satıcıların çoxlu sayda alıcılarla ticarət etdiyi bazar hansıdır?

- Sırf rəqabət bazarı
- Nümunəvi bazar
- Məqsədli bazar
- Inhisarçı bazar
- Oliqopolist bazar

256 İdxal edilən məhsullara gömrük rüsumlarının qoyulmasına məqsəd:

- Daha çox gəlir əldə etmək
- Satışın həcmi artırmaq
- Xərcləri minimuma endirmək
- xarici məhsulların milli bazarda yerli məhsulların qiymətindən aşağı qiymətə daxil olmasına imkan verməmək
- Məhsulun keyfiyyətinə təsir etmək

257 Azərbaycanda Antiinhisar fəaliyyəti haqqında qanun nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 9 iyun 1994
- 4 mart 1993
- 14 mart 1992
- 25 mart 1995

4 mart 1996

258 Dünya bazarında dəyər qanunu nə zaman geniş miqyasda fəaliyyətə başlayır?

- dünya ictimai əməyinin meydana çıxdığı zaman
- dünya əmtəə qiymətləri yarandığı zaman
- dünya bazarı yarandığı zaman
- qızılın dünya pulundan çıxarıldığı zaman
- tələb və təklif qanununun bazarda təsir gücünün zəiflədiyi anında

259 Göstərilən amillərdən biri dünya qiymətlərinin formalaşmasına təsir etməkdə xüsusi əhəmiyyətə malikdir:

- valyuta-maliyyə və siyasi amil
- dəyər və konyunktura amili
- dəyər və valyuta-maliyyə amili
- dövlət-inhisar tənzimlənməsi və siyasi amil
- konyunktura və dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili

260 Verilənlərdən biri beynəlxalq əmək bölgüsünə aiddir?

- daxili bazanın müdafiəsi tədbiri.
- Dövlətlərarası mal və xidmətlərə mübadiləsi
- Ayrı-ayrı dövlətlərin müxtəlif əmtəə və xidmətlərin istehsalında ixtisaslaşması;
- Dünya təsərrüfatının inkişafının qanunauyğun nəticəsi;
- dünya ticarətinin inkişafının nəticəsi;

261 Qeyd olunan fikirlərdən hansı müasir beynəlxalq bazar üçün xarakterik hesab olunmalıdır?

- rəqabətli bazar” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- azad bazar” formalaşacaq
- qapalı bazarı” formalaşacaq

262 Aşağıda verilənlərdən biri inkişaf etmiş kapitalist ölkələrinin bazarı üçün xarakterikdir?

- rəqabətli bazar” formalaşacaq
- qapalı bazarı” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- “azad bazar” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq

263 Dünya bazarında dəyər qanunu geniş miqyasda fəaliyyətə nə zaman başlayıb?

- dünya ictimai əməyinin meydana çıxdığı zaman
- dünya əmtəə qiymətləri yarandığı zaman
- dünya bazarı yarandığı zaman
- qızılın dünya pulundan çıxarıldığı zaman
- tələb və təklif qanununun bazarda təsir gücünün zəiflədiyi anında

264 Qeyd olunanlardan hansı dünya ticarətinin inkişafının əsas qüvvəsidir?

- Proteksionizm siyasəti.
- Beynəlxalq əmək bölgüsü
- Beynəlxalq inteqrasiya prosesi;

- Müqayisəli üstünlük prinsipi;
- Dünya bazarına dəyər qanununun təsiri;

265 Hansı növ qiymətlər ixrac qiymətlərinin hesablanmasının başlanğıc bazası hesab edilir?

- transfert qiymətləri.
- daxili bazar qiymətləri
- qapalı” bazarların qiymətləri
- müqavilə qiymətləri;
- “azad” bazarların qiymətləri;

266 Aşağıdakılardan hansı kapitalist bazarının regional qiymətlərinə aid edilir?

- onlar “Azad” bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar “Azad” bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar “Qapalı” bazar qiymətinə bərabər olur

267 Müasir inflyasiyanın genişlənməsinə təsir göstərən qeyri-pul amillərinə nə aiddir?

- aşağı qiymətlərlə mövsümi satışlar.
- pul kütləsinin muxtariyyətli hərtəkətinə təsir göstərən amillər;
- pul tədavülünün tezləşməsinə təsir göstərən amillər;
- məhsul dövriyyəsinə nisbətən asılı olmayan amillər;
- inkişaf etmiş ölkələrin iqtisadiyyatının inhisarlaşması;

268 Aşağıdakı komponentlərdən hansının dəyişməsi pul vahidinin qiymətdən düşməsinə təsir göstərə bilər?

- işsizliyin səviyyəsi.
- məhsul və xidmətlərin qiymətlərinin məcmusu;
- pul vahidi tədavülünü;
- kreditin faiz dərəcəsi;
- aksept ödəmələrin xüsusi çəkisi;

269 Dövlətin qiyməti vasitəli (dolayı) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqaməti deyildir:

- idxal və ixrac rüsumlarının və gömrük kvotasının təyin edilməsi
- paritet qiymətlərin təyin edilməsi
- vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi
- pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi
- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi

270 Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsi üzrə qiymət siyasəti istiqamətidir:

- cavablafr doğru deyildir
- dövlət tədarükü
- vergi və vergi dərəcələrinin təyin edilməsi
- pul dövriyyəsinin və kreditin tənzimlənməsi
- dövlətin investisiyası

271 Dövlətin birbaşa (vasitəsiz) siyasəti istiqaməti deyildir:

- rentabellik normasının təyin edilməsi
- müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi

- ümumi qiymətlərin dondurulması
- qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- paritet qiymətlərin sərbəstləşdirilməsi

272 Dövlətin qiyməti vasitəsiz (birbaşa) tənzimlənməsinə aid deyildir:

- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi
- ümumi qiymətlərin dondurulması
- qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- rentabellik normasının təyin edilməsi

273 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı hallarda özünü doğruldur:

- cavablar doğrudur
- xarici bazara daxil olmaq halında
- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halında
- kütləvi bazara çıxarmaq halında
- ümumi satış həcmi artırmaq halında

274 Yüksək qiymət strategiyası hansı halda müsbət nəticə vermir:

- yüksək və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda.
- yüksək qiymət məhsulun yüksək keyfiyyətini də təmin edirsə;
- rəqabət kəskinə;
- rəqabət məhduddursa;
- qiymətə az həssas olan çoxsaylı alıcılar tərəfindən cari tələbin yüksək səviyyəsi müşahidə edilsə;

275 Sürüşmə düsturu aşağıdakılarla müəyyən olunur:

- Gömrük rüsumunun dərəcəsi.
- Avadanlığın yekun qiyməti;
- Avadanlığın bazis qiyməti;
- Qiymətdə material əmək ödənişi xərclərinin payı;
- Kreditin faiz dərəcəsi;

276 Aşağıdakı hallardan hansında dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməyə təsiri daha böyük olar?

- Ölkə istehsalına rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda.
- İstehsalın təmərkləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda;
- Ticarət-siyasi rejim güclü olduqda;
- Dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda;
- Müəyyən əmtəənin idxal və ixracını ölkədə onun istehsal və istehlakına ümumi həcmində payı əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda;

277 Kapitalın təmərkləşməsinin istiqaməti hansı variantda göstərilib :?

- bütün variantlarda göstərilib
- üfüqi inteqrasiya, diversifikasiya,
- şaquli inteqrasiya, diversifikasiya
- şaquli inteqrasiya, üfüqi inteqrasiya
- diversifikasiya

278 Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

- bütün varinatlar yalnızdır
- şaquli inteqrasiya
- üfüqi inteqrasiya
- diversifikasiya
- kombinələşmə

279 İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən dikər sahələrə yayılması başa düşülür:

- bütün varinatlar yalnızdır
- şaquli inteqrasiya
- üfüqi inteqrasiya
- diversifikasiya
- kombinələşmə

280 İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən dikər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.

- bütün varinatlar yalnızdır
- şaquli inteqrasiya
- üfüqi inteqrasiya
- diversifikasiya
- kombinələşmə

281 Şaquli inteqrasiya:

- bütün variantlar yalnızdır.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən dikər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən dikər sahələrə yayılması başa düşülür:
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:
- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.

282 Üfüqi inteqrasiya

- bütün variantlar yalnızdır.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən dikər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:
- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.

283 EX Work termini beynəlxalq təcrübədə nəyi bildirir?

- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş mətəqədə)
- nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyörtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- sərbəst gəminin göyörtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)

284 Aşağıdakılardan hansı bazis şərtlərini xarakterizə edir?

- satışla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərəfindən ödədilməsidir

- məhsulun sığortalanması şərti ilə idxal və ixracı nəzərdə tutulur
- nəqliyyat, yükləmə, boşaltma, məhsulun sığortalanması və əmtəələrin dövlət sərhəddini keçdiyi zaman gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə əks olunması şərtləri nəzərdə tutulur
- məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulur
- alışla bağlı bütün xərclərin alıcının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür

285 Free carrier termini beynəlxalq təcrübədə nəyi ifadə edir? M 14

- nəqliyyat sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)

286 Free along side ship termini beynəlxalq təcrübədə nəyi ifadə edir?

- sərhəddə kimi ... (şərtləndirilmiş məntəqəyə qədər) çatdırılmışdır
- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- daşınma haqqı və sığortalanma... (... sərbəstləndirilmiş təyinat yerinə)...dək ödənilmişdir

287 Beynəlxalq valyuta (məzənnə) sisteminin neçə növü vardır:?

- 2
- 2
- 3
- 4
- 1

288 İlk dəfə qızıl standartı harda tətbiq olunub :?

- Toqo
- Almaniya
- Böyük Britaniya
- İtaliya
- Fransa

289 Hər ölkənin pulunun dəyərini müəyyən çəkiddə saf müəyyən edilməsi, qızılın alqı-satqısı, ixrac və idxalın sərbəstləşməsidir- bu:?

- bütün variantlar yalnızdır.
- Qızıl standartı valyuta sistemi.
- Bretton-Vuds valyuta sistemi (tənzimlənməsi valyuta məzənnəsi).
- «Üzən» valyuta sistemi
- Yamayka valyuta sistemi

290 Ölkə tam məşğulluğu təmin etmək üçün müstəqil daxili valyuta siyasəti yürüdə bilmir: - bu :?

- bütün variantlar yalnızdır.
- « Üzən» valyuta sisteminin çatışmazlığıdır
- Qızıl standartı valyuta sisteminin çatışmazlığıdır
- Bretton-Vuds valyuta sistemi (tənzimlənməsi valyuta məzənnəsi). çatışmazlığıdır
- Yamayka valyuta sisteminin çatışmazlığıdır

291 I Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt və harda keçirilib keçirilib

- 1869- Paris
- 1867 – Paris
- 1867 – Münhen
- 1868- Münhen
- 1868-London

292 II Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt və harda keçirilib keçirilib:?

- 1923 -Kopenhagen
- 1922- Paris
- 1922- Münhen
- 1922- Genuya
- 1923- Afina

293 Su nəqliyyatında məqsədindən asılı olaraq tariflərin bölünməsinə aid deyildir:

- ekskursiya tarifləri
- çay nəqliyyatı tarifləri
- dəniz nəqliyyatı tarifləri
- turist tarifləri
- hərəkətin fasiləsizliyi tarifləri

294 Su nəqliyyatında səfərin məqsədindən asılı olaraq tariflərin bölünmə növüdür:

- cavablar doğru deyildir
- su növləri tarifləri
- turist və ekskursiya tarifləri
- dəniz tarifləri
- məqsədyönlü tariflər

295 Suqarışdıran gəmilərin nəqliyyat xətlərində sərnişinlərin daşıma tarifləri bölünür:

- cavablar doğrudur
- yüksək komfortabelli gəmilər üçün tariflər
- adi suvarma gəmilərin uzaqməsafəli xətləri üçün tariflər
- belə gəmilərin şəhərdaxili və şəhərlərarası xətləri üçün tariflər
- bərələrə xidmət göstərən gəmilər üçün tariflər

296 Hava nəqliyyatı ilə sərnişinlərin daşınması tarifləri nə əsasdan müəyyən olunur?

- cavablar doğrudur
- uçuş məsafəsinə görə
- aerobusun modelinə görə
- yerləşməyə görə
- uçuş zamanı xidmətə görə

297 Neft və neft məhsullarının tariflərinin tənzimləmə üsullarının tətbiq olunması üçün əsaslar:

- faktiki və proqnozlaşdırılan mənfəət
- əmtəənin istehsal və satış xərcləri
- vergilər və digər ödənişlər
- əsas istehsal vasitələrinin dəyəri
- dövlət dotasiyaları və dövlət yardımı ilə bağlı digər tədbirlər

298 Neft və neft məhsullarının tariflərinin tərkib elementidir:

- torpaq vergisi
- mənfəət vergisi
- aksiz və əlavə dəyər vergisi
- mədən vergisi
- əmlak vergisi

299 Göstərilən amillərdən hansının yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə təsiri nəzərə alınmır?

- İEOÖ daxili bazar qiymətləri
- xərclər.
- tələb və təklif balansı
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- dünya bazar qiymətləri

300 Aşağıdakı amillərdən hansının yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə təsiri nəzərə alınmır?

- İEOÖ daxili bazar qiymətləri
- xərclər
- tələb və təklif balansı
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- dünya bazar qiymətləri

301 Bu şərtə görə satıcı göstərilən təyinat yerinə qədər əmtəəni daşımağa görə fraxt ödəyir. əmtəənin (ANV - ni) yük daşıyana təhvil verdikdən sonra xərclərin istənilən artımı ilə bağlı risklərə görə öhdəlik satıcıdan alıcıya keçir.

- DAF
- FCA
- CPT
- CIP
- EXW

302 Bu şərtə görə liman körpüsündə təchizat (təhvil vermək) şərtinə görə satıcı razılaşdırılmış təyinat limanının körpüsündə (priçalda və pristanda) daşınması zamanı gömrük rüsumlarından təmizlənmiş əmtəənin alıcının öhdəsinə təhvil verdiyi andan təchizat üzrə özünün öhdəliyini yerinə yetirilmiş hesab edir.

- DAF
- DDP
- DES
- DEQ
- DDU

303 Bu şərtə görə satıcı idxal ölkəsində razılaşdırılan məntəqəyə əmtəəni çatdırdığı anda özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir.

- DDP
- FCA
- FOB
- CIF
- CPT

304 Bu şərtə görə satıcı idxal ölkəsində razılaşdırılmış məntəqəyə əmtəənin çatdırıldığı andan özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir. Satıcı əmtəəyə düşən bütün məsrəflər və risklərlə əlaqəli ödənişləri, gömrük

rəsmiləşdirmələrinin yerinə yetirilməsi ilə əlaqəli bütün məsrəfləri və riskləri öhdəsinə götürməlidir.

- DEQ
- DDU
- DES
- DDP
- DAF

305 Bu şərtə görə satıcı razılaşdırılmış təyinat limanında daşınması zamanı gömrük rüsumlarından təmizlənmiş (gömrük rüsumları ödənməmiş) əmtəəni alıcının öhdəsinə təhvil verdiyi andan özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir

- DDP
- DEQ
- DES
- DDU
- DAF

306 Bu şərtə görə əmtəə göndəriş üçün rüsumlardan təmizləndikdən sonra sərhədə, göstərilən yerə və ya məntəqəyə, ancaq qəbul edən ölkənin gömrük sərhədinə gələnə qədər əmtəənin göndərişi üzrə satıcının məsuliyyəti yerinə yetirilmiş hesab olunur.

- DDU
- FCA
- DES
- DEQ
- DAF

307 Bu şərtə görə satıcı CPT şərtinə uyğun öhdəlikləri yerinə yetirir və əlavə olaraq satıcı daşıma zamanı əmtəənin zədələnməsi və ya zay olması ilə bağlı risklərin nəqliyyat sığortalanmasını təmin edir.

- FOB
- EXW
- FCA
- CIP
- DAF

308 Bu şərtə görə CFR şərtində verilən öhdəlikləri və daşıma zamanı əmtəənin zədələnmələrdən və ya zay olmadan risklərin dəniz sığortalanmasını təmin edir. Satıcı sığorta müqaviləsini bağlayır və sığortaedənə sığorta mükafatı ödəyir.

- EXW
- CIF
- FCA
- FOB
- CPT

309 Bu şərtə görə satıcı göstərilən təyinat limanına əmtəənin təchizatı üçün lazım olan məsrəfləri və fraxtı ödəməlidir. Lakin, gəminin yük yerinə əmtəə yükləndikdən sonra əmtəənin zədələnməsi və ya zay olması ilə bağlı olan risklər, həmçinin istənilən məsrəfin artması ilə bağlı risklər satıcıdan alıcıya keçir, əmtəənin daşınması üçün gömrük rüsumlarının ödənilməsi satıcının öhdəsinə düşür.

- CIF
- EXW
- FOB

- FCA
 CFR

310 şərtə görə satıcı limanda əmtəə daşıyan gəmini boşaltmaya təhvil verdiyi andan özünün öhdəliyini bitmiş hesab edir. Bu andan əmtəənin zədələnməsi və ya zay olması ilə bağlı bütün risklər və məsrəflər alıcının üzərinə düşür.

- DEQ
 FAS
 FOB
 CFR
 CIF

311 Tam rəqabət sahəsi üçün uzunmüddətli bazar təklifi əyrisinə təsir göstərir

- yuxarıda sadalanan bütün amillər
 sahədə firmaların sayı
 amillərin qiymətləri
 sahədə firmaların ölçüsü
 hazır məhsula qiymətlər

312 İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmənin qiymətləri:

- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir
 sövdələşmə bağlanarkə, bir qayda olaraq, aşağı düşən qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir
 ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər plan səviyyəsini göstərir
 sövdələşmə bağlanarkə, bir qayda olaraq, sabit qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir
 ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir

313 Bu qiymətlər əmtəə bircalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin qiymətlərini müəyyən edir:

- idxal-ixrac qiymətləri
 bircada təyin edilən qiymətlər
 ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
 ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
 kontrakt qiymətləri

314 Bu qiymətlər tərəflərin razılığına görə təyin edilir və bir qayda olaraq, müxtəlif ölkələrin hökumətlərarası ticarət müqavilələri və razılaşmaları əsasında müəyyən edilir

- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
 bircada təyin edilən qiymətlər
 ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
 kontrakt qiymətləri
 faktiki sövdələşmə qiymətləri

315 Bu qiymətlər özündə FOB qiymətlərindən başqa sığorta və yüklərin idxalçı və ya ixracatçı ölkələrin sərhədlərinə qədər daşınması xərclərini birləşdirir:

- DDP ixrac qiymətləri
 FAC ixrac qiymətləri
 EXW ixrac qiymətləri
 SİF idxal qiymətləri
 DDU idxal qiymətləri

316 Bu qiymətlər üzrə, ixracatçı firma idxalçıya əmtəəni ya qiymətə gəmiyə qədər nəqliyyat xərclərini daxil etməklə, ya da gəmiyə yükləmə xərclərini daxil etməklə satır

- CIF və ya SIF ixrac qiymətləri
- SIF və ya FOB ixrac qiymətləri
- FAC və ya FOB ixrac qiymətləri
- FAC və ya SIF ixrac qiymətləri
- EXW və ya DDU ixrac qiymətləri

317 Dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətinin həyata keçirərkən neçə növ qiymət növlərindən istifadə olunur:

- 4
- 5
- 3
- 2
- 6

318 İdxal kvotası haqqında göstərilən fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun miqdarına görə qoyulan məhdudiyət kimi çıxış edir
- ayrı-ayrı ölkələr və firmaların inhisarçı sazişləri nəticəsində müəyyən edilir
- dünya bazarında hər bir iştirakçının öz məhsulunun satışında xüsusi çəkisini xarakterizə edir
- məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi öz əksini tapır
- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun çeşidinə görə qoyulan məhdudiyət kimi çıxış edir

319 Dünya qiymətləri haqqında deyilən fikirlərdən hansı doğrudur?

- dünya qiymətləri istehsal-tədavül xərclərini və idxal-ixrac rüsumları əsasında formalaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri stehsal xərcləri və orta mənfəətin məcmusu əsasında formalaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri ictimai zəruri xərclərə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri ictimai zəruri xərclərə malik, həmçinin orta mənfəətliliyi özündə əks etdirən əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri elmi-texniki tərəqqi və yüksək konstruksiya xüsusiyyətlərinə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir

320 Mürəkkəb gömrük tarifləri:

- konkret əmtəə növü üzrə differensiallaşır
- ixracatçı ölkələr üzrə differensiallaşır
- idxalçı ölkələr üzrə differensiallaşır
- bütün ölkələr üçün eyni ölçüdə müəyyən olunur
- yüksək bazar payına malik ölkələr üçün müəyyən olunur

321 Prefensial ticarət:

- aşağı rəqabət qabiliyyətliliyə malik əmtəələr üçün gömrük güzəştlərinin təyin edilməsidir
- az miqdarda bazar payına malik ölkələr üçün gömrük güzəştlərinin təyin edilməsidir
- müəyyən xüsusiyyətlərə görə fərqlənən əmtəə növü üçün gömrük güzəştlərinin təyin edilməsidir
- müəyyən ölkələr və ya müəyyən əmtəələr üçün gömrük güzəştlərinin təyin edilməsidir
- zəif iqtisadi inkişafa malik ölkələr üçün gömrük güzəştlərinin təyin edilməsidir

322 Hər bir ölkənin idxalı müəyyən edilir:

- milli istehsalın həminin həmin ölkəyə gətirilən məhsulun həcminə nisbəti kimi

- onun tədiyyə qabiliyyətli tələbinin həcmi və qiymət nisbətləri ilə
- onun tələbinin vəziyyəti və həmin ölkənin buna uyğun gəlməsi imkanları ilə
- ölkəyə gətirilən məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi
- xarici bazardan ölkəyə gətirilən müəyyən məhsulun miqdarına görə qoyulan məhdudiyət kimi

323 Hər bir ölkənin ixracı müəyyən edilir:

- dünya qiymətlərinin nisbəti
- ölkənin ixrac etdiyi məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi
- dünya tələbinin vəziyyəti və həmin ölkənin buna uyğun gəlməsi imkanları ilə
- milli istehsalının həcmi dünya bazarına çıxartdığı məhsulunun həcminə nisbəti kimi
- həmin ölkənin dünya bazarına təklifinin tədiyyə qabiliyyətli tələbinin həcminə nisbəti ilə

324 Müasir dünya bazarı, yəni, tədavül və istehsal sferası tənzimlənməsinin təsərrüfat mexanizmi hansı əlamətləri kəsb edir: (səhv cavabı seçin)

- ayrı-ayrı məhsul növləri istehsalının, eyni vaxtda həm də əmək vasitələri alıcısı kimi çıxış edən bəzi istehsalçıların əlində cəmləşməsi, iri istehlakçı institutların meydana çıxması dövlətin təsərrüfat funksiyalarının genişləndirilməsi
- istehsalın və kapitalın çoxdan başlamış təmərküzləşməsi və mərkəzləşməsi müasir kapitalist istehsalına açıq-aşkar ictimai xarakter vermişdir
- bu bazar, fəaliyyət göstərdiyi iqtisadi məkanın parametrlərinə bu və ya digər dərəcədə təsir etməyə malik olan, iqtisadi cəhətdən güclü, iri və fəal təsərrüfat subyektlərinin bazarıdır
- hal-hazırkı dövrdə istehsal və istehsalın vəziyyəti haqqında informasiya mənbəyi kimi bazar qiymətinin əhəmiyyəti bir qədər azalmışdır
- bəzi hallarda bazarda kortəbii və anarxiya kimi hallara rast gəlinməsi

325 Dəyər qanunu dünya bazarında geniş miqyasda fəaliyyətə başlayır:

- dünya ictimai əməyinin meydana çıxdığı zaman
- dünya əmtəə qiymətləri yarandığı zaman
- dünya bazarı yarandığı zaman
- qızılın dünya pulundan çıxarıldığı zaman
- tələb və təklif qanununun bazarda təsir gücünün zəiflədiyi anında

326 Beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsi tənzimlənir:

- müqavilə qiymətləri ilə
- əmtəələrin dəyərləri ilə
- istehsal qiymətləri ilə
- istehlak qiymətləri ilə
- ixrac qiymətləri ilə

327 Bazarın neçə tipi vardır?

- 7
- 3
- 4
- 5
- 6

328 Yüksək inhisar qiymətlərinin aşkar etmək üçün aşağıdakı amilin mövcudluğunu sübut etmək zəruridir -

- Sadalananların hamısını.
- İstehsal (satış) həcmi qəsdən azaldılması;
- Qiymətlərin yüksəldilməsi;
- Mənfəət və xərclərin əsassız yüksək ölçüsü;

- Digər təsərrüfat subyektlərinə zərər vurulması;

329 Oliqopolistik bazarın xarakterik cəhəti deyil -

- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq
 sahədə firmaların azsaylı olması;
 qiymət ayrışdırıcılığı;
 standart və differensial əmtəələrin istehsalı;
 sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması;

330 Sürüşkən qiymətin düsturu aşağıdakı kimidir:

$$P_m = P_n \left\{ A \frac{a_m}{a_n} + B \frac{b_m}{b_n} K > C \right\}$$

$$Q_1 = Q_0 \left\{ A \frac{a_1}{a_0} + B \frac{b_1}{b_0} K < C \right\}$$

$$P_1 = P_0 \left\{ Q \frac{a_1}{a_0} + M \frac{b_1}{b_0} K < C \right\}$$

$$P_1 = P_0 \left\{ A \frac{a_1}{a_0} + B \frac{b_1}{b_0} K < C \right\},$$

$$P_1 = P_0 \left\{ A \frac{a_1}{a_0} + B \frac{b_1}{b_0} K > C \right\},$$

331 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsinin əsas şərtidir:

- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi də daxil olmaqla faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
 təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi
 faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
 təhlil edilən müddətdə bazarda və ölkələrin iqtisadi mühitində baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi
 təhlil edilən müddətdə bazarda kəmiyyət ölçü vahidlərində qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi

332 Hansı dövrlərdə dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili dünya qiymətlərinin dinamika və nisbətində böyük dəyişikliklərə səbəb olmuşdur?

- 70 - ci illərin əvvəllərində və 80-ci illərin sonlarında
 80 - ci illərin ortalarında və 90-cı illərin ortalarında
 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin ortalarında
 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin sonlarında
 70 - ci illərin sonlarında və 90-cı illərin ortalarında

333 Tələb və təklif qanununun təsiri dünya bazarda nə ilə ifadə edilir?

- istehsalçı və istehlakçılar arasında münasibət vasitəsilə;
 dünya bazarda rəqabət faktoru vasitəsilə;
 məhsulların istehlak və mübadilə dəyərləri arasındakı münasibət vasitəsilə;
 beynəlxalq əmək bölgüsü

- dünya qiymətlərində istehlak dəyərinin uçotu vasitəsilə;

334 Qeyd olunan əlamətlərdən hansı dünya qiymətini xarakterizə edir?

- Sövdələşmələr yalnız ixrac istiqamətli olmalıdır;
- İxrac və ya idxal əməliyyatları azad rəşiminə malik bazarlarda baş verməlidir
- İxrac və ya idxal əməliyyatları eə bir şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.
- Həmin sövdələşmələr kommersiya deyil, xüsusi xarakter daşmalıdır
- İxrac və ya idxal əməliyyatları azad bazar şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.

335 Aşağıda göstərilən hökmlərdən hansı dünya bazarını izah edir?

- dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir
- bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
- dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir

336 Verilən fikirlərdən biri dünya bazarının tutumunu yanlış xarakterizə edir?

- mili istehsal həcmının üstünə idxal-ixracı əlavə edib pul vahidində ölçülür
- əmtələrin satış həcmi ilə müəyyən edilir
- milli istehsal həcmının üstünə idxalı ixracı çıxmaqla fiziki və ya pul vahidində ölçülür
- öyrənilərkən ölkənin, əhalinin, ayrı-ayrı firmaların alıcılıq tələbi təhlil olunur
- istehsal təyinatlı əmtələrdə öyrənilərkən sahənin inkişaf perspektivləri, elmi-texniki tərəqqi, maşın və avadanlıqın mümkün göndərilmə həcmələri tədqiq edilir

337 Qeyd olunanlardan biri beynəlxalq əmək bölgüsünə səbəb olmayıb:

- ümumi, xüsusi və fərdi əmək bölgüsünün yaranmasına
- dünya bazarının formalaşmasına
- dünya təsərrüfatının mövcudluğuna və inkişafına
- dünya ölkələrinin ixtisaslaşmasına
- dünya istehsalının mərkəzləşməsinə və tərəküsləşməsinə

338 Verilən hökmlərdən hansı müqayisəli üstünlük qanununu yanlış xarakterizə edir?

- dünya ticarət iştirak edən ölkələrdə ümumi milli istehsal artmasına səbəb olur
- müxtəlif ölkələrin ixtisaslaşmasına təsir göstərir
- dünya ticarət iştirak edən ölkələrin iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına kömək edir
- müqayisəli üstünlük prinsipi əsasında dayanır
- dünya istehsalındakı ölkələrin yerini müəyyən edir

339 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- qiymət əmtəə vahidini və ya kütləsini əldə etmək üçün alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun kəmiyyətidir
- qiymət-sövdələşmə tərəfləri arasında iqtisadi münasibətləri formalaşdıran mexanizmdir
- qiymət-məhsul və xidmətlərin satışının həyata keçirildiyi iqtisadi vasitədir
- qiymət-əmtəə dəyərinin pulla ifadəsidir
- qiymət-istehlakçının öz tələbini reallaşdırmağın ölçü meyarıdır

340 Dünya bazarında dəyər, konyunktura, valyuta-maliyyə, siyasi, dövlət-inhisar tənzimlənməsi hansı amillərə aid edilir?

- defilyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər
- daxili bazarın qiymət əmələgətirici amilləri
- inflyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər
- dünya qiymətlərinin dinamikasını müəyyən edən iqtisadi amillər;
- qiymətlərin dinamikasını müəyyən edən dünya bazarının qiymət əmələgətirici amilləri.

341 Verilənlərdən hansı fərdi əmək bölgüsünə aid edilir?

- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- lisenziya, patent, "nau-hau" və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

342 Verilənlərdən hansı ümumi əmək bölgüsünə aid edilir?

- lisenziya, patent, "nau-hau" və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

343 Aşağıda göstərilənlərdən hansı xüsusi əmək bölgüsünə aid edilir?

- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- lisenziya, patent, "nau-hau" və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

344 Dünya bazarının tutumu ilə bağlı aşağıda qeyd olunanlardan hansı yanlıştır?

- milli istehsal həcmnin üstünə idxal-ixracı əlavə edib pul vahidində ölçülür
- əmtəələrin satış həcmi ilə müəyyən edilir
- milli istehsal həcmnin üstünə idxalı ixracı çıxmaqla fiziki və ya pul vahidində ölçülür
- öyrənilərkən ölkənin, əhalinin, ayrı-ayrı firmaların alıcılıq tələbi təhlil olunur
- istehsal təyinatlı əmtəələrdə öyrənilərkən sahənin inkişaf perspektivləri, elmi-texniki tərəqqi, maşın və avadanlıqın mümkün göndərilmə həcmələri tədqiq edilir

345 Aşağıda müqayisəli üstünlük qanunu haqqında qeyd olunan hökmlərdən hansı yanlıştır?

- dünya ticarət iştirak edən ölkələrdə ümumi milli istehsal artmasına səbəb olur
- müxtəlif ölkələrin ixtisaslaşmasına təsir göstərir
- dünya ticarət iştirak edən ölkələrin iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına kömək edir
- müqayisəli üstünlük prinsipi əsasında dayanır
- dünya istehsalındakı ölkələrin yerini müəyyən edir

346 Aşağıdakılardan hansı ölkənin ixracını müəyyən edir?

- dünya qiymətlərinin nisbəti
- ölkənin ixrac etdiyi məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi
- dünya tələbinin vəziyyəti və həmin ölkənin buna uyğun gəlməsi imkanları ilə
- milli istehsalının həcmnin dünya bazarına çıxartdığı məhsulunun həcminə nisbəti kimi
- həmin ölkənin dünya bazarına təklifinin tədiyyə qabiliyyətli tələbinin həcminə nisbəti ilə

347 Aşağıdakılardan hansı dünya qiymətini xarakterizə edən əlamət deyil?

- Həmin sövdələşmələr kommersiya deyil, xüsusi xarakter daşmalıdır;
- Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşmalıdır;
- Sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır;
- Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır;

348 Aşağıdakılardan hansı texnologiyanın yaranması üzrə əmək xərclərinin əvəz olunması mənbəyi kimi çıxış edir?

- Texnologiyanın topdansatış qiyməti.
- Yeni istehsal qoyulan investisiyalar;
- Normal sahibkarlıq mənfəəti;
- Yeni texnologiyanın istifadəsi hesabına adi, orta mənfəətə nisbətə artma kimi çıxış edən və verilmiş müəssisə tərəfindən əldə olunan mənfəətin bir hissəsi;
- Yeni texnologiyanın istifadəsi ilə istehsal olunan məhsulun reallaşdırılmasından əldə olunan ümumi məcmu gəlir.

349 Texnologiya biliklərinin hüquqi qiyməti nədən asılıdır?

- bütün variantlar yalnızdır
- Rəqabətin dərəcəsi;
- İstehsalın (satışın) həcmindən;
- Yeni texnologiyanın tətbiqi zamanı istehsal xərclərinə qənaətin ölçüsü;
- Yeni texnologiyanın istifadəsi ilə məhsul həcmində istehsal payı

350 Pauşal məbləğ aşağıdakının əsasında müəyyən edilir

- bütün variantlar yalnızdır.
- İllik xalis satış dəyərindən faizlə hesablanmış illik royalti
- t ilində ödənilməli olan royaltini t ili üçün diskontlaşdırma əmsalına vurmaqla;
- t ilində ehtimal olunan royaltinin diskontlaşdırma dəyərindən məbləği
- Əlavə mənfəət payını texnologiya istehlakçısının çevrilmiş əlavə mənfəətə vurmaqla

351 OPEK-in rəsmi satış qiymətləri:

- Tələb və təklifin nisbətindən asılı olaraq müəyyən edilir.
- OPEK qiymətlərinin səviyyəsindən asılı olaraq, OPEK-ə daxil olmayan ixracatçılar tərəfindən müəyyən edilir;
- Hasilat xərcləri və neft bazarının vəziyyətinə əsasən müəyyən edilir;
- OPEK-in qərarlarına müvafiq olaraq OPEK-in üzv ölkələrinin hökumətləri tərəfindən müəyyən edilir;
- Müxtəlif formullarla hesablanır;

352 Neft bazarında birdəfəlik sövdələşmələrin qiymətləri:

- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləridir.
- Neft bircalarında müəyyən edilir;
- İdxalçı-ölkələrdə neftin yenidən emal edilməsində müqavilə qiymətləridir;
- "Azad" bazarda fəaliyyət göstərən və tələb və təklifin əlaqəsinin təsiri nəticəsində yaranan qiymətləridir;
- Məhsul mübadiləsi razılaşmalarının qiymətləridir;

353 Neftin qiymətinin hesablanması formulundan istifadə:

- məhsul mübadiləsi razılaşmalarının qiymətləri.
- Bazarda qeyri-sabit vəziyyət şərtləri daxilində minimal riskin mənfəətin "səmərəli" norması ilə uyğunlaşmasını təmin edir;
- İxracatçı və idxalçılar arasında uzunmüddətli münasibətlərin bərpa olunmasına yardım edir;
- OPEK-in üzv-ölkələrinə qiymətlərə təzyiq göstərərək ixracı genişləndirməyə imkan verir;

- Yuxarıda qeyd olunan 3 amilin hamısını birləşdirməyə imkan verir;

354 Dünya bazarında biliklərin ötürülməsi həyata keçirilir:

- Patentlərin istifadəsinə lisenziyaların satışı vasitəsilə; Lisenziyalaşmayan nou-haunun satışı vasitəsi;
- Patentlərin istifadəsinə lisenziyaların satışı vasitəsilə;
- Texnologiyaların satışı vasitəsilə;
- Birgə elmi tədqiqat işlərinin vasitəsilə;
- Lisenziyalaşmayan nou-haunun satışı vasitəsi;

355 Texnoloji biliklərin faydalılıq göstəricilərinin ümumiləşdirilməsinə xidmət edir:

- Əmək məhsuldarlığının artırılması.
- İstehlakçı səmərəsi;
- Vəsaitlərin qənaət ölçüsü;
- Mövcud sahə üzrə adi orta ilə müqayisədə əlavə gəlirlərin həcmi;
- İstehsal gücünün artırılması;

356 Dünya bazarında texnologiyanın alışı məqsədyönlülüyü növbəti şərtlərin yerinə yetirilməsi ilə müəyyən olunur:

- Royalti dərəcələri dolayı vergilərin və yığımların çıxılması ilə xalis satışın illik dəyərində bərabər olmalıdır.
- Texnologiyanın qiyməti onun istehsalına sərf olunan xərclərə bərabər olmalıdır;
- Royaltinin həcmi texnologiyanın kommersiya mənimləməsinə xərclərin artımı ilə düz mütənasibdir;
- Müəyyən bazarda texnologiyanın istifadə hüququna məxsusi sahiblik;
- Texnologiyanın qiyməti alternativ variantda kapital qoyuluşunun minimal fərqi ilə və onun kommersiya çatdırılmasına texnologiyanın istehlakçı məsrəflərinə bərabər və yaxud artıq olmalıdır;

357 Texnoloji biliklərin dünya bazarında istehlakçısı uzunmüddətli vaxt dövründə ilkin əlavə mənfəətin səviyyəsinin saxlanması zamanətinə malikdir.

- Elmi texniki tərəqqinin sürətlənməsi şəraitində.
- Rəqabətli texnologiyaların üstün müqayisəsi və yaxud bərabər qiymətliyini bazara təqdim etmə qabiliyyətinə malik bir neçə satıcıların mövcudluğu halında;
- Patentlərlə mühafizə olunmayan texnoloji qərarların və işləmələrin yüksək payında;
- Ancaq texnologiyanın müəyyən bazarda istifadəsinə istisna hüququna malik olmaqla;
- Texnoloji biliklərin və işləmələrin alternativ növləri tərəfdən rəqabətin kəskinləşməsi;

358 Dünya bazarında yeni texnologiyanın yayılması halında:

- Tələb artacaqdır.
- Faktiki əlavə mənfəət hesablama ilə müqayisədə artacaqdır;
- Faktiki əlavə mənfəət hesablama ilə müqayisədə azalacaqdır;
- Yeni əlavə mənfəətin bazarı tam tutmasının son həddi halında faktiki əlavə mənfəət həmçinin onun hesablama nisbəti kimi sifira yaxınlaşacaqdır;
- İstehsalın tənəzzülü olacaqdır;

359 İxrac kalkulyasiyasının daxili kalkulyasiyadan fərqli xüsusiyyətinə aid deyil:

- Reklam xərcləri
- Nəqliyyat xərcləri
- Maliyyələşmə xərcləri
- Əmtəənin sığorta məsrəfləri
- Qablaşdırma məsrəfləri

360 Nou-Hau bu:

- Göstərilən xidmətlərin qiymətidir.
- Kommersiya əlavələrinin və güxəştlərinin formasıdır;
- Vergi növüdür;
- Qiymətdə nəqliyyat məsrəflərinin uçotu metodudur;
- Texnoloji biliklərin tətbiqinə müvəqqəti hüquqdur;

361 Royalti nədir?

- İstehsal xərclərinə qənaətin ölçüsüdür.
- Kredit dərəcəsidir;
- Vergi tutulmalarıdır;
- Razılaşma fəaliyyəti müddəti ərzində texnologi bilik istehlakçılarının gəlirlərindən illik tutulmalardır;
- Məhsul həcmində yeni texnologiyanın istifadəsindən olan istehsal payıdır;

362 Texnologiyanın qiyməti nə ilə hesablanır?

- Topdansatış qiymətləri və ticarət əlavələri ilə.
- razılaşmanın fəaliyyət göstərdiyi dövr ərzində istehlakçıların gəlirlərindən illik ayırmalar ilə;
- texnologi biliklərin istehsalına çəkilən maddi və əmək xərclərinin dəyəri ilə;
- xərclənmiş resursların və mənfəətin dəyəri ilə;
- mənfəət və vergi dərəcələrini, maya dəyərini ilə;

363 Adətən hansı bazarlarda sorğu qiymətləri tətbiq olunmur?

- qara metallar bazarı
- neft və neft məhsulları bazarlarda
- kimyəvi mallar bazarlarda
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
- ayrı-ayrı əlvan metal növləri bazarı

364 Qızıl pariteti nədir:

- bütün variantlar yalnızdır
- pul vahidinin rəsmi qızıl məzmunu
- valyutaların metal məzmununa görə nisbəti
- valyutaların alıcılıq qabiliyyətinə görə nisbəti
- valyutaların nisbəti

365 Valyutanın alıcılıq qabiliyyəti pariteti nədir:

- bütün variantlar yalnızdır
- valyutanın alıcılıq qabiliyyəti
- valyutaların qızıl məzmununa görə nisbəti
- valyutaların alıcılıq qabiliyyətinə görə nisbəti
- valyutaların nisbəti

366 Valyuta intervensiyası nədir:

- bütün variantlar yalnızdır
- Mərkəzi Bank tərəfindən qiymətli kağızların alınması
- Mərkəzi Bank tərəfindən qiymətli kağızların satılması
- Mərkəzi Bank tərəfindən xarici valyutanın alınması və satılması
- Mərkəzi Bank tərəfindən valyuta kursunun müəyyənləşdirilməsi

367 Uzun valyuta kursu reciminin xüsusiyyətləri:

- bütün variantlar yalnızdır
- kurs Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyən edilir
- kommersiya bankının maliyyə vəziyyətindən asılıdır
- kurs valyutaya olan tələb və təklifdən asılı deyil
- kurs valyutaya olan tələb və təklifin təsiri altında dəyişir

368 əsasını qızıl pul standartı təşkil etmişdir, .hər bir valyuta qızıl məzmununa malik idi, bazar tələb və təklifi nəzərə alınmaqla qızıl nöqtələr daxilində sərbəst üzən valyuta kursları recimi təşəkkül tapdı – Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- Yamayka valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi

369 əsasını qızıl və devizlər-xarici valyutalar təşkil etmişdir, qızıl paritetləri saxlandı, Sərbəst enib-qalxan valyuta kursları rəşimi bərpa olundu, Valyuta tənzimlənməsi aktiv valyuta siyasəti, beynəlxalq konfranslar, müşavirələr formasında həyata keçirilirdi - Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- Paris valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi
- Yamayka valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi

370 Qızıl və iki rezerv valyuta-ABŞ dolları və funt sterlinqə əsaslanan qızıl-deviz standartı qəbul edildi, dünya valyuta sisteminin əsası kimi qızıldan istifadənin dörd formasını nəzərdə tuturdu – Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- Avropa valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Yamayka valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi

371 Qızıl-deviz standartının yerinə SDR standartı tətbiq edildi, qızılın demonetazisiyası hüquqi cəhətdən sonra çətdirildi, onun rəşmi qiyməti, qızıl paritetləri ləğv edildi, dolların qızıla mübadiləsi dayandırıldı, ölkələrə istənilən valyuta kursu rəşimini seçmək imkanı verildi. BVF-na dövlətlərarası valyuta tənzimləməsini sürətləndirmək, gücləndirmək həvalə olundu - Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- Avropa valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Yamayka valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi

372 Avropa valyuta sistemi avropa vahidi olan EKYÜ-yə əsaslanır, Avropa valyuta sistemi qızıldan real ehtiyat aktivləri kimi istifadə edir - Bunlar hansı valyuta sisteminə xasdır:?

- Yamayka valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi

373 Beynəlxalq təcrübəyə əsasən OPEK-in rəsmi satış qiymətlərinin müəyyən edilməsi haqqında qeyd olunan fikirlərdən hansı doğrudur?

- Tələb və təklifin nisbətindən asılı olaraq müəyyən edilir.
- OPEK qiymətlərinin səviyyəsindən asılı olaraq, OPEK-ə daxil olmayan ixracatçılar tərəfindən müəyyən edilir;
- Hasilat xərcləri və neft bazarının vəziyyətinə əsasən müəyyən edilir;
- OPEK-in qərarlarına müvafiq olaraq OPEK-in üzv ölkələrinin hökumətləri tərəfindən müəyyən edilir;
- Müxtəlif formullarla hesablanır;

374 Aşağıda verilənlərdən hansı neft bazarında birdəfəlik sövdələşmələrin qiymətlərinə aiddir?

- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləridir.
- Neft bircalarında müəyyən edilir;
- İdxalçı-ölkələrdə neftin yenidən emal edilməsində müqavilə qiymətləridir;
- Azad" bazarda fəaliyyət göstərən və tələb və təklifin əlaqəsinin təsiri nəticəsində yaranan qiymətləridir;
- Məhsul mübadiləsi razılaşmalarının qiymətləridir;

375 Məhsul göndərmənin bazis şərtlərindən hansının tətbiq ediləcəyindən asılı olmayaraq satıcı aşağıdakı öhdəliklərdən birini yerinə yetirmir:

- məhsul göndərmə müqaviləsindən (kontraktından) kənar olaraq məhsulların göndərilməsini təmin etmək
- franko-zavod məhsul göndərmə şərti istisna olmaqla, ixrac və gömrük rəsmiləşdirilməsi ilə əlaqədar olan xərclərin, rüsumların və vergilərin ödənilməsini
- franko-zavod məhsul göndərmə şərti istisna olmaqla, ixrac lisenziyasının alınması
- alıcının xahişi ilə onun hesabına və riskinə məhsulun aparılması üçün zəruri olan sənədlərin alınmasında ona kömək göstərilməsini
- bağlanmış müqaviləyə uyğun olaraq göndərilmiş məhsulun dəyərinin ödənilməsi üzrə hesablaşma sənədlərinin və invoicesun hazırlanması və alıcıya təqdim edilməsi

376 Şirkətlər qiymətləri müəyyən edərkən nəzərə alırlar:

- istehsal-tədavül və ixrac xərclərini
- onlara təsir edən birinci dərəcəli amilləri
- onlara təsir edən ən müxtəlif amilləri
- onlara təsir edən ikinci dərəcəli amilləri
- rəqiblərin müəyyənləşdirdiyi qiymətləri

377 Dəmiryol nəqliyyatında yüklərin daşınması zamanı xərclər fərqləndirilmir:

- təbii iqlim şəraitinə görə
- yolların sahəsinə görə
- istifadə olunan lokomotivlərə görə
- yol sahələrinin yükləmə gərginliyinə görə
- məsafədən asılılığa görə

378 Dəmiryol nəqliyyatında yükdaşımada baza tarifi kimi hansı göstərici əsas götürülür:

- düzgün cavab yoxdur
- yolların sahəsi göstəricisi
- istifadə olunan lokomotiv yükdaşıma göstəricisi
- yükdaşımaların maya dəyərinin bütün dəmiryolunda orta göstəricisi
- yol sahələrinin yükləmə gərginliyi göstəricisi

379 Məhsul göndərmənin franko-zavod bazis şərtləri qrupuna daxil olan bazis şərti deyildir:

- məhsulun vaxtında qəbul edilməməsi ilə əlaqədar olan bütün xərcləri və bərimələri ödəməyi

- dəyər və fraxt (şərtləndirilmiş təyinat limanı)
- dəyər, sığorta və fraxt (şərtləndirilmiş yer)
- franko-daşıyıcı (şərtləndirilmiş yer)
- sərhədə çatdırılmışdır (şərtləndirilmiş yerdə)

380 Franko gəminin göyertəsi boyunca (FAS) göndərmə şərtində məhsulun qiymətinin tərkibinə aid deyildir:

- ixrac və gömrük rəsmiləşdirilməsi xərbləri, rüsumları və vergiləri
- məhsulun dəyəri
- məhsulun ticarət əlavələri (və ya güzəştləri)
- məhsulun göndəriş limanına çatdırılması xərbləri
- məhsulun göndəriş limanına boşaldılması xərbləri

381 Franko-təyinat qiymətlərinə hansı elementlər daxil edilmir:

- pərakəndə ticarət əlavələri
- maya dəyəri
- mənfəət
- təyinat məntəqəsinə qədər xərclər
- istehlak məntəqəsinə qədər xərclər

382 Məhsulgöndərmənin bazis şərtlərindən hansının tətbiq ediləcəyindən asılı olmayaraq satıcı aşağıdakı öhdəliklərdən birini yerinə yetirmir:

- alıcıya, istehlakçıya təmiz konosament və ya onu əvəz edən nəqliyyat sənədlərinin verilməsini
- məhsulgöndərmə müqaviləsinə (kontraktına) uyğun olaraq məhsulun göndərilməsi
- məhsulun yoxlanması markalaşdırılması və sertifikatın alınması ilə əlaqədar olan xərclərin ödənilməsi
- məhsulun göndərişə hazırlığı və ya göndərmə vaxtının qeyri-müəyyənliyi
- məhsulun qablaşdırılmamış halda göndərilməsini nəzərdə tutan bazis şərtləri istisna olmaqla məhsulun adi qablaşdırılmasının təmin edilməsi

383 Göstərilən hökmlərdən biri yanlıştır?

- Dünya qiymətlərinin artma meylinə malik olmasının əsas amili idxal-ixrac proseslərinin kəskin surətdə güclənməsidir
- Dünya qiymətlərinin formalaşmasına və hərəkətinə təsir edən başlıca amil istehsal xərcləri sayılır
- Tələb və təklif arasındakı nisbətlərin qiymətlərə təsir miqyası rəqabətdən asılıdır
- Rəqabət nə qədər güclü və bazar nə qədər azad olsa, onda həmin amilin qiymətə təsiri bir o qədər əhəmiyyətli olar
- Dövlət tənzimlənməsi tədbirləri dünya qiymətlərinin dinamikasına bilavasitə təsir göstərir

384 Qeyd olunan fikirlərdən hansı doğru deyil?

- Məqsədli qiymətlər bazar qiymətlərinin səviyyəsini deyil, fermerlərin gəlirlərinin aşağı səviyyəsini müəyyən edir.
- girov qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), məqsədli qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər
- məqsədli qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), girov qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər.
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi fermerlərin satışdan əldə etdikləri gəlirlərin səviyyəsinin saxlanmasına (istehlakçılar hesabına) kömək edir;
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının tənzimlənməsinə kömək edir.

385 Verilənlərdən hansı BMT-nin dərc etdiyi qiymət indekslərinin çatışmazlıqlarına aiddir:

- beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- əlvan metallara ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- faktiki sövdələşmə şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
- sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir

- xammal və ərzağın ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir

386 Aşağıdakılardan hansı dempinq qiymətini xarakterizə edir?

- daxili və xarici bazar qiymətlərindən 10-15% aşağı olan qiymətlər
 daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 8% aşağı qiymətlər
 daxili bazar qiymətindən 8%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
 daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
 daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər

387 Dünya ticarətində BMT-nin statistikasını hansı qiymət indekslərindən istifadə etmir?

- əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri
 Dünyanın hazır məmulat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
 xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
 ümumi dünya bazarında məhsullara hesablanan orta qiymət indeksləri
 beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri

388 Hansı qiymətlər ixrac və ya idxal qiymətlərindən gömrük rüsumları və vergilər həcmində fərqlənirlər?

- birjalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin daxili topdansatış qiymətləri
 İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmənin qiymətləri
 birjalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin qiymətləri
 ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən daxili topdansatış qiymətləri
 beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri

389 Dünya iqtisadiyyatında və ticarətində inkişaf templərini və struktur irəliləmələri modelləşdirərkən istinad edilir:

- MDB və AİB-in tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
 BMT-nin statistikasını üzrə dünya qiymət indekslərinə
 TEGOVA-nın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
 Son bir il ərzində istifadə edilən dünya qiymətlərinin proqnozlarına
 YEK və YUNKTAD-ın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına

390 Dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməyə təsiri hansı hallarda yüksək olar?

- Ölkə istehsalına rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda.
 İstehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda
 Ticarət-siyasi recim güclü olduqda;
 Dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda;
 Müəyyən əmtəənin idxal və ixracını ölkədə onun istehsal və istehlakına ümumi həcmində payı əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda;

391 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərti olan dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi) şərti ilə məhsulların göndərişi zamanı hansı nəqliyyat tarifləri əmələ gəlmir:

- avtomobil nəqliyyatı tarifləri
 «C» qrupu üzrə su nəqliyyatı tarifləri
 dəniz nəqliyyatı tarifləri
 çay nəqliyyatı tarifləri
 dəniz və çay nəqliyyatı tarifləri

392 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərti olan dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş

təyinat limanına kimi) adı:

- CIF
- EXW
- FCA
- FOB
- KAF

393 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərti olan daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə)...dək şərti ilə məhsulların idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri formalaşır?

- ancaq hava nəqliyyatı tarifləri
- bütün nəqliyyat növləri tarifləri
- ancaq dəniz nəqliyyatı tarifləri
- ancaq çay nəqliyyatı tarifləri
- ancaq dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri

394 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərti olan daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə)...dək şərti ilə əmtəələrin idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri vasitələri ilə aparılır?

- ancaq boru-kəməri ilə nəql etməsi
- ancaq hava nəqliyyatı tarifləri
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü ilə
- ancaq avtomobil nəqliyyatı ilə
- ancaq dəmiryolu nəqliyyatı ilə

395 Inkoterms-2000 Beynəlxalq Kommersiya termini olan daşınma haqqı ödənilmişdir (... şərtləndirilmiş təyinat yerinə)...dək şərtinin adı hansıdır?

- DAF
- FOB
- CIP
- CPT
- FAS

396 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərtlərindən olan daşınma haqqı və sığortalanma... (... sərbəstləşdirilmiş təyinat yerinə)...dək ödənilmişdir beynəlxalq kommersiya termini ilə məhsulların idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri formalaşır?

- ancaq boru-kəməri nəql etmə tariflər
- ancaq su nəqliyyatı tarifləri
- ancaq dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növləri tarifləri
- ancaq hava nəqliyyatı tarifləri

397 Inkoterms-2000 alqı-satqı kontraktlarının əsas bazis şərtlərindən olan sərhəddə kimi ... (... şərtləndirilmiş məntəqəyə qədər) çatdırılmışdır beynəlxalq kommersiya termini ilə məhsulların idxal-ixracı zamanı hansı nəqliyyat tarifləri formalaşır?

- ancaq hava nəqliyyatı tarifləri
- «D» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü tarifləri
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü tarifləri
- ancaq avtomobil nəqliyyatı tarifləri
- ancaq dəmiryol nəqliyyatı tarifləri

398 Sahədaxili rəqabət prosesində formalaşır:

- Müxtəlif təyinatlı məhsulların orta qiymətləri
- Qiymətəmələgəlmənin məhsulun təyinatına istiqamətliliyi
- Qiymətlərin psixoloji həddləri
- Müxtəlif dərəcəli məhsullara qiymət şkalası
- Bazar dəyəri və onun ətrafında tərəddüd edən bazar qiymətləri

399 , tələb və təklif arasında təxmini uyğunluq şəraiti formalaşır

- “Adi şərait”də
- “Azad bazar”da
- “Qapalı bazar”da
- “Alıcı bazar”nda
- “Satıcı bazar”ında

400 Inhisar bazar dəyəri əsaslanır.

- həqiqi istehsal şəraitinə
- real orta sahəvi istehsal şəraitinə
- orta istehsal şəraitinə
- tamamlanan istehsal şəraitinə
- əlverişsiz istehsal şəraitinə

401 Aşağıdakı hansı xarici ticarətin tənzimlənməsinin iqtisadi alətləridir?

- Daxili istehsalçılara subsidiyaların verilməsi.
- Gömrük rüsumları və yığımları
- İdxal və ixracın qadağan olunması və məhdudlaşdırılması;
- İdxal və ixracın liseziyalaşdırılması;
- Bərabərləşmiş sərhəd vergi tutulması;

402 Aşağıdakılardan hansı dünya bazarı haqqında deyilmiş fikri tamamlayır?

- dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir
- bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
- dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir

403 Aşağıda göstərilənlərdən hansı beynəlxalq ticarət əmtəələrinin mübadiləsini tənzimləyir:

- müqavilə qiymətləri ilə
- əmtəələrin dəyərləri ilə
- istehsal qiymətləri ilə
- istehlak qiymətləri ilə
- ixrac qiymətləri ilə

404 Bazar qiymətinin formalaşması haqqında hökmlərdən hansı doğrudur?

- tələb qiyməti təklif qiymətinə bərabərdir
- tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
- təklifin həcmi tələbin həcmindən
- bazarda tarazlıq vəziyyəti mövcuddur

405 Verilənlərdən hansı xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiymətinin göstəricisidir?

- istehlakçıların əmtəəni almağı arzuladıqları qiymət
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanası
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti

406 Beynəlxalq təcrübədə franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilmir:

- cavabların heç biri doğru deyildir
- dəniz nəqliyyatı
- dəmir yolu nəqliyyatı
- çay nəqliyyatı
- avtomobil nəqliyyatı

407 Beynəlxalq təcrübədə franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə alqı-satqı kontraktını əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- CFR (KAF)
- EXW
- FCA
- FAS
- FOB

408 Beynəlxalq təcrübədə nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilir:

- «F» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «F» qrupu su nəqliyyatı
- «C» qrupu su nəqliyyatı
- «C» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «E» qrupu Intermodel daşımalar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü

409 Beynəlxalq təcrübədə nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilmir:

- yuxarıdakı cavablar doğru deyildir
- hava nəqliyyatı
- dəniz nəqliyyatı
- çay nəqliyyatı
- avtomobil nəqliyyatı

410 Beynəlxalq təcrübədə nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə) şərti ilə alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- KAF
- EXW
- FAS
- FCA
- FOB

411 Beynəlxalq təcrübədə sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növlərinə aid edilir:

- «C» qrupu Intermodel daşımlar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «F» qrupu su nəqliyyatı
- «C» qrupu su nəqliyyatı
- «E» qrupu Intermodel daşımlar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü
- «F» qrupu Intermodel daşımlar da daxil olmaqla istənilən nəqliyyat növü

412 Beynəlxalq təcrübədə sərbəst gəminin göyertəsi boyunca (şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə məhsulların göndərişi hansı nəqliyyat növünə aid edilmir:

- yuxarıda göstərilən cavabların heç biri doğru deyildir
- «F» qrupu Intermodel daşımlar da daxil olmaqla dəmir yolu nəqliyyatına
- «F» qrupu su nəqliyyatı istisna olmaqla digər nəqliyyat növlərinə
- hava nəqliyyatı
- avtomobil nəqliyyatı

413 Beynəlxalq təcrübədə sərbəst gəminin göyertəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında) şərti ilə alqı-satqı kontraktının əsas bazis şərtinin qəbul olunmuş adı:

- CIF
- KAF
- EXW
- FCA
- FAS

414 Bazarda əmtəyə təklif tələbdən yüksək olarsa:

- “rəqabətli bazar” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- “azad bazar” formalaşacaq
- “qapalı bazarı” formalaşacaq

415 Müasir beynəlxalq bazar üçün xarakterikdir:

- “rəqabətli bazar” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- “azad bazar” formalaşacaq
- “qapalı bazarı” formalaşacaq

416 İnkişaf etmiş kapitalist ölkələrinin bazarı üçün xarakterikdir:

- “rəqabətli bazar” formalaşacaq
- “qapalı bazar” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- “azad bazar” formalaşacaq
- “alıcı bazarı” formalaşacaq

417 Qiymətlərin tənzimlənməsi bağlı verilən fikirlərdən hansı doğru deyil?

- Bütün variantlar yanlıştır.
- Yaponiyada dövlətin müvafiq nazirliklər şirkətlərin iştirakı ilə qiymətlərin minimum səviyyəsini müəyyən edirlər
- Norveçdə isə ədalətsiz (çox yüksək) qiymətlərin qoyulması haqqında istənilən razılaşmalar qanunla qadağan edilmişdir.
- İsveçrə hökuməti kənd təsərrüfatı siyasəti çərçivəsində qiymətlərin kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının rentabelliğini təmin edəcək səviyyədə saxlanmasını nəzərdə tutur.

- İsveçrədə hər il təhvil verilən südün müəyyən həcmi (kvota) nəzərdə tutulur və südü təhvil verənlərə möhkəm qiymət üçün zəmanət verilir.

418 Proteksionizm siyasətinə aid olan fikirlərdən hansı yanlıştır?

- xarici ticarətin tənzimlənməsi üçün tədbirlər məcmusudur
 dövlətin iqtisadi siyasət formalarından biridir
 daxili bazarı xarici bazarın mümkün mənfə təsirlərindən qorumaq üçün nəzərdə tutulur
 Beynəlxalq əmək bölgüsü və dünya ticarətində dövlətin mövqeyini gücləndirmək məqsədi güdür
 beynəlxalq ticarətdə hər bir iştirakçının payını müəyyən edir

419 Aşağıdakılardan hansı proteksionizm siyasətinə aid deyil?

- əmək beynəlxalq bölgüsündə beynəlxalq ticarətin hər bir üzvünün payının qiymətləndirilməsi köməyi ilə həyata keçirilir
 birbaşa və dolaylı idxal məhdudiyətlərinin bərqərar edilməsi köməyi ilə həyata keçirilir
 gömrük və qeyri-gömrük tarif yaradılması köməyi ilə həyata keçirilir
 valyuta məhdudiyətləri tətbiqi köməyi ilə həyata keçirilir
 kompensasiya rüsumları, daxili vergilər və yığımların tətbiqi köməyi ilə həyata keçirilir

420 Qiymətlər çoxluğu hansı amillərlə beynəlxalq ticarətdə müəyyən edilmir?

- ayrı-ayrı ölkələrin investisiya siyasəti ilə .
 bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
 hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
 qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;
 alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

421 Qiymətlərin qruplaşdırılması hansı sənədin bazasında tətbiq olunur? (bazis şərtləri nəzərə alınmaqla)

- bu hüquqi sənədlərin hamısı bazis şərtlərinin nəzərə alınması
 bu Azərbaycan Respublikası Tarif (Qiymət) Şurası tərəfindən təsdiq olunmuş qərarların bazasında tətbiq olunur
 bu Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarları əsasında tətbiq olunur
 bu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanları əsasında tətbiq olunur
 bu qaydalar «Inkoterm 2000» sənədinin bazasında tətbiq olunur

422 Verilənlərdən hansı şaquli inteqrasiyaya aiddir?

- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
 İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur
 İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:
 Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

423 Qiymət konyunkturunu proqnozlaşdırmaq üçün hansı metodlardan istifadə olunur? (səhv cavabı seçin)

- xüsusi parametrik metodlardan
 çoxamilli statistik metodlardan
 çoxaddımlı reqressiya təhlili metodundan
 seqmentli reqressiya metodundan
 başlıca komponentlər metodlarından

424 Xammal əmtələri üzrə dünya bazarlarının proqnozlaşdırılması üçün tövsiyə olunan metod?

- başlıca komponentlər metodu

- çoxamilli statistik metodlar
- riyazi modellər
- seqmentli reqressiya metodu
- çoxaddımlı reqressiya təhlili metodu

425 Dünya qiymətlərinin dinamikasının proqnozlaşdırılması metodlarına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- korelyasiya-reqressiya metodu
- ekspert qiymətləndirmələr metodları, bal ilə qiymət qoyma metodu, xüsusi göstəricilər metodu, aqreqat metodu;
- ekstrapolyasiya metodu, reqressiya analizi metodu, orta xərclər metodu, ekspert qiymətləndirmələr metodları;
- iqtisadi-riyazi metodlar, ekstrapolyasiya və ekspert qiymətləndirmələr metodları, parametrik metodlar;
- ekstrapolyasiya, ekspert qiymətləndirmələr, iqtisadi-riyazi metodlar və bu metodların müxtəlif uyğunluğu.

426 Dünya bazarın qiymətlərin proqnozlaşdırılması zamanı müxtəlif strukturları təyin edilmə kriteriyaları aşağıdakılardan hansıdır?

- Üfiqi və şaquli inteqrasiyasının dərəcəsi.
- ölçü, xarakter, kapitalın təmərküzləşməsi və ixtisaslaşma dərəcəsi;
- firmaların bazarda ekspansiyası;
- diversifikasiya dərəcəsi;
- Müəyyən inhisar quruluşunun məhsulunun xüsusi çəkisi;

427 Qiymətlərin dünya bazarında proqnozlaşdırılması zamanı nəzərə alınan diversifikasiya nədir?

- Qiyməti aşağı salmaq cəhdidir.
- Müəyyən sahədə iri şirkətlərin payının artmasıdır;
- Bir iri şirkətin müəyyən sahəyə aid olan istehsalının xüsusi çəkisinin bir yerə toplanmasıdır;
- Başqa sahədə olan iri şirkətlərin əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində olmayan həmin şirkətlərin başqa sahələrə daxil olmasıdır;
- Böyük şirkətlərin əsas sahəyə münasibətdə istehsalın və ya tədavülün növbəti pilləsi kimi çıxış edən digər sahələrdə genişlənməsi.

428 Xarici ticarətin müqavilə qiymətləri aşağıdakılardan hansıdır?

- preyskurant qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti;
- faktiki sövdələşmə qiymətləri;
- proqnoz qiymətləri;
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

429 Qiymətlərin proqnozunun hazırlanmasını mürəkkəbləşdirən və çətinləşdirən xüsusiyyətlərə aiddir:

- proqnozların hazırlanmasında yalnız birinci dərəcəli amillərin qiymətə təsiri nəzərə alınır
- ayrı-ayrı sahələr üzrə məlumatlar çox vaxt firmalar tərəfindən kommərşiya sirri kimi saxlanılır
- ayrı-ayrı məhsulların istehsalın üzrə istifadə olunan məlumatlar çox vaxt ümumi qiyməti formalaşdırma bilmir
- ayrı-ayrı sahələr üzrə məlumatlar çox vaxt köhnə və müqayisəyə gəlməyən olur
- proqnozların hazırlanmasında bütün amillərin qiymətə təsiri nəzərə alınmır

430 Dünya qiymətini xarakterizə edən aşağıdakı əsas əlaməti ayırmaq olar:

- Sövdələşmələr yalnız ixrac istiqamətli olmalıdır;
- İxrac və ya idxal əməliyyatları azad rəşiminə malik bazarlarda baş verməlidir,
- İxrac və ya idxal əməliyyatları elə bir şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.
- Həmin sövdələşmələr kommərşiya deyil, xüsusi xarakter daşmalıdır;

- İxrac və ya idxal əməliyyatları ele azad rejimli bazarlarda baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.

431 Dünya qiymətini xarakterizə edən əlamətlərdən biri yanlışıdır:

- Həmin sövdələşmələr kommersiyadeyil, xüsusi xarakter daşmalıdır;
 Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır;
 Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşmalıdır;
 Sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır;
 Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır;

432 Müasir təcrübədə güzəştlərin aşağıdakı əsas növləri tətbiq edilir:

- Bütün variantlar doğrudur.
 əmtəə alqısında nəğd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə;
 preyskurant qiymətlərindən ümumi güzəştlər;
 diler güzəştləri;
 xüsusi güzəştlər;

433 Beynəlxalq təcrübədə güzəştlərin aşağıdakı növü tətbiq edilmir:

- kompensasiya güzəştləri .
 əmtəə alqısında nəğd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə;
 preyskurant qiymətlərindən ümumi güzəştlər
 diler güzəştləri
 mövsümi güzəştlər;

434 Danışıqlar prosesində əldə edilən güzəştlərin miqdarı aşağıdakı amillə müəyyən edilir:

- Bütün variantlar doğrudur
 konyunkturanın vəziyyəti ilə
 malgöndərənin istehsal güclərinin yüklənməsi ilə
 ayrı-ayrı ölkələrdə qəbul edilmiş ticarət ənənələri ilə
 satıcı və alıcı arasındakı münasibətlərin xarakteri ilə

435 Danışıqlar prosesində əldə edilən güzəştlərin miqdarı aşağıdakı amillə müəyyən edilmir:

- inhisarçı şirkətlərin rəqabət strategiyaları ilə.
 konyunkturanın vəziyyəti ilə;
 malgöndərənin istehsal güclərinin yüklənməsi ilə;
 ayrı-ayrı ölkələrdə qəbul edilmiş ticarət ənənələri ilə;
 satıcı və alıcı arasındakı münasibətlərin xarakteri ilə

436 Göstərilən hallardan birində dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməsinə təsiri daha yüksəkdir?

- yerli istehsal məhsullarının rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda
 istehsalın təmərkləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda
 ticarət-siyasi rejim güclü olduqda
 dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda
 ölkədə istehsal və istehlakının ümumi həcmində əmtəənin idxal və ixracının payı artdıqda

437 Qiymət bu amillərdən asılı deyildir:

- firmanın istehsal gücü
 firmanın məqsədləri
 bazarın seqmentləşdirilməsi imkanı

- rəqabətin olması ehtimalı
- keyfiyyətin fərqləri

438 Hansı halda dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməyə təsiri daha yüksəkdir?

- yerli istehsal məhsullarının rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda
- istehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda
- ticarət-siyasi rejim güclü olduqda
- dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda
- ölkədə istehsal və istehlakının ümumi həcmində əmtənin idxal və ixracının payı artdıqda

439 İxrac qiymətlərinin hesablanmasında ilkin baza hansıdır?

- topdansatış qiymətlər
- daxili bazar qiymətləri
- “qapalı” bazar qiymətləri
- sərbəst qiymətlər
- “azad” bazar qiymətləri

440 Dünya təcrübəsinə əsasən dünya qiyməti verilən hansı əlamət əsasında xarakterizə olunmur:

- sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır
- beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşmalıdır
- müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləri sabit olmalıdır
- sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır

441 Verilənlərdən hansı üfüqi inteqrasiyaya aiddir?

- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur
- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

442 İstehsal beynəlmiləl qiyməti: (səhv cavabı seçin)

- beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsinə tənzimləyir
- dünya qiymətinin ilkin əsasıdır
- dünya qiymətlərinin dünya bazarında pulla ifadəsidir
- dünya bazarında formalaşmasının əsasını beynəlmiləl dəyər təşkil edir
- bəzi hallarda milli istehsal qiymətinə uyğun gəlir

443 Ölkənin valyuta məzənnəsinin aşağı düşməsi:

- digər ölkələrin sahibkarlarına əlavə mənfəət qazanmağa imkan verir
- ixracatçılara «mənfəəti» adlandırılan əlavə mənfəət almağa imkan verir
- ölkələrə «mənfəəti» adlandırılan əlavə mənfəət almaya imkan verir
- ixracatçılara əlavə pul vəsaitlərinin sərf edilməsi kimi ziyan verir
- həmin ölkələri məcbur edir ki, əlavə pul vəsaitləri sərf etməklə məzənnənin yüksəldilməsini həyata keçirsinlər

444 Rəsmi bazar məzənnəsi üzrə digər ölkələrin valyutasına azad alqı-satqısıdır:

- tam valyutanın dönərliliyi
- maliyyə valyutasının dönərliliyi
- milli valyutanın dönərliliyi
- qismən valyutanın dönərliliyi
- xarici valyutanın dönərliliyi

445 əgər investisiyalar əmanətlərdən çoxdursa yaranır

- durğunluq vəziyyəti
- durğunluq və inflyasiya təhlükəsi
- inflyasiya təhlükəsi
- tənəzzül vəziyyəti
- durğunluq və tənəzzül vəziyyəti

446 Daxili və beynəlxalq bazarlarda sabit və ya artan məzənnə ilə və yüksək alıcılıq qabiliyyətliliyi ilə xarakterizə olunur:

- milli valyuta
- etibarlı valyuta
- əmtəə valyutası
- tam dönərli valyuta
- möhkəm valyuta

447 Azad valyuta mübadiləsinə tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə icazə verilir:

- maliyyə valyutasının dönərliliyində
- tam valyutanın dönərliliyində
- xarici valyutanın dönərliliyində
- əmtəə valyutasının dönərliliyində
- milli valyutanın dönərliliyində

448 Dünya qiymətləri:

- istehsal-tədavül xərclərini və idxal-ixrac rüsumları əsasında formalaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- istehsal xərcləri və orta mənfəətin məcmusu əsasında formalaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- ictimai zəruri xərclərə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- ictimai zəruri xərclərə malik, həmçinin orta mənfəətliliyi özündə əks etdirən əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- elmi-texniki tərəqqi və yüksək konstruksiya xüsusiyyətlərinə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir

449 kənd təsərrüfatı qiymətlərinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi ABŞ və Avropa Birliyi (AB) ölkələrində aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilir:

- Bütün variantlar doğrudur.
- Dövlət tərəfindən formal olaraq təsbit qeyd edilmiş qiymətlər sviiyyəsi tətbiq edilir ;
- İstehsal vasitələri və kənd təsərrüfatı məhsullarının bazar qiymətləri dinamikasına və bu qiymətlər arasındakı nisbətən nəzarət;
- Kənd təsərrüfatında istehsal məsrəflərinin dinamikasına nəzarət;
- Fermerlərdən kənd təsərrüfatı məhsullarını minimum zəmanət verilmiş qiymətlərlə almalı olan dövlət satınalma (tədarük) təşkilatlarının fəaliyyəti;

450 Bazar iqtisadiyyatlı ölkələrdə azad sahibkarlıq və azad ticarət prinsipinin mahiyyəti:

- dövlətin iqtisadiyyata təsirinin (müdaxiləsinin) şəxəli mexanizmi mövcuddur .

- hər bir şəxs (fiziki və ya hüquqi) qanunla qadağan edilməmiş sənət və ya kommersiya fəaliyyətinin istənilən növü ilə məşğul ola bilər.
- əmtəə və xidmətlərin qiymətlərinin formalaşmasında azadlıq prinsipi.
- qiymətlərin əmələ gəlməsinin əsasını dəyər qanunu təşkil edir
- qiymətlərin dövlət tərəfindən tənzimlənməsidir.

451 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- Məqsədli qiymətlər bazar qiymətlərinin səviyyəsini deyil, fermerlərin gəlirlərinin aşağı səviyyəsini müəyyən edir.
- girov qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), məqsədli qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər.
- məqsədli qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), girov qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər.
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi fermerlərin satışdan əldə etdikləri gəlirlərin səviyyəsinin saxlanmasına (istehlakçılar hesabına) kömək edir;
- Girov qiymətlərinin səviyyəsinin dəyişməsi kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının tənzimlənməsinə kömək edir.

452 ABŞ-da tətbiq edilən məqsədli qiymətlər haqqında deyilənlərdən hansı yanlıştır?

- Qiymət əlavəsi – məqsədli qiymətlə satış qiymətinin (və ya girov qiymətinin, əgər məhsul ƏKŞ vasitəsilə satılırsa) fərqi kimi hesablanır.
- Onların əsas funksiyası fermerlərin gəlirlərini müəyyən səviyyədə saxlamaqdan ibarətdir.
- Məqsədli qiymətlər bazar qiymətlərinin səviyyəsini deyil, fermerlərin gəlirlərinin aşağı səviyyəsini müəyyən edir.
- Məqsədli qiymətlər bazar qiymətlərinin səviyyəsini deyil, fermerlərin gəlirlərinin yuxarı səviyyəsini müəyyən edir.
- Onlar bazarda fəaliyyət göstərmir, ancaq nizamlanmalı (kompensasiya edilməli) olan qiymət əlavəsini müəyyən etmə üçün gəlirləri və qiymətləri tənzimləyən aparat işçiləri ilə hesablaşmalarda istifadə edilir.

453 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- Bazar qiymətləri girov qiymətlərindən yüksək olduqda, fermer girov qoyulmuş məhsulu ƏKŞ-nin mülkiyyətinə verə bilər və bu zaman girov qiyməti minimum satış qiymətinə çevrilir.
- qiymətlərin inzibati qaydada müəyyən olunması Fransa, Belçika, Hollandiyada geniş yayılmışdır;
- Fermer qiymətlərinin tənzimlənməsi sistemində başlıca yeri əmtəə-kredit şirkətinin (ƏKŞ) girov qiymətləri (və ya dərəcələri) və girov əməliyyatları tutur.
- Girov qiymətləri (və ya dərəcələri) minimum zəmanət verilmiş qiymətlər funksiyasını yerinə yetirir.
- ƏKŞ-nin girov əməliyyatları – məhsulları girov qoyulmaqla fermerlərə kredit verilməsidir.

454 kənd təsərrüfatı qiymətlərinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi ABŞ və Avropa Birliyi (AB) ölkələrində aşağıdakı əsas formalarda həyata keçirilir:

- Bütün variantlar doğrudur
- Bazar qiymətlərinin səviyyəsinə bir sıra köməkçi vasitələrlə təsir edilməsi;
- Kənd təsərrüfatında gəlir və yığımın formalaşması prosesinin qiymətlər sistemi vasitəsilə idarə edilməsi;
- İxrac qiymətlərinə əlavələr.
- Kənd təsərrüfatında istehsal məsrəflərinin dinamikasına nəzarət;

455 Aşağıdakılardan hansı qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlamətiə aiddir?

- Satış həcmnin artırılması
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun keyfiyyəti
- Azad rəqabət mühiti

456 Dünya qiymətləri əmələ gəlməsi xarakterinə görə neçə növə ayrılır:

- 6

- 2
 3
 4
 5

457 Xarici ticarət fəaliyyətinin reallaşdırılmasında dünya bazarında neçə qiymət növündən istifadə olunur?

- 6
 2
 3
 4
 5

458 Hansı növ qiymətlər digərləri ilə müqayisədə daha aşağı səviyyəyə malikdir?

- FOT
 SIF
 KAF
 FOB
 FAS

459 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı dünya qiymətlərini xarakterizə etmir

- idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
 iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
 sazişlərin kommersiya xarakteri daşması
 sazişlərin qismən dönərli valyuta ilə aparılması
 sazişlərin idxal və ya ixracyönümlü olması

460 Verilənlərdən hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- bütün cavablar doğrudur
 nəşr olunan qiymətlər
 hesablaşma qiymətləri
 birja qiymətləri
 kontrakt qiymətləri

461 Nəşr olunan qiymətlər növünə aid edilmir:

- birja qiymətləri
 məlumat qiymətləri
 faktiki sövdələşmə qiymətləri
 fərdi sifarişlər üzrə qiymətlər
 iri firmaların təklif qiymətləri

462 Verilənlərdən hansı xarici iqtisadi fəaliyyətdə qiymətlərin təyin edilməsi üçün məlumat mənbələrinə aid edilir?

- bütün cavablar doğrudur
 preyskurantla
 iqtisadi jurnallar
 iqtisadi qəzetlər
 xüsusi bülletenlər

463 Beynəlxalq ticarətdə hansı növ endirimlərdən istifadə olunur?

- bütün cavablar doğrudur
- ümumi endirimlər
- dövriyyəyə görə endirimlər
- progressiv
- xüsusi endirimlər

464 Beynəlxalq sazişlərdə göstərilən qiymətlərə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- hamısı
- möhkəm təsbit edilmiş qiymətlər
- saziş qiymətləri
- sonda təsbit olunan qiymətlər
- sürüşkən qiymətlər

465 Beynəlxalq valyuta (məzənnə) sisteminin birinci mərhələsinə aiddir :?

- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi,
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi

466 Beynəlxalq valyuta (məzənnə) sisteminin üçüncü mərhələsinə aiddir :?

- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi,
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Genuya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi

467 V Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt keçirilib:?

- 2000
- 1979
- 1980
- 1954
- 1990

468 IV Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt və harda keçirilib:?

- 1980-Argentina
- 1970- Braziliya
- 1972 –İtaliya
- 1976 – Yamayka
- 1976 - Almaniya

469 Beynəlxalq valyuta (məzənnə) sisteminin ikinci mərhələsinə aiddir :?

- bütün variantlar yalnızdır.
- Qızıl standartı valyuta sistemi.
- Bretton-Vuds valyuta sistemi (tənzimlənməsi valyuta məzənnəsi).
- «Üzən» valyuta sistemi
- Yamayka valyuta sistemi

470 Hansı şərtlər daxilində qara metalların sorğu qiymətləri müəyyən edilir?

- FOB – adi keyfiyyətli metala olan Qərbi-Avropa ölkələrinin sorğu bazis qiymətlərinin stansiyası.
- “Franko göndərmə stansiyası”
- “KAF təyinat stansiyası”
- “CIF təyinat stansiyası”
- Rüsüm daxil olmaqla, Franko-alıcı”

471 Hansı növ qiymətlər Qərbi-Avropa ölkələrində qara metallarının ixrac qiymətləridir?

- bütün variantlar yalnızdır
- Faktiki sövdələşmə qiymətləridir
- Böyük müqavilələrin qiymətləridir;
- Sorğu bazis qiymətləridir;
- Dünya bazarına olan böyük təkliflərin qiymətləridir;

472 konyukturaya təsir edən daimi fəaliyyət göstərən amillərə aşağıdakılar aid edilir:

- Bütün variantlar doğrudur
- elmi-texniki tərəqqi;
- istehsal və kapitalın təmərküzləşməsi;
- dövlət-inhisarçı tənzimləmə;
- inflyasiya;

473 Konyukturanın xarakterik cəhəti hansıdır?

- Bütün variantlar doğrudur
- Onun əsas cəhəti qeyri-daimiliyi, dəyişkənliyi və tez-tez tərəddüd etməsidir
- Konyukturanın əsas cəhəti onun müstəsna ziddiyyətliyi.
- Konyukturanın əsas cəhəti onun qeyri-bərabərliyi.
- Konyukturanın əsas cəhəti ictimai kapitalın təkrar istehsalı prosesində yaranan ziddiyyətlərin vahidliyidir.

474 Nəqliyyat xidmətlərinin aşağıdakı növlərindən birinə tariflər tənzimlənmişdir

- bütün cavablar düzgün deyil
- yüklərin daşınması, dəmiryol nəqliyyatında yükləmə-boşaltma işləri
- səmişlərin, baqajın, yük baqajının və dəmiryol nəqliyyatlarında poçt daşınmaları
- limanlarda yükləmə-boşaltma işləri
- yerli nəqliyyat müəssisələri tərəfindən göstərilən xidmətlər

475 Dəmir yol tarifləri yüklərin daşınma göndəriş növlərinə görə aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

- bütün cavablar düzgün deyil
- ümumi, yerli və müstəsna
- vaqonlar, konteyner, aztonajlı və xırda göndəriş tarifləri
- vaqonlar üzrə, ümumi, yerli və müstəsna
- yerli, konteyner və aztonajlı

476 Çay nəqliyyatı ilə yüklərin daşınması tarifləri aşağıdakı yük növlərindən və göndəriş növlərindən biri üzrə differensasiya olunmuşdur:

- müstəsna
- gəmi
- konteyner
- yığma
- xırda

477 Dünya qiymətlərinin formalaşmasına təsir edir dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili əsasən hansı dövrlərdə qiymətlərin dinamika və nisbətində daha böyük dəyişikliklərə səbəb olmuşdur?

- 70 - ci illərin əvvəllərində və 80-ci illərin sonlarında
- 80 - ci illərin ortalarında və 90-cı illərin ortalarında
- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin ortalarında
- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin sonlarında
- 70 - ci illərin sonlarında və 90-cı illərin ortalarında

478 Dünya qiymətlərinin formalaşmasına təsir edir amillər içərisində hansılar xüsusi rola malikdir?

- valyuta-maliyyə və siyasi amil
- konyunktura və dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili
- dəyər və konyunktura amili
- dövlət-inhisar tənzimlənməsi və siyasi amil
- dəyər və valyuta-maliyyə amili

479 İctimai-zəruri əmək məsrəflərinin dəyişməsi, daha doğrusu, beynəlxalq mübadilə sferasında dövr edən əmtəələrin dəyərinin dəyişməsi dedikdə hansı amil nəzərə alınır?

- siyasi amil
- konyunktura amili
- dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili
- dəyər amili
- valyuta-maliyyə amili

480 Dünya qiymətlərinin formalaşmasına neçə əsas amil təsir edir?

- 4
- 3
- 5
- 6
- 2

481 Təcrübədə güzəştlərin hansı növü tətbiq edilir: (səhv cavabı seçin)

- əmtəənin miqdarın, çeşidinə və ixracatçı ölkənin iqtisadi gücünə görə tətbiq olunan güzəştlər
- əmtəə alqısında nəğd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə
- preyskurant qiymətlərindən ümumi güzəştlər
- satış üzrə daimi nümayəndələrə və ya vasitəçilərə güzəştlər
- sifarişlərinə satıcıların xüsusilə maraqlı olduğu imtiyazlı alıcı kateqoriyaları üçün xüsusi güzəştlər

482 konyunkturaya təsir edən daimi fəaliyyət göstərməyən qeyri tsiklik amillərə aid deyil:

- dövlət-inhisarçı tənzimləmə
- sosial ziddiyyətlər;
- kərtəbii hadisələr;
- möhtəkirlilik amilləri;
- daxili və beynəlxalq siyasi böhranlar

483 Aşağıda verilənlərdən hansı yüksək qiymət strategiyası əsasında təmin olunur?

- yüksək xərcləri
- artıq pul ödəmələrini
- yeni texnologiyanın tətbiqini

- yüksək mənfəəti
 tələbin yüksəlməsini

484 Göstərilən məqsədlərdən biri üçün aşağı qiymət strategiyası tətbiq edilmir:

- yüksək mənfəət əldə etmək
 İflasa uğramaq
 Gəlirlərin səviyyəsi
 Ümumi satış həcmi artırmaq
 İstehsalı tam gücü ilə işlətmək

485 Aşağıdakılardan hansını yüksək qiymət strategiyası təmin edir?

- yüksək xərcləri
 artıq pul ödəmələrini
 yeni texnologiyanın tətbiqini
 yüksək mənfəəti
 tələbin yüksəlməsini

486 Dünya təcrübəsinə görə hansı məqsəd üçün aşağı qiymətlər strategiyası tətbiq edilmir?

- yüksək mənfəət əldə etmək
 İflasa uğramaq
 Gəlirlərin səviyyəsi
 Ümumi satış həcmi artırmaq
 İstehsalı tam gücü ilə işlətmək

487 Fikirlərdən biri dünya ticarətində qiymətlər indeksini ifadə edir:

- istehlak və pərəkəndə satış qiymət indeksləri
 bu, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləri, xammala və ərzaqlara olan ixrac qiymətlərinin indeksləri, xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir;
 bu, Dou-Cons, FT, Nikkey, Standart end Pure indeksləridir;
 Mudi, FT, Fayneşnl Tayms, Dou-Cons, Nikkey, Reyter indeksləridir;
 Dou-Cons, sənaye məhsullarına olan xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləridir, Mudi, Reyter indeksləridir;

488 Beynəlxalq ticarət təcrübəsinə əsasən dünya qiyməti neçə əlamət əsasında xarakterizə olunur:

- 4
 6
 3
 5
 2

489 Konkret bazar şəraitindən asılı olaraq dünya qiymətləri sayılır: (səhv cavabı seçin)

- bütün cavablar doğrudur
 əsas ixracatçı ölkələrin sərbəst döner valyutasında ifadə olunan ixrac qiymətləri
 beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmənin qiymətləri
 müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləri
 iri Qərbi Avropa bazarlarının idxal qiymətləri

490 FOB və SIF şərtlərində qiymətlər fərqləndirilir

- bazar şərtləri ilə.
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər;
- nəqletmə xərclərinin kəmiyyəti qədər;
- ödəniş şərtləri ilə;
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər;

491 Daxili bazardakı satış qiymətlərindən fərqli olaraq, ixrac qiymətlərinə aşağıkılardan hansı daxildir?

- nəqliyyat xərcləri.
- başlanğıc maya dəyəri;
- kalkulyasiya edilmiş mənfəət;
- başqa ölkəyə çatdırılma ilə əlaqədar əlavə xərclər;
- gömrük rüsumları.

492 Beynəlxalq ticarət təcrübəsinə əsasən dünya qiyməti hansı əlamət əsasında xarakterizə olunur: (səhv cavabı seçin)

- sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır
- beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşmalıdır
- müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləri sabit olmalıdır
- sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır

493 Dəqiq müəyyən edilmiş xarakteristikaya malik olan, tipi və növü üzrə ən mühüm malgöndərən firmaların ixrac qiymətləri başa düşülür .Bu zaman hansı bazarın məhsulunun dünya qiyməti nəzərdə tutulur?

- tikinti məhsulları bazarı
- neft və neft məhsulları bazarı
- maşın və avadanlıqlar bazarı
- qara və əlvan metallar bazarı
- istehsal texniki təyinatlı məhsullar bazarı

494 Təcrübədə güzəştlərin neçə növü tətbiq edilir:

- 6
- 3
- 4
- 5
- 2

495 Dünya qiymətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- daxili topdansatış qiymətləri
- FAC, FOB və CIF qiymətləri;
- müqavilə qiymətləri;
- birca məzənnəsi, hərrac və torq qiymətləri;
- iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmə qiymətləri;

496 Dünya iqtisadiyyatında və ticarətində inkişaf templərini və struktur irəliləmələri modelləşdirərkən istinad edilir:

- MDB və AİB-in tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- BMT-nin statistikasını üzrə dünya qiymət indekslərinə
- TEGOVA-nın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına

- Son bir il ərzində istifadə edilən dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- YEK və YUNKTAD-ın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına

497 Dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsində başlıca şərti hansıdır:

- təhlil edilən müddətdə bazarda kəmiyyət ölçü vahidlərində qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi
- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi də daxil olmaqla faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- təhlil edilən müddətdə bazarda və ölkələrin iqtisadi mühitində baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi

498 Dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsində başlıca şərti hansıdır:

- qiymət indekslərinin orta kəmiyyətinin işlənilib hazırlanması
- proqnozların qiymətləndirilməsi
- proqnozun işlənilib hazırlanması
- qiymət indekslərinin işlənilib hazırlanması
- idxal-ixrac qiymətlərinin orta kəmiyyətinin müəyyən edilməsi

499 Bunlar nəyin formalarıdır: müttəfiq, birbaşa və tranzit.

- Beynəlxalq hava nəqliyyatı daşınmaları formaları
- Beynəlxalq fraxt bazarlarının
- Beynəlxalq avtomobil daşınmalarının
- Beynəlxalq dəmiryol tariflərinin
- Xətt gəmiçiliyi çərçivəsində beynəlxalq su daşınmalarının

500 Nəqliyyat tarifləri özündə aşağıdakı tarifləri əks etdirir.

- səmişin və yerli aviaxətlə yükdaşımalar
- səmişin və yükdaşımalarını
- səmişin və dəmiryolu nəqliyyatında yükdaşımalar
- səmişin və ictimai nəqliyyatın bütün növlərində yükdaşımalar
- səmişin və avtomobil nəqliyyatı ilə yükdaşımalar

501 Hərəkət əməliyyatlarına aşağıdakı məsrəflər daxil edilmir:

- yükləmə – boşaltma işləri
- yükün hərəkəti üzrə
- rabitə yollarının məzmunu üzrə
- enerji təsərrüfatının məzmunu üzrə
- rabitə üzrə

502 Yükdaşımalarına çəkilən məsrəflər aşağıdakılardan ibarətdir:

- Yükləmə - boşaltma işlərinə çəkilən məsrəflər
- başlanğıc yekunlaşdırma əməliyyatlarına çəkilən məsrəflər
- yüklərin nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər
- başlanğıc - yekunlaşdırma əməliyyatlarına və yükün nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər
- səmişlərin və baqajın daşınmasına çəkilən məsrəflər

503 Hərəkət xərcləri asılıdır

- su nəqliyyatı ilə baqajın səmişlərin və yüklərin daşınmasından
- daşıma məsafəsindən

- səmişinlərin və dəmiryolu nəqliyyatı baqajının daşınmasından
- avtomobil nəqliyyatı baqajı və səmişinlərin daşınmasından
- yerli avia xətlərdə baqajın və səmişinlərin daşınmasından

504 Nəqliyyat xidmətinin maya dəyərini hesablanması zamanı aşağıdakı göstəricini uçota almaq lazım deyil:

- bütün cavablar düzgün deyil
- 1 ton yükə düşən başlanğıc son əməliyyatlara çəkilən məsrəflər
- 1 ton yükün 1 km məsafəyə daşınmasına çəkilən xərclər
- məsafə
- mənfəətin kütləsi

505 Tariflə dərəcələrinin qurşaqlar üzrə məcmuusu aşağıdakılardan birini formalaşdırır:

- səmişin sxemini
- tarif sxemini
- dəmiryol sxemini
- nəqliyyat sxemini
- yük sxemini

506 Avtomobil nəqliyyatı üzrə yük tariflərinin differensiasiyası aşağıdakı növlərdən biri üzrə aparılır:

- Fraxt üzrə
- işəmuzd
- yüklərin xırda göndərişlərlə daşınması üzrə
- müstəsna tariflər üzrə
- vaxtamuzd

507 Azərbaycan Respublikasında qiymətləri və tarifləri tənzimləyən orqan hansıdır?

- İctimai Təşkilatlar
- Vergilər Nazirliyi
- Gömrük Komitəsi
- Dövlət Sosial Müdafiə Fondu
- Tarif Şurası

508 Dəmiryol nəqliyyatı müəssisələri üzrə orta tarif dərəcəsi müəyyən etmək üçün aşağıdakı göstərici tələb olunmur

- bütün variantlar doğrudur
- mənfəət kütləsi
- daşınma xərcləri
- nəqliyyat məhsulunun həcmi
- daşınma məsafəsi

509 Səmişin dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri aşağıdakılardan birindən asılı deyil:

- bütün cavablar düzgün deyil
- məsafənin uzaqlığından
- yerli rabitədən
- şəhər kənarı daşımaldan
- mənfəət kütləsindən

510 Qeyd olunanlardan hansı dünya qiymətlərinin proqnozlaşdırılması metodlarına aiddir?

- korelyasiya-reqresiya metodu
- ekspert qiymətləndirmələr metodları, bal ilə qiymət qoyma metodu, xüsusi göstəricilər metodu, aqreqat metodu
- ekstrapolyasiya metodu, reqressiya analizi metodu, orta xərclər metodu, ekspert qiymətləndirmələr metodları;
- iqtisadi-riyazi metodlar, ekstrapolyasiya və ekspert qiymətləndirmələr metodları, parametrik metodlar;
- ekstrapolyasiya, ekspert qiymətləndirmələr, iqtisadi-riyazi metodlar və bu metodların müxtəlif uyğunluğu.

511 Adətən qiymətlər sırasından nə zaman istifadə olunur?

- tələb və ya təklif qiymət indekslərinin hesablanmasında
- əmtəələrin çeşid və miqdar nomenklaturasının hesablanmasında
- ayrı-ayrı ölkələrin ümumi qiymət indekslərinin hesablanmasında
- ixrac və ya idxal qiymət indekslərinin hesablanmasında
- ümumi dünya bazarında orta qiymət indekslərinin hesablanmasında

512 Hansı qiymət indekslərini BMT-nin statistikasına dünya ticarətində istifadə edir?

- Bütün cavablar doğrudur
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Dünyanın hazır məmulat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
- Əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri

513 Aşağıdakılardan hansı qiymətlərin müəyyən edilməsinin parametrik metoduna aiddir?

- bu metodların çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirə bilmir
- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, bu tədqiqatlar əsasında alınmış qiymət bazarda qiymətlərin formalaşması şərtlərini real əks etdirir
- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
- bu metodların üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
- metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından çatışmamazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir

514 Bazar şəraitindən asılı olaraq dünya qiymətləri haqqındakı hökmlərdən biri yanlıştır:

- bütün cavablar doğrudur
- əsas ixracatçı ölkələrin sərbəst döner valyutasında ifadə olunan ixrac qiymətləridir
- beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşməlin qiymətləridir
- müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləridir
- iri Qərbi Avropa bazarlarının idxal qiymətləridir

515 Verilənlərdən birinin əsasında müasir beynəlxalq ticarətdə qiymət dinamikasının proqnozlaşdırılmasını həyata keçirmək mümkündür:

- bazara çıxarılan məhsulun rəqabətqabiliyyətliliyinin dinamikasını öyrənmək əsasında
- bütün əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- konkret əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazar konyunkturunun dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazarda tələb və təklif arasında nisbət dinamikasını öyrənmək əsasında

516 Dünya bazarın neçə tipi vardır?

- 7

- 3
 4
 5
 6

517 Dünya bazarı . . .

- dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
 milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir
 bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
 dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
 milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir

518 Beynəlxalq əmək bölgüsü səbəb oldu (səhv variantı seçin)

- ümumi, xüsusi və fərdi əmək bölgüsünün yaranmasına
 dünya bazarının formalaşmasına
 dünya təsərrüfatının mövcudluğuna və inkişafına
 dünya ölkələrinin ixtisaslaşmasına
 dünya istehsalının mərkəzləşməsinə və təmərküzləşməsinə

519 Ümumi əmək bölgüsünə....

- lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
 hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 elmi texniki tərəqqinin nəliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

520 Xüsusi əmək bölgüsünə....

- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
 hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 elmi texniki tərəqqinin nəliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

521 Fərdi əmək bölgüsünə....

- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 elmi texniki tərəqqinin nəliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
 detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 lisenziya, patent, “nau-hau” və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

522 Dünya bazarının tutumu: (səhv cavabı seçin)

- milli istehsal həcmının üstünə idxal-ixracı əlavə edib pul vahidində ölçülür
 əmtəələrin satış həcmi ilə müəyyən edilir
 milli istehsal həcminin üstünə idxalı ixracı çıxmaqla fiziki və ya pul vahidində ölçülür
 öyrənilərkən ölkənin, əhalinin, ayrı-ayrı firmaların alıcılıq tələbi təhlil olunur
 istehsal təyinatlı əmtəələrdə öyrənilərkən sahənin inkişaf perspektivləri, elmi-texniki tərəqqi, maşın və avadanlıqın mümkün göndərilmə həcmi tədqiq edilir

523 Dünya ticarətinin inkişafının hərəkətverici qüvvəsinin əsasını nə təşkil edir?

- tələb və təklif qanunu
- iqtisadi ədalətlik qanunu
- dəyər qanunu
- müqayisəli üstünlük qanunu
- pul dövriyyəsi qanunu

524 Müqayisəli üstünlük prinsipi təsdiq edir:

- hər hansı bir məhsul istehsalı üzrə ixtisaslaşan ölkə və ya hər hansı bir region, digər ölkə və ya regionlarda oxşar məhsulun istehsalı ilə müqayisədə daha yüksək xərclərə malikdirsə, o ölkə və ya region daha yüksək iqtisadi səmərəlilik şəklində müqayisəli üstünlüyə malik olmur
- hər hansı bir məhsul istehsalı üzrə ixtisaslaşan ölkə və ya hər hansı bir region, digər ölkə və ya regionlarda oxşar məhsulun istehsalı ilə müqayisədə daha yüksək kefiyyətlərə malikdirsə, o ölkə və ya region daha yüksək iqtisadi səmərəlilik şəklində müqayisəli üstünlüyə malik olur
- hər hansı bir məhsul istehsalı üzrə ixtisaslaşan ölkə və ya hər hansı bir region, digər ölkə və ya regionlarda oxşar məhsulun istehsalı ilə müqayisədə daha az xərclərə malikdirsə, o ölkə və ya region daha yüksək iqtisadi səmərəlilik şəklində müqayisəli üstünlüyə malik olur
- bütün məhsulların istehsalı üzrə ixtisaslaşan ölkə və ya hər hansı bir region, digər ölkə və ya regionlarda oxşar məhsulun istehsalı ilə müqayisədə daha az xərclərə malikdirsə, o ölkə və ya region daha yüksək iqtisadi səmərəlilik şəklində müqayisəli üstünlüyə malik olur
- hər hansı bir məhsul istehsalı üzrə ixtisaslaşan ölkə və ya hər hansı bir region, digər ölkə və ya regionlarda oxşar məhsulun istehsalı ilə müqayisədə daha yüksək xərclərə malikdirsə, o ölkə və ya region daha yüksək iqtisadi səmərəlilik şəklində müqayisəli üstünlüyə malik olur

525 Yüksək qiymət strategiyası təmin edir:

- yüksək xərcləri
- artıq pul ödəmələrini
- yeni texnologiyanın tətbiqini
- yüksək mənfəəti
- tələbin yüksəlməsini

526 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı məqsəd üçün tətbiq edilmir?

- yüksək mənfəət əldə etmək
- İflasa uğramaq
- Gəlirlərin səviyyəsi
- Ümumi satış həcmi artırmaq
- İstehsalı tam gücü ilə işlətmək

527 Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansıdır?

- Satış həcmi artırılması
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun keyfiyyəti
- Azad rəqabət mühiti

528 Ümumiyyətlə neçə amil dünya qiymətini formalaşmasına təsir edir?

- 4
- 3
- 5
- 6
- 2

529 Qiymətin əmələ gəlməsi prosesləri dünya bazarında nə ilə tənzimlənir?

- transmilli korporasiyalar siyasəti ilə;
- dünya bazarında rəqabət ilə
- dəyər qanunu ilə;
- beynəlxalq dəyərlə;
- pul tədavülü qanunu ilə

530 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin aşağı düşməsinin səbəbidir?

- dünya bazarında qiymət əmələ gətirən proseslərin xüsusiyyətləri.
- texniki tərəqqi
- beynəlxalq integrasiyanın genişlənməsi;
- istehsal qüvvələrinin inkişafı;
- dəyər qanunu ilə.

531 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin əsasını təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər;
- istehsal qiyməti;
- beynəlxalq istehsal qiyməti.

532 Verilənlərdən hansı dünya qiymət əmələgəlməsinin əsasını təşkil edir?

- ədalətlik qanunu
- tələb və təklif qanunu
- dəyər qanunu
- pul tədavülü qanunu
- faydalılıq qanunu

533 Göstərilənlərdən hansı dünya bazar qiymətinin əsasını ifadə edir:

- istehlak dəyəri
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər
- istehsal qiyməti
- beynəlmiləl dəyər

534 Verilənlərdən biri dünya bazar qiymətlərinin başlıca təsir obyektidir:

- məhsulun mübadilə sferası
- ictimai-sosial sfera
- pul-kredit sferası
- məhsulun istehsal sferası
- məhsulun reallaşması sferası

535 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin əsasını təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər
- istehsal qiyməti
- beynəlmiləl dəyər

536 Beynəlxalq təcrübəyə əsasən neçə amil dünya qiymətlərinin formalaşmasına təsir göstərir?

- 4
 3
 5
 6
 2

537 Aşağıdakılardan hansı dünya bazarının qiymətəmələgətirici faktorlarına aid edilir?

- bütün cavablar doğrudur
 məhsulun həcm tsikli
 infrastrukturun formalaşması
 irimiqyaslı buraxılış
 avadanlıqların universallığı

538 Aşağıdakılardan hansı ilə beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsi tənzimlənir?

- müqavilə qiymətləri ilə
 əmtəələrin dəyərləri ilə
 istehsal qiymətləri ilə
 istehlak qiymətləri ilə
 ixrac qiymətləri ilə

539 Verilənlərdən biri ixrac qiymətlərinin hesablanmasında ilkin baza hesab olunur?

- topdansatış qiymətlər
 daxili bazar qiymətləri
 “qapalı” bazar qiymətləri
 sərbəst qiymətlər
 azad” bazar qiymətləri

540 Aşağıda göstərilən qanunlardan biri dünya ticarətinin inkişafının hərəkətverici qüvvəsinin əsasıdır:

- tələb və təklif qanunu
 iqtisadi ədalətlik qanunu
 dəyər qanunu
 müqayisəli üstünlük qanunu
 pul dövriyyəsi qanunu

541 Dünya təcrübəsinə uyğun olaraq dünya qiyməti neçə əlamət əsasında xarakterizə olunur:

- 4
 6
 3
 5
 2

542 Oliqopolistlərin koordinasiya edilmiş qiymətlərə nail olması yolları hansılardır?

- gizli razılaşmanın bağlanması; düşünülmüş paralelizm, qiymət liderliyi;
 gizli razılaşmanın bağlanması;
 düşünülmüş paralelizm;
 qiymət liderliyi;
 sahəvi tələbin dəyişkənliyi;

543 Oliqopolistlər üçün əsas çətinlik nədən ibarətdir?

- qiymətlərə nəzarətin həyata keçirilməsi.
- rəqiblərin reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi;
- alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi;
- qiymət strategiyasının seçilməsi;
- qiymət taktikasının dəyişilməsi;

544 Dəmpinq nədir?

- düzgün cavab yoxdur.
- Məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı
- məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
- məhsulun irihəcmli güzəştlərlə satışı
- Məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə və məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı

545 Hansı qiymətlər dəmpinq qiyməti sayılır?

- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 8%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 8% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili və xarici bazar qiymətlərindən 10-15% aşağı olan qiymətlər

546 Qiymətlərin dondurulması səmərəlidir?

- bütün variantlar doğrudur
- qismüddətli dövrdə
- uzunmüddətli dövrdə
- yüksək inflyasiya zamanı
- mülayim inflyasiya zamanı

547 Qiymətməhləgəlmə prosesinin dövlət tərəfindən inzibati tənzimlənməsi formasıdır?

- Bütün inzibati tədbirlər
- Vergi tənzimlənməsi
- Müəyyən dövr üçün qiymətin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
- Rentabelliyyənin son həddinin müəyyən edilməsi
- Təsbit edilmiş qiymət və tariflərin müəyyən olunması

548 Qiymətlərin sabitləşməsinin əsas şərti

- bazarların tipləri
- məhsul istehsalının artırılması
- büdcə kəsininin azalması
- qiymət strategiyası
- inflyasiya

549 Diversifikasiya:

- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

- bütün variantlar yalnızdır.

550 Inhisar bazarı şərtləri daxilində dəyər qanunun özünəməxsus təzahürü aşağıdakılardan hansıdır?

- bazar qiymət.
 bazar dəyəri və qiymət;
 inhisar rəqabəti;
 inhisar qiyməti;
 dünya bazarında qiymətlərin dəyərdən uzaqlaşması.

551 Inhisar mənfəəti nədir?

- vahid müştərək əlavə dəyərdir.
 orta mənfəətin çevrilmiş forması və əlavə dəyər formasıdır;
 sadə mənfəət və onun əmələ gəlməsi şərtləridir;
 inhisarlaşmış iqtisadiyyatda toplaşan orta mənfəətdir;
 əlavə dəyər vergisi və aksizlərdir

552 Inhisar qiymətinin yuxarı həddi hansıdır?

- dempinqdir
 təkbaşına az xərclərin hesabına təkbaşına yüksək mənfəəti təmin edən istehsal qiymətlərinin modifikasiyası;
 cari bazarda inhisar və rəqabət qüvvələrinin əlaqəsi;
 artım, bir sıra böyük və kiçik istehsalçıların və ya başqa inhisarın daha aşağı qiymətlərlə bazara çıxışını faydalı edən səviyyə;
 istehsal qiyməti

553 Aşağıdakılardan hansı qeyri-qiymət inhisar rəqabətinin formalarına aid deyil?

- reklam kompaniyasının təsiri ilə alıcının cəlb olunması;
 istehlakçı maraqları üçün mübarizə;
 məhsul üzrə rəqabət;
 satış şərtləri üzrə rəqabət;
 rəqibin qiymətinə nisbətən daha aşağı qiymət təklifi yolu ilə qiymətlərin aşağı salmaq;

554 Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışı modelidir –

- sadalananların hamısı.
 koordinasiya edilməyən oliqopoliya;
 müəssisələrin sövdələşmələri;
 «qaydalar üzrə oyun»;
 sadalananların heç biri;

555 Dünya əmtəə bazarının konyunkturası dedikdə başa düşülür:

- hamısı səhvdir
 Müxtəlif iqtisadi göstəricilərin dəyişməsi ilə müəyyən olunan iqtisadiyyatın hal-hazırkı vəziyyəti;
 Təkrar istehsalın dövrüliyünün konkret prosesi;
 Dünya təkrar istehsalında hər hansı sferasının inkişafına ayrıca götürülmüş ölkənin iqtisadi vəziyyətinə, dünya təsərrüfatının inkişafına təsir edən amillər və şərtlərinin məcmusu;
 Dünya təsərrüfatının qanunauyğunluğu

556 Qara metalların prokatına olan dünya ixrac qiymətlərinin səviyyəsi aşağıdakılardan hansının təsiri nəticəsində formalaşır?

- Bir-birinə zidd, müxtəlif istiqamətli amillərin mürəkkəb kompleksi;

- İstehsalın və satışın dövlət-inhisar tənzimlənməsi;
- Dünya bazarında rəqabət amili;
- Tələb və təklifin əlaqəsinin konyuktur amili;
- Valyuta-maliyyə amili;

557 Aşağıdakılardan hansı nikel bazarında hakim mövqe tutur?

- Çikaqo birjası.
- London metal bircası;
- Nyu-York bircası;
- "International company of Canada" Amerika-ingilis-kanada çoxmilli korporasiya;
- Heç biri;

558 Maşın və avadanlıqların dünya bazarının özünəməxsusluğuna aiddir:

- İntensiv mənəvi köhnəlməyə məruz qalması.
- İstehsalın yüksək təmərküzləşmə dərəcəsi;
- Geniş əmtəə nomenklaturası;
- Maşınqayırma məhsullarının texniki parametrlərinin mürəkkəbliyi, çoxsaylılığı və dinamikliliyi;
- İri beynəlxalq şirkətlərin hökranlılığı;

559 Maşın və avadanlıqların qiymətləri nədən asılıdır?

- bütün variantlar yalnızdır.
- İstehsal qabiliyyətindən;
- ETT-nin inkişafından;
- Rəqabətin səviyyəsindən;
- İxtisaslaşma və kooperativləşmə səviyyəsindən.

560 Maşın və avadanlıqların qiymətlərinin həcmi aşağıdakı hansı elementlərlə müəyyən edilir?

- Ləngimə əmsalı ilə.
- Müqavilə qiymətləri ilə;
- Müqayisə edilən maşın, aqreqat və qurğuların qiymətləri ilə;
- Güclülük və istehsal qabiliyyəti ilə;
- Əlavə və güzəştlər sistemi ilə;

561 Dünya ticarətində maşın və avadanlıqlara olan sürüşkən qiymətlər nəyi nəzərə alaraq müəyyən edilir?

- Çatdırılma müddətləri.
- Tələb və təklifi;
- Dünya bazar qiymətlərini;
- Maşın və avadanlıqların hazırlanması müddətində baş verən istehsal xərclərində dəyişiklikləri;
- Bağlanan sövdələşmə şərtlərini;

562 Maşın və avadanlıqların sürüşkən qiymətlərlə təchizatı üzrə müqavilələrdə nə göstərilir?

- Effektivlik əmsalı.
- Bazis qiyməti və intizam, bu qiymətin onu təşkil edən elementlərə bölüşdürülməsi;
- Ləngimə əmsalı;
- Vergi dərəcələri;
- Sürüşmə limiti;

563 Aşağıdakılardan hansı ilə beynəlxalq tarif və fraxtlar ifadə edilir?

- Daşıma qiymətlərini
- Nəqliyyat məhsullarının milli dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun bazar qiymətini
- Nəqliyyat məhsulunun beynəlxalq dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun istehsalına sərf olunan ictimai zəruri xərcləri

564 Aşağıdakı qiymət növlərindən hansı daha aşağı səviyyəyə malikdir?

- FOT
- SIF
- KAF
- FOB
- FAS

565 Hansı qiymətlərə əsasən ixracatçı firma idxalçıya əmtəni gəmiyə qədər nəqliyyat xərclərini daxil etməklə satır?

- CİF və ya SİF ixrac qiymətləri
- SİF və ya FOB ixrac qiymətləri
- FAC və ya FOB ixrac qiymətləri
- FAC və ya SİF ixrac qiymətləri
- EXW və ya DDU ixrac qiymətləri

566 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı FOB qiymətlərindən əlavə ixracatçı ölkələrin sərhədlərinə qədər daşınması xərclərini də özündə birləşdirir?

- DDP ixrac qiymətləri
- FAC ixrac qiymətləri
- EXW ixrac qiymətləri
- SİF idxal qiymətləri
- DDU idxal qiymətləri

567 Hansı qiymətlər göndərmə və satış şərtlərinə görə qiymət növünə aid edilir?

- birja qiyməti
- FOB idxal qiyməti
- franko-satış
- hərrac qiyməti
- FAS ixrac qiyməti

568 Dünya təcrübəsinə əsasən FOB və FAS şərtlərində qiymətlər aşağıdakılardan hansı ilə fərqləndirilir?

- Bazar şərtləri ilə
- Ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- Nəqləmə xərclərinin kəmiyyəti qədər
- Ödəniş şərtləri ilə
- Gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

569 Beynəlxalq təcrübədə FOB və SIF qiymətləri bir-birindənə ilə fərqlənir?

- bazar şərtləri ilə
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

570 Aşağıdakılardan hansı Net-bek qiymətlərinin hesablanması bazası kimi çıxış edir?

- Neft bircalarında sövdələşmə qiymətləri.
- OPEK-in rəsmi satış qiymətləri;
- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləri;
- “Azad” bazarda birdəfəlik sövdələşmə qiymətləri;
- Neft məhsullarının qiymətləri;

571 Neftin qiymətinin neft məhsullarının qiymətlərinə əsasən müəyyən olunması zamanı nə nəzərə alınır?

- Neftin yenidən emal edilməsi və nəql edilməsinə gedən xərclər.
- Bazarda rəqabətin səviyyəsi;
- Neft məhsullarının çıxış strukturu;
- Neft məhsullarının qiymətləri;
- Sığortanın ölçüsü;

572 Neftə olan qiymətlər dinamikasına təsir göstərən əsas amillər hansılardır?

- Yuxarıda göstərilən amillərin kompleks sistemi.
- Neftin hasil olunmasının mədən-geoloji şərtlərinin bərpa olunmaz dərəcədə pisləşməsi;
- Yeni neft quyularının axtarışına və istismarına gedən xərclərin artması;
- OPEK-in üzv-ölkələrinin istehsal, satış və qiymət siyasətinin kifayət qədər effektiv koordinasiyası;
- siyasi amillər;

573 Qərbi-Avropa ölkələrinin qara metallarının ixrac qiymətləri:

- bütün variantlar yalnızdır
- Faktiki sövdələşmə qiymətləridir;
- Böyük müqavilələrin qiymətləridir;
- Sorğu bazis qiymətləridir;
- Dünya bazarına olan böyük təkliflərin qiymətləridir;

574 Qara metalların sorğu ixrac qiymətləri adətən hansı şərtlərlə müəyyən olunur?

- FOB – adi keyfiyyətli metala olan Qərbi-Avropa ölkələrinin sorğu bazis qiymətlərinin stansiyası.
- “Franko göndərmə stansiyası”
- “KAF təyinat stansiyası”
- “CIF təyinat stansiyası”
- “Rüsum daxil olmaqla, Franko-alıcı”

575 Bazisdən yayınma halı olduqda metalın qiymətlərinə hansı xüsusi güzəştləri və artıq verilən pullar tətbiq olunur?

- bütün variantlar yalnızdır
- Böyük əmtəə partiyasının çatdırılmasında güzəşt və artıq verilən pullar;
- Eyni keyfiyyətli və baxılan bazarın konyukturasında əlaqədar olan dəyişikliklərlə müxtəlif əmtəə partiyalarının satışında güzəşt və artıq verilən pullar;
- Dünya ticarətində əmtəə dövriyyəsinin həcminə görə güzəşt və artıq verilən pullar;
- Keyfiyyətinə, yaraşığına, qablaşdırılmasına və metal istehsalına olan digər tələblərə görə əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənən əmtəələrin satışında tətbiq olunan güzəşt və artıq verilən pullar.

576 Aşağıdakı qiymətlərdən hansında satıcı limanda əmtəə daşıyan gəmini boşaltmaya təhvil verdiyi andan onun öhdəliyi bitmiş olur?

- DEQ
- FAS

- FOB
 CFR
 CIF

577 Aşağıda göstərilən qiymət növlərinin hansında satıcı göstərilən təyinat limanına əmtəənin təchizatı üçün lazım olan məsrəfləri və fraxtı ödəməlidir.

- CIF
 EXW
 FOB
 FCA
 CFR

578 Hansı şərtə görə satıcı əmtəəni idxal ölkəsində razılaşdırılan məntəqəyə çatdırdığı anda özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir?

- DDP
 FCA
 FOB
 CIF
 CPT

579 Sazişlərdə rüsumlar ödənilməklə çatdırılmışdır şərti ilə hansı qiymət növündən istifadə olunur?

- DDP qiymətləri
 FOB qiymətləri
 FAS qiymətləri
 DDU qiymətləri
 DE qiymətləri

580 Aşağıdakılardan hansı şərtə görə CFR şərtində verilən öhdəlikləri və daşıma zamanı əmtəənin zədələnmələrdən və ya zay olmadan risklərin dəniz sığortalanmasını təmin edir?

- EXW
 CIF
 FCA
 FOB
 CPT

581 Qiymətlərin dolayı metodla tənzimlənməsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- fermer gəlirlərinin «qorunmasının» vergi, hədd və məqsədli qiymətlərin tətbiq olunması.
 məhsul mübadiləsi və istehsal sahəsində dövlətin bilvasitə iştirakı zamanı qiymətlərin tənzimlənməsi;
 məhsul bazarlarının tələb və təklif balansına təsir etmək yolu ilə qiymətlərin tənzimlənməsi;
 antiinhisar qanunvericiliyi ilə manuplyasiya;
 gəlir siyasəti;

582 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi (tam cavab)

- heç biri doğru deyil
 antiinflasiya xarakterli ola bilər;
 antiböhran xarakterli ola bilər;
 həm antiinflasiya xarakterli ola bilər; həm də antiböhran xarakterli ola bilər;
 antiinhisar xarakterli ola bilər;

583 Dövlət tərəfindən qiymətlərin təsbit olunması üsulu deyil

- dövlət sektorunda qiymətlərə nəzarət
- preyskurantların tətbiqi
- qiymətlərin «dondurulması»
- inhisar qiymətlərinin təsbit olunması
- rentabellik səviyyəsinin təsbit olunması

584 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi forması deyil

- istehsal və tədavül prosesində bilavasitə iştirak etməklə tənzimləmə
- antiinhisar qanunvericiliyi ilə tənzimləmə
- gəlir siyasəti ilə tənzimləmə
- antiinflasiya siyasəti ilə tənzimləmə
- pul tədavülü sferası vasitəsilə tənzimləmə

585 Qiymətlərin tənzimlənməsi üsuludur(tam dolğun cavab)

- bütün variantlar yalnızdır.
- qiymətlərin son həddinin müəyyən edilməsi, qiymətlərin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
- qiymətlərin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi, inhisar qiymətləri üzərində dövlət nəzarəti
- inhisar qiymətləri üzərində dövlət nəzarəti, qiymətlərin son həddinin müəyyən edilməsi
- qiymətlərin son həddinin müəyyən edilməsi, qiymətlərin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi, inhisar qiymətləri üzərində dövlət nəzarəti,

586 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metodları hansılardır.

- Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi.
- Pul tədavülü və kreditin tənzimlənməsi.
- Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

587 əmək haqqının indeksləşdirilməsinə neçə yanaşma mövcuddur:?

- 5
- 1
- 2
- 3
- 4

588 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin dolaylı metodları hansılardır

- Sərbəst bazar qiymətlərinin dondurulması.
- Qiymətlərin dondurulması.
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Təchizat – satış və ticarət əlavələrinin ölçülərinin hədlərinin müəyyən edilməsi.
- Vergilərin və vergi dərəcələrinin müəyyən edilməsi.

589 Çay nəqliyyatında tariflər dəyişdirilir:

- cavablar doğru deyildir
- ictimai tənzimləmə ilə
- dövlət tənzimlənməsi ilə
- Nəqliyyat Nazirliyi tərəfindən
- Nazirlər Kabineti tərəfindən

590 Konteynerlərlə daşımalar zamanı ödəniş müəyyən olunur:

- cavablar doğru deyil
- vaxta görə
- işə görə
- konteyner hesabı ilə
- akkord mükafatı

591 Dəniz nəqliyyatında kabotac üzmə tarifləri müəyyən olunur

- cavablar doğru deyildir
- vahid əsaslarla
- dəyişkən əsaslarla
- çox dərəcələrlə
- iki dərəcəli əsaslarla

592 Hərəkət əməliyyatları dərəcələri differensiallaşdırılır:

- istismar xərclərinin qeyri-bərabərliyinə görə
- yüklərin növünə görə
- əmək haqqına görə
- maya dəyərinə görə
- hərəkətin sürətliliyinə görə

593 Konteynerlə daşımalarda tariflər müəyyən olunur:

- cavablar doğru deyildir
- daşınan yükə görə
- konteyner hesabına görə
- gəminin modelinə görə
- göndərmənin maliyyə imkanlarına görə

594 Su nəqliyyatında sərnişindaşıma tarifləri sinifləşdirilir:

- cavablar doğru deyildir
- sərnişinlərin sayına görə
- gəmiçiliyə görə
- nəqliyyatın növünə görə
- mövsümlüyə görə

595 Su nəqliyyatında sərnişinlərin daşınması üzrə tariflər fərqləndirilmir:

- bərələrə görə
- yola salma növlərinə görə
- uzaq məsafəyə görə
- şəhərlərarası xətlərə
- dəniz limanlarına görə

596 Qiymətlərin istehsal xərcləri əsasında müəyyənləşdirilməsidir:

- bütün variantlar yalnışıdır.
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin cəmindən ibarət olur
- Bazarda rəqabət aparən malların qiyməti xərcini ödəmə müddəti və ya mənfəət norması (istehsal təyinatlı məhsullar üçün) ilə, illik istismar xərcləri və müəyyən olunmuş müddət ərzində istismar xərclərinin (istehlak təyinatlı məhsullar üçün) müqayisəsi əsasında müəyyənləşdirilir

- Müxtəlif mənbələrdən alınan və bir-biri ilə rəqabət aparan materialların istifadə edildiyi təqdirdə təchizatçı və istifadəçilərin, müvafiq istehsal sahələrinin vəziyyəti, müvafiq əmtəə konyunkturasının öyrənilməsi əsasında orta bazar qiymətləri tapılır
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin fərqi ibarət olur

597 Məhsulun istifadə olunmasının iqtisadi nəticələrinə görə qiymətlərin müəyyənləşdirilməsidir:

- bütün variantlar yalnızdır.
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin cəmindən ibarət olur
- Bazarda rəqabət aparan malların qiyməti xərcini ödəmə müddəti və ya mənfəət norması (istehsal təyinatlı məhsullar üçün) ilə, illik istismar xərcləri və müəyyən olunmuş müddət ərzində istismar xərclərinin (istehlak təyinatlı məhsullar üçün) müqayisəsi əsasında müəyyənləşdirilir
- Müxtəlif mənbələrdən alınan və bir-biri ilə rəqabət aparan materialların istifadə edildiyi təqdirdə təchizatçı və istifadəçilərin, müvafiq istehsal sahələrinin vəziyyəti, müvafiq əmtəə konyunkturasının öyrənilməsi əsasında orta bazar qiymətləri tapılır
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin fərqi ibarət olur

598 Orta bazar qiymətləri əsasında qiymətlərin müəyyənləşdirilməsidir:?

- bütün variantlar yalnızdır.
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin cəmindən ibarət olur
- Bazarda rəqabət aparan malların qiyməti xərcini ödəmə müddəti və ya mənfəət norması (istehsal təyinatlı məhsullar üçün) ilə, illik istismar xərcləri və müəyyən olunmuş müddət ərzində istismar xərclərinin (istehlak təyinatlı məhsullar üçün) müqayisəsi əsasında müəyyənləşdirilir
- Müxtəlif mənbələrdən alınan və bir-biri ilə rəqabət aparan materialların istifadə edildiyi təqdirdə təchizatçı və istifadəçilərin, müvafiq istehsal sahələrinin vəziyyəti, müvafiq əmtəə konyunkturasının öyrənilməsi əsasında orta bazar qiymətləri tapılır
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin fərqi ibarət olur

599 İdxal, ixrac və əmtəə dövriyyəsi həcmi:?

- bütün variantlar yalnızdır.
- maddi istehsal sferası göstəriciləridir
- daxili əmtəə dövriyyəsi göstəriciləridir
- xarici ticarət göstəriciləridir
- pul-kredit sferası göstəriciləridir

600 Aşağıda verilən amillərdən biri dünya bazarında neftin qiymətinə təsir edir?

- inflyasiya amilləri
- iqtisadi amillər
- siyasi amillər
- hüquqi amillər
- hərbi amillər

601 Aşağıdakıların hansı nəqliyyat xidmətləri bazarında nəqləməyə xərclərin uçota alınmasına uyğun olaraq satıcı tərəfindən müəyyən olunan franko növünə aid edilmir?

- franko məsrəflər
- franko-anbar istehlakçı bütün nəql olunma xərclərini təchizatçı ödəyir
- franko-təyinat stansiyası
- franko-göndərmə stansiyası
- franko-təchizatçının anbarı bütün nəqliyyat xərclərini məhsulun alıcısı ödəyir

602 Yükdaşıma nəqliyyat tarifləri hansı ticarət sferasına aid olunur?

- bu tariflər bazar tarazlığı vəziyyətinə aid edilir

- nəqliyyat tarifləri vasitəçilərin qiymətidir
- nəqliyyat tarifləri istehsalçının qiymətidir
- bu tariflər pərakəndə ticarətə aid edilir
- bu tariflər topdansatış ticarəti sferasına aid olunur

603 Yükdəşimə tariflərinin indeksi əsasında nə durur?

- bu indeks tələbin qiymətini müəyyən edir
- bu əsasdan istehlak qiymətləri indeksi hesablanır
- yükdəşimələrində tariflər indeksi yükdəşimələrində tariflərin dinamikasını verir
- bu indeksin köməyi ilə bazar tarazlığı hesablanılır
- bu indeks təklifin qiymətini müəyyən edir

604 Dəmir yolu nəqliyyatında yükdəşimə göstəricilərini xarakterizə etmir:

- daşımaların müntəzəmliyinin stabilliyi
- buraxılış qabiliyyətinin yüksək olması
- daşımaların uzaqlığının qeyri məhdudluğu
- daşımaların maya dəyərinin aşağı olması
- daşımaların sürətinin yüksək olması

605 Çay nəqliyyatında yükdəşimə göstəricilərini xarakterizə etmir:

- liman terminalının tələb olunmaması
- buraxılış qabiliyyətinin yüksək olması
- daşımaların maya dəyərinin aşağı olması
- daşımaların sürətinin aşağı olması
- daşımaların həcmnin böyük olmaması

606 Hava nəqliyyatının yükdəşimə göstəricilərini xarakterizə etmir:

- daşımaların müntəzəmliyinə nəzarət olunması
- buraxılış qabiliyyətinin aşağı olması
- daşımaların maya dəyərinin yüksək olması
- daşımaların çox yüksək sürətliliyi
- daşımaların uzaqlığının qeyri-məhdudluğu

607 Dəniz və çay nəqliyyatında tariflərə təsir edən istismar xüsusiyyəti deyildir:

- yüklənmənin texniki-istismar keyfiyyət norması
- üzən dəniz və çay nəqliyyatının kənara çıxardığı suyun həcmi
- gəminin yükdəşimə qabiliyyəti
- dedveyt – tam yük qaldıra bilmə
- yükün yerləşdirilməsi

608 Bazar quruluşu növünün müəyyən edilməsi üçün təsnifləşdirmənin əsas parametri aşağıdakıdır:

- Bütün variantlar doğrudur
- A) marketinq sisteminin inkişaf dərəcəsi
- qiymətməmələgəlmənin prinsipləri;
- ixtisaslaşmadərəcəsi;
- ETT-nin nəailiyyətlərindən istifadənin səviyyəsi

609 Söylənilən fikirlərdən hansı doğrudur?

- Bütün variantlar doğrudur
- istehsal qiymətindən inhisar qiymətinin kənarlaşması o vaxt böyük olaçaqdır ki, inhisar daha sabit və daha güclü olsun;
- İstehsalın vahid qiyməti və vahid orta mənfəət həm yüksək inhisar qiyməti və yüksək inhisar mənfəətinin, həm də aşağı inhisar qiymətinin və azaldılmış mənfəətin əsası sayılır;
- Inhisar qiyməti özlüyündə dəyərdən kənarlaşmanı əks etdirmir, ancaq dəyərin özünün növ dəyişməsinin nəticəsidir, dəyər qanunun inhisarçı bazar şəraitində özünəməxsus təzahürüdür
- inhisarçı bazar şəraitində dəyər qanunu inhisarçı qiymət qanunu kimi çıxış edir;

610 Söylənilən fikirlərdən hansı doğrudur?

- Bütün variantlar doğrudur
- Inhisar qiymətlərinin əsas xüsusiyyətləri, onların konyuktura dəyşmələrinə görə böyük sabitliyə və möhkəmliyə malik olmasından ibarətdir
- qeyri-inhisar müəssisələri tələbin azalmasına cavab olaraq ilk əvvəl qiymətin aşağı salınması ilə başlayır, bu zaman istehsalı sabit saxlamağa çalışır
- inhisar qiymətləri bazar konyukturundan asılı olaraq kənarlaşmaların daha az tezliyinə və dərinliyinə malik olurlar
- yüksək inhisar qiymətləri yüksək inhisar mənfəətini təmin edən istehsal qiymətlərinin gələcək modifikasiyasıdır

611 Qiymətməlgəlmənin bu və ya digər metodunun seçilməsi qabaqcadan hansı şərtləri müəyyən edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- əmtəənin xarakteristikası
- rəqabət şərtləri
- əmtəə əvəzləyicilərin mövcudluğu və yaxud yaranma təhlükəsi
- yeni əmtəənin bazarda hakimliyinin gözlənilən davamlılığı

612 Qiymətməlgəlmənin bu və ya digər metodunun seçilməsi qabaqcadan hansı şərtləri müəyyən etmir?

- Bütün variantlar doğrudur
- istehsalçı dairəsi
- istehlakçı dairəsi
- istehsal xərcləri və gözlənilən mənfəətin kəmiyyəti
- firmanın maliyyə vəziyyəti

613 Söylənilən fikirlərdən hansı yanlıştır?

- "Müdaxilə qiymətləri" və yaxud "kəsir qiymətləri" metodları zamanı firma çalışır ki, satışın həcmi hesabına öz xərclərini tezliklə ödəsin və müvafiq mənfəəti təmin etsin.
- İstehsalçı elə yeni məhsula yüksək qiymət qoyur ki, həmin məhsul hər hansı nadir xassələrə malik olmaqla digər qalan əmtəələrdən keyfiyyətcə fərqli funksiyalar yerinə yetirir.
- "Müdaxilə qiymətləri" və yaxud "kəsir qiymətləri" metodları yeni məhsullara nisbətən aşağı qiymətlər qoyulmasını nəzərdə tutur.
- "Müdaxilə qiymətləri" və yaxud "kəsir qiymətləri" metodları yeni məhsullara nisbətən yüksək qiymətlər qoyulmasını nəzərdə tutur
- "Müdaxilə qiymətləri" və yaxud "kəsir qiymətləri" metodları zamanı firma çalışır ki, daha geniş bazara malik olsun, aparıcı mövqə tutsun

614 Müdaxilə qiymətləri və yaxud kəsir qiymətləri metodları nə zaman seçilir?

- Bütün variantlar doğrudur
- Bu siyasət o vaxt seçilir ki, məhsul nadir xassələrə və xarakteristikalara malik olmasın
- bahalaşma üçün mürəkkəbliyə kəsb etsin
- satışın həcmi hesabına öz xərclərini gec ödəsin
- Bu siyasət o vaxt seçilir ki, məhsul nadir xassələrə və xarakteristikalara malik olsun

615 Qiymət rəqabəti haqqında qeyd olunanlardan hansı yanlıştır?

- Son illərdə qiymət rəqabəti beynəlxalq polad, toxuculuq, kimya və kənd təsərrüfatı məhsulları, elektronika bazarlarını əhatə etmişdir.
- Qiymət rəqabəti öz əmtəələrinin reallaşdırılması həcmının artırılması hesabına investisiya həcminin artırılmasıdır
- rəqiblərin məhv edilməsinə və vahid inhisar əsasında "normal" qiymətlərin ardicıl olaraq bərpa edilməsinə yönəldilir
- Qiymət rəqabəti çox vaxt gizli xarakter daşıyır
- Qiymət rəqabət dövründə qiymət güzəştlərindən istifadə olunur

616 Məhsul üzrə rəqabətə aşağıdakılar üzrə mübarizə aiddir

- Bütün variantlar doğrudur
- keyfiyyət
- e'tibarlılıq,
- istehlak xassələrinin yaxşılaşdırılması
- məhsulun diferensiallaşdırılması

617 Məhsul üzrə rəqabətə aşağıdakılar üzrə mübarizə aiddir:

- istehlakçılara xidmət
- istehlakçı;
- reklam ;
- satış şəbəkəsi
- məhsulun diferensiallaşdırılması

618 İstehlak dəyəri göstəriciləri nəyin mühüm vasitəsi kimi çıxış edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- rəqabət mübarizəsinin;
- yüksək mənfəət əldə edilməsinin
- faydalı səmərəlilik vahidinə qiymətlərin aşağı salınmasının
- məhsulların faktiki surətdə qarşılıqlı əvəz olunmazlığının təmin edilməsinin;

619 Məhsulun diferensiallaşdırılması istehlakçının hansı yönündə səylərini əks etdirir?

- Bütün variantlar doğrudur
- istehlakçının öz məhsulunun dəstini nadir dəst kimi təqdim etmək;
- qiymətlərin müəyyən edilməsində müəyyən sərbəstlik əldə etmək
- tələbin nisbətən az elastik edilməsi
- alıcıya tez-tez nadir dəst adı altında adi şeylərin təklif edilməsi.

620 Bazarın inhisarlaşdırılması aşağıdakı formada həyata keçirilə bilər:

- Bütün variantlar doğrudur
- rəqiblərin birləşməsi və satıcı yaxud alıcı inhisarçının meydana çıxması
- istehsalçılarla alıcılar arasında formal və qeyri formal razılaşmalar;
- rəqabət aparən şirkətlər üzərində maliyyə nəzarətinin qoyulması nəticəsində xarici əlaqələndirici mərkəzin yaranması
- inhisar vasitəsilə ictimai əmək bölgüsünün strukturunda əsas mövqelərə nəzarət

621 Bazarın inhisarlaşdırılması aşağıdakı formada həyata keçirilə bilməz:

- satış və informasiya sisteminə nəzarətin aradan qaldırılması
- satış və informasiya sisteminə nəzarət
- kooperativləşdirilmənin və ixtisaslaşdırılmanın forma və vasitələrinə nəzarət
- rəqabət aparən şirkətlər üzərində maliyyə nəzarətinin qoyulması nəticəsində xarici əlaqələndirici mərkəzin yaranması
- inhisar vasitəsilə ictimai əmək bölgüsünün strukturunda əsas mövqelərə nəzarət

622 Bazarın reaksiyasının təhlili hansı məlumatları verməlidir

- Bütün variantlar doğrudur
- alıcıların tələbatları və vərdişləri haqqında
- bazarın tələblərinə cavab verən mə'mulatin malik olduğu parametrləri haqqında
- maksimum tələbi təmin edən xarici görünüş və qablaşdırma haqqında
- məhsulun texniki-iqtisadi göstəriciləri haqqında;

623 Verilən fikirlərdən hansı orta bazar qiymətləri əsasında qiymətlərin müəyyənləşdirilməsidir?

- bütün variantlar yalnızdır.
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin cəmindən ibarət olur
- Bazarda rəqabət aparan malların qiyməti xərcini ödəmə müddəti və ya mənfəət norması (istehsal təyinatlı məhsullar üçün) ilə, illik istismar xərcləri və müəyyən olunmuş müddət ərzində istismar xərclərinin (istehlak təyinatlı məhsullar üçün) müqayisəsi əsasında müəyyənləşdirilir
- Müxtəlif mənbələrdən alınan və bir-biri ilə rəqabət aparan materialların istifadə edildiyi təqdirdə təchizatçı və istifadəçilərin, müvafiq istehsal sahələrinin vəziyyəti, müvafiq əmtəə konyunkturasının öyrənilməsi əsasında orta bazar qiymətləri tapılır
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin fərqiəndən ibarət olur

624 Qiymətlər çoxluğu beynəlxalq ticarətdə nəyi ifadə edir?

- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif və adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtəələrə görə eyni, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtəələrə görə eynivə adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır

625 Xarici ticarətin müqavilə qiymətləri aşağıdakılardan hansıdır?

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

626 Hansı halda rəqib firmanın tarazlıq şərti optimal buraxılış həcmi sayılır?

- dəyişən xərclər tədricən artır
- istehsal həcmi bir vahid artırmaqla mənfəəti yüksəltmək olar
- qiymət uzunmüddətli son hədd xərclərinə bərabərdir
- qiymət uzunmüddətli orta sabit xərclərə bərabərdir
- sabit xərclər minimaldır

627 xətti tələb əyrisinə malik inhisarçı üçün ümumi gəlirin artması zamanı son hədd gəlirinin kəmiyyəti

- müsbətdir, lakin sıfıra yaxınlaşır
- müsbətdir və artır
- müsbətdir, lakin azalır
- sıfıra bərabərdir
- mənfidir, lakin sıfıra yaxınlaşır

628 Bazar qiymətinin formalaşması şəraitində

- tələb qiyməti təklif qiymətinə bərabərdir
- tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həmindən aşağıdır
- təklifin həcmi tələbin həmindən
- bazarda tarazlıq vəziyyəti mövcuddur

629 Tənzimlənən qiymətlər aiddir

- təsbit edilən qiymət sisteminə
- mövsümi qiymətlər sisteminə
- auksion qiymətləri sisteminə
- sənaye məhsulunun qiyməti sisteminə
- netto qiymətləri sisteminə

630 Söylənilən fikirlərdən hansı yanlıştır?

- Şaquli inteqrasiya dedikdə, müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür
- Oliqopoliya dedikdə, elə bir vəziyyət başa düşülür ki, bu zaman iqtisadiyyatın hər hansı sahəsində hökmranlığı bir inhisar deyil, bir neçə inhisar ələ keçirir;
- Üfüqi inteqrasiya dedikdə, müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür;
- Şaquli inteqrasiya dedikdə, iri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür;
- Diversifikasiya dedikdə, iri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə soxulması nəzərdə tutulur.

631 Söylənilən fikirlərdən hansı doğrudur?

- Bütün variantlar doğrudur
- Oliqopoliya dedikdə, elə bir vəziyyət başa düşülür ki, bu zaman iqtisadiyyatın hər hansı sahəsində hökmranlığı bir neçə inhisar deyil, bir inhisar ələ keçirir;
- Üfüqi inteqrasiya dedikdə, müəyyən sahədə kiçik şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha az xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür;
- Şaquli inteqrasiya dedikdə, iri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür;
- Diversifikasiya dedikdə, iri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.

632 Bazar quruluşu növünün müəyyən edilməsi üçün təsnifləşdirmənin əsas parametri aşağıdakıdır

- Bütün variantlar doğrudur
- sahədə əsas məhsul kütləsini istehsal edən iri inhisar birliklərinin nəzarət etdiyi kapitalın ölçüsü və təmərküzləşmə dərəcəsi
- həmin inhisar strukturunun bazarda reallaşdırdığı məhsulun xüsusi çəkisi
- İstehsal proqramının xarakteri, ixtisaslaşma dərəcəsi
- ETT-nin nəailiyyətlərindən istifadənin səviyyəsi

633 Bazar quruluşu növünün müəyyən edilməsi üçün təsnifləşdirmənin əsas parametri aşağıdakılardan biridir:

- İstehsal güclərindən istifadənin səviyyəsi.
- sahədə əsas məhsul kütləsini istehsal edən iri inhisar birliklərinin nəzarət etdiyi kapitalın ölçüsü və təmərküzləşmə dərəcəsi;
- Bütün variantlar səhvdir
- istehsal xərcləri üzrə fəaliyyət proqramının yerinə yetirilməsi səviyyəsi
- əsas fondlardan istifadənin səviyyəsi

634 Bütün nəqliyyat xərclərinin məhsulun alıcısı tərəfindən ödənilməsi hansı beynəlxalq terminə əsaslanır?

- franko-liman terminalı
- franko-anbar istehlakçı
- franko-təyinat stansiyası
- franko-göndərmə stansiyası
- franko-təchizatçının anbarı

635 Dünya əmtəə bazarının konyunkturasının öyrənilmə göstəricilərinə aid deyildir?

- Maliyyə – kredit sahələrinin göstəriciləri.
- Material istehsalı sahəsinin göstəriciləri;
- Daxili əmtəə dövriyyəsinin göstəriciləri;
- Xarici ticarət göstəriciləri;
- Ölkənin Milli gəlirinin və alıcılıq qabiliyyətinin səviyyəsinin dinamika göstəriciləri.

636 Qiymətlərin ölçü vahidi, bazis qiymətləri, valyuta qiymətləri, qiymətlərin təsbit olunma yolu və qiymətlərin səviyyəsi – bunlar nədir?

- əmək məhsuldarlığı göstəricisidir
- dünya ticarət bazarı konyunkturasının struktur elementləridir;
- dünya bazarı həcmının göstəriciləridir;
- alqı-satqı müqaviləsinin əsas elementləridir;
- rəqabət qabiliyyətliliyin göstəriciləridir.

637 Fraxt nədir?

- Heç biri.
- Beynəlxalq dəmiryol tariflərinin daha geniş yayılmış formalarıdır;
- Əsasən qeyri inhisarçı gəmiçilikdə trampovlu gəmi sahibləri tərəfindən daşınma haqqının forması;
- Avtomobil nəqliyyatında beynəlxalq tariflərdir.
- Hava nəqliyyatında beynəlxalq tarifləri;

638 Beynəlxalq kommertiya terminləri (inkoterms) şərtlərinə hansı ildən tətbiq olunmağa başlamışdır?

- 2000-ci ildən
- 1936-cı ildən
- 1940-cı ildən
- 1965-ci ildən
- 1990-cı ildən

639 Hansı beynəlxalq kommertiya termininə görə bütün nəqliyyat xərclərini məhsulun alıcısı ödəyir?

- franko-liman terminalı
- franko-anbar istehlakçı
- franko-təyinat stansiyası
- franko-göndərmə stansiyası
- franko-təchizatçının anbarı

640 Sərnışin daşıma tariflərinin əsasında nə durur?

- bu tariflər bazar tarazlığını yaradır
- bu tariflər pərakəndə ticarətə aid edilir
- bu tariflər topdansaş ticarətə aid edilir
- bu tariflər yükdaşımaların tariflərinin dinamikasını verir
- bu tariflər inflyasiya vəziyyətini müəyyən edir

641 Qiymətlərin müəyyən edilməsində aşağıdakı məqsəd tipik xarakter daşımır:

- Maliyyələşdirmə mənbəyinin müəyyən olunması.
- Müəyyən mənfəət faizinin qazanılması
- Nəzərdə tutulan bazar payına nail olunması və onun saxlanması və onun saxlanması
- Rəqabət şəraitinə uyğunlaşma
- Buraxılan məhsulun müəyyən nomenklaturasının təmin edilməsi

642 xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiyməti

- istehlakçıların əmtəni almağı arzuladıqları qiymət
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanası
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti

643 Dünya təcrübəsində FOB və SİF qiymətləri fərqlənirlər:

- bazar şərtləri ilə
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

644 Göstərilən qiymətlərdən hansı müxtəlif ölkələrin hökumətlərarası ticarət müqavilələri əsasında müəyyən edilir?

- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- birjada təyin edilən qiymətlər
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri

645 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin növünə aiddir?

- müqavilə qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- bazis qiymətlər

646 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı tərəflərin razılığına görə təyin edilir?

- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- birjada təyin edilən qiymətlər
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri

647 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı əmtəə birjalarında əmtəələrin qiymətlərini müəyyən edir?

- idxal-ixrac qiymətləri
- birjada təyin edilən kotirovkalar
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri

- kontrakt qiymətləri

648 Neçənci ildən etibarən beynəlxalq kommertiya terminləri tətbiq olunmağa başlamışdır?

- 2000-ci ildən
 1936-cı ildən
 1940-cı ildən
 1965-ci ildən
 1990-cı ildən

649 Hansı növ qiymətlər xarici ticarətin müqavilə qiymətləridir?

- kontrakt qiymətləri
 pərakəndə satış qiyməti
 faktiki sövdələşmə qiymətləri
 proqnoz qiymətləri
 nəşr edilən sorğu qiymətləri

650 İnhisar rəqabətli müəssisənin istehsal həcminə təsir strategiyası deyil -

- reklam taktikasına yenidən baxılması.
 rəqibin qiymət strategiyasının izlənilməsi;
 qiymətlərdə liderlik;
 parametrlər üzrə differensiallaşma strategiyası;
 satışın stimullaşdırılması;

651 Uzunmüddətli dövrdə inhisar rəqabətli müəssisənin mənfəətinin artırılmasının qeyri-qiymət metodlarıdır -

- sadalananların heç biri.
 məhsulun differensiallaşdırılması;
 məhsulun təkmilləşdirilməsi;
 məhsulun reklam edilməsi;
 sadalananların hamısı;

652 Avropa birliyində məhsul növlərindən asılı olaraq tənzimlənən məqsədli və müdaxilə qiymətləri haqqında fikirlərdən hansı yanlıştır?

- Məqsədli qiymətlər astana qiymətlərlə birlikdə qiymətlərin müdafiəsində aşağı sərhəddi təşkil edirlər.
 Məqsədli qiymətlər – Avropa birliyində müəyyən məhsul növünün qıtlığı hökm sürən rayonlar üçün nəzərdə tutulan topdantsatış (ardıcıl olaraq nəzərdə tutulan bazar qiymətləri) qiymətləridir ;
 Məqsədli qiymətlərin əsasında astana və ona oxşar olan «şlüz» qiymətlərinin səviyyəsi müəyyən olunur ;
 Bu qiymətlər daxili fermer qiymətlərini daha aşağı dünya qiymətlərinin təzyiqindən qorumağa xidmət edirlər.
 Astana qiymətləri başlanğıc səviyyəsinə görə məqsədli qiymətlərdən aşağı səviyyədədir;

653 İnkişaf etmiş ölkələrdə qiymətlərin tənzimlənməsi ilə bağlı hansı fikir doğru deyil?

- Bütün variantlar yanlıştır.
 Yaponiyada dövlətin müvafiq nazirliklər şirkətlərin iştirakı ilə qiymətlərin minimum səviyyəsini müəyyən edirlər.
 Norveçdə isə ədalətsiz (çox yüksək) qiymətlərin qoyulması haqqında istənilən razılaşmalar qanunla qadağan edilmişdir.
 İsveçrə hökuməti kənd təsərrüfatı siyasəti çərçivəsində qiymətlərin kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının rentabelliğini təmin edəcək səviyyədə saxlanmasını nəzərdə tutur.
 İsveçrədə hər il təhvil verilən südün müəyyən həcmi (kvota) nəzərdə tutulur və südü təhvil verənlərə möhkəm qiymət üçün zəmanət verilir.

654 Qərbi Avropa ölkələrində qiymətlərin əmələgəlməsinə təsirin dolaylı metodlarına aid deyil:

- kredit sisteminin tənzimlənməsi.
- dövlət tədarükü;
- vergi sistemi;
- pul tədavülü ;
- qiymətlərin təsbit olunması;

655 Qiymətlərin iqtisadi tənzimləmə metodu deyil:

- dövlət preyskurant qiymətlərinin tətbiq olunması.
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi;
- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti;
- amortizasiya normalarının qoyulması;
- torpaq rentasının tənzimlənməsi;

656 İstehlak qiymətlərinin indeksi haqqında aşağıdakılardan hansı yanlıştır?

- Beynəlxalq iqtisadi təşkilatların və xüsusilə Beynəlxalq valyuta Fondunun fəaliyyəti nəticəsində bu göstərici (IQI) inflyasiyanın ölçməsi və tənzimlənməsi vasitəsi kimi əksər dünya dövlətləri tərəfindən qəbul edilmişdir.
- hal-hazırda orta istehlakçı tərəfindən müntəzəm alınan daha vacib əmtəə və xidmətlər məcmusu dəyərinin dəyişməsinə müəyyənləşdirən beynəlxalq standartdır;
- IQI-nin əsas təyinatı əhali tərəfindən qeyri-istehsal xarakterli istehlak məqsədi ilə alınan əmtəə və xidmət qiymətlərinin ümumi səviyyəsinin zaman içərisində dəyişməsinin ölçülməsindən ibarətdir.
- IQI zaman keçdikcə əhali tərəfindən istehlak edilən mal və xidmət növlərinin qiymətlərinin dəyişməsinə ölçməyə xidmət edir.
- IQI-nin əsas təyinatı əhali tərəfindən istehsal xarakterli istehlak məqsədi ilə alınan əmtəə və xidmət qiymətlərinin ümumi səviyyəsinin zaman içərisində dəyişməsinin ölçülməsindən ibarətdir.

657 Aşağıda qeyd edilənlərdən hansı yanlıştır?

- inflyasiyanın qiymətləndirilməsində hesabat nöqtəsi kimi bazis dövrünün istehlak yığımını (Paaşe formulu) və ya cari dövrün istehlak yığımını (Layspeyres formulu) götürmək olar.
- inflyasiyanın qiymətləndirilməsində hesabat nöqtəsi kimi cari dövrün istehlak yığımını (Paaşe formulu) və ya bazis dövrünün istehlak yığımını (Layspeyres formulu) götürmək olar.
- Laspeyres formulu qiymətlərin həqiqi artımını bir qədər şişirdir, Paaşe formulu isə azaltmağa meyllidir.
- Paaşe formulu əmtəələr və xidmətlər yığımına vaxtaşırı yenidən baxmağı tələb edir.
- Paaşe formulun tətbiqi bilərəkdən nəticəni saxtalaşdırmağa gətirib çıxarır.

658 əmək haqqının indeksləşdirilməsinə prinsipial yanaşmalardan biri səhvdir:

- əmək haqqının nizamlanması onun səviyyəsindən asılı olaraq həyata keçirilir, yəni minimum əmək haqqı artdıqda isə kompensasiya azalır.
- əmək haqqının tam indeksləşdirilməsi nəzərdə tutulur.
- indeksləşdirmə əmək haqqının minimum həddi ilə məhdudlaşır.
- əmək haqqının minimum həddi ilə məhdudlaşan indeksləşdirmə 1959-1968-ci illərdə Fransada tətbiq edilmişdir.
- əmək haqqının nizamlanması onun səviyyəsindən asılı olaraq həyata keçirilmir, yəni minimum əmək haqqı artdıqda kompensasiya artır.

659 İndeksləşdirmənin astanası haqqında deyilənlərdən biri səhvdir.

- Bütün variantlar doğrudur.
- Bu, qabaqcadan dövlət tərəfindən müəyyən edilmiş qiymət artımında elə səviyyədir ki, həmin səviyyəyə çatdıqda indeksləşdirmə həyata keçirilir.
- Astananın müəyyən edilməsinə birinci yanaşmada dövlət müəyyən vaxt üçün ölkədəki qiymət artımının sürətindən kifayət qədər yuxarı rəsmi astana müəyyən edir ;
- Astananın müəyyən edilməsinə ikinci yanaşmada qiymət artımına uyğun olaraq gəlirlərin artırılmasını nəzərdə tutan sxemə əsaslanır.
- Astananın müəyyən edilməsinə üçüncü yanaşmada dövlət müəyyən vaxt üçün ölkədəki qiymət artımının sürətindən kifayət qədər aşağı rəsmi astana müəyyən edir ;

660 İndeksləşdirmədə tətbiq edilən tənzipləmə münasibətlərinin ayrı-ayrı kateqoriyaları haqqında qeyd olunanlardan hansı yanlıştır?

- Son vaxtlar üstünlük qarışıq kompensasiyaya verilir ki, əmək haqqının ödənişində fərqlər qalsın.
- Proporsional kompensasiya adətən faizlərlə ifadə olunur və gəlirlərdəki fərqlərə toxunmur.
- Qeyd olunmuş kompensasiya üçün gəlirlərdəki fərqin azaldılması meylə xarakterikdir.
- Qeyd olunmuş kompensasiya ABŞ, Kanada, Danimarka kimi ölkələrdə geniş tətbiq edilir.
- Qarışıq kompensasiyada həm proporsional, həm də qeyd olunmuş kompensasiyanın elementləri olur.

661 Antidempinq və kompensasiya rüsumları, məhdudlaşdırılması, minimal idxal qiymətləri sistemi, idxalın lisenziyalaşdırılması, idxal və ixrac norması – Bunlar nədir?

- daxili ticarətin tənziplənməsinin tarif tədbirləri
- xarici ticarətin tənziplənməsinin statik metodları
- xarici iqtisadi əlaqələrin tənziplənməsinin inzibati üsulları
- xarici ticarətin tənziplənməsinin tarif tədbirləri
- xarici ticarətin tənziplənməsinin qeyri-tarif tədbirləri

662 İdxal məhsullarına gömrük rüsumlarının qoyulmasına məqsəd nədir?

- mənfəətin yüksəldilməsi
- istehsal həcmi artırmaq
- xərcləri minimuma endirmək
- xarici məhsulların daxili qiymətlərdən aşağı qiymətlə idxalın məhdudlaşdırılması
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək

663 Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə gətirilən malların gömrük dəyəri hansı usullarla müəyyən edilir:?

- Bütün cavablar doğrudur
- gətirilən malların sövdələşmə qiyməti ilə; eyni malların sövdələşmə qiyməti ilə;
- eynicinsli malların sövdələşmə qiyməti ilə; dəyərin toplanması üsulu ilə;
- dəyərin çıxılması üsulu ilə; ehtiyat üsulu ilə.
- eynicinsli malların sövdələşmə qiyməti ilə; gətirilən malların sövdələşmə qiyməti ilə

664 Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə gətirilən malların gömrük dəyərinin müəyyən edilməsinin əsas usulu hansıdır:?

- dəyərin toplanması üsulu ilə;
- dəyərin çıxılması üsulu ilə;
- ehtiyat üsulu ilə.
- eynicinsli malların sövdələşmə qiyməti ilə;
- gətirilən malların sövdələşmə qiyməti ilə

665 Gömrük məqsədilə Avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsi metodikası hansı halda istifadə etmək üçün nəzərdə tutulur: Səhv cavabı göstər

- gömrük məqsədilə avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsi zamanı; Avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsinin hazırlanması və yenidən hazırlanması zamanı;
- gömrük məqsədilə avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsi zamanı;
- Avtonəqliyyat vasitələrinin qiymətləndirilməsinin hazırlanması və yenidən hazırlanması zamanı;
- gömrük orqanlarının avtonəqliyyat vasitələrinin gömrük dəyərinə nəzarəti zamanı;
- Bütün cavablar səhvdir

666 Avtonəqliyyat vasitələrinin hansı dəyərinin qiymətləndirilməsi, onların silinməsi və ya istismardan

çıxarılması zamanı həyata keçirilir.?:

- Sığorta
- Bazar
- Əvəzetmə
- Util
- Bərpa

667 İxrac ölkələrinin ilkin bazarında qiymətləndirilən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında verilənlər olursa, lakin digər ölkələrin ilkin bazarında oxşar avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında məlumatlar olduqda avtonəqliyyat vasitələrinin baza dəstinin bazar dəyəri hansı metodla təyin edilir:?

- yalnız dolaylı metodla
- Dolaylı, Birbaşa
- Birbaşa
- Hesablama
- həm birbaşa həm də hesablama metodu ilə

668 Qiymətləndirilən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında məlumatlar ixrac ölkələrinin ilkin bazarında olmadığı halda, həmin bu bazarda analoq avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri məlum olduqda avtonəqliyyat vasitələrinin baza dəstinin bazar dəyəri hansı metodla təyin edilir:?

- Hesablama
- Birbaşa
- Dolaylı
- Birbaşa, Dolaylı
- Hesablama ,Dolaylı

669 İxrac ölkələrinin ilkin bazarında qiymətləndirilən ANV-nin bazar dəyəri haqqında məlumatlar olmadıqda, lakin Azərbaycanın ilkin bazarında oxşar ANV-nin bazar dəyəri haqqında məlumatlar olduqda avtonəqliyyat vasitələrinin baza dəstinin bazar dəyəri hansı metodla təyin edilir:?

- Hesablama,Birbaşa, Dolaylı
- Hesablama
- Birbaşa
- Dolaylı
- heç biri

670 Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə gətirilən malların gömrük dəyərini məyyən edən üsullar hansı variantda düzgün göstəriləyib:?

- gətirilən malların sövdələşmə qiyməti ilə; dəyərin çıxılması üsulu ilə;
- dəyərin toplanması üsulu ilə; dəyərin çıxılması üsulu ilə;
- müxtəlifcinsli malların sövdələşmə qiyməti ilə; dəyərin toplanması üsulu ilə; dəyərin çıxılması üsulu ilə;
- gətirilən malların sövdələşmə qiyməti ilə; eyni malların sövdələşmə qiyməti ilə;
- ehtiyat üsulu ilə, eyni malların sövdələşmə qiyməti ilə;

671 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı oliqopolistik bazarı xarakterizə etmir?

- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq
- sahədə firmaların azsaylı olması
- qiymət ayrışçılığı;
- standart və differensial əmtəələrin istehsalı;
- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması;

672 Hansı qiymətlər xarici ticarətin müqavilə qiymətlərinə aiddir?

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

673 Aşağıdakılardan hansı dünya qiymətlərinə aid edilmir?

- daxili topdansatış qiymətləri
- FAC, FOB və CIF qiymətləri
- müqavilə qiymətləri;
- birja məzənnəsi, hərrac və torq qiymətləri;
- iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmə qiymətləri;

674 Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq ticarət üçün səciyyəvi olan qiymətlər sırasına malikdir:

- İVC-nin statistikas
- BMT-nin statistikas
- AİB-in statistikas
- MDB-nin statistikas
- ABŞ-in statistikas

675 Qiymətlərin müəyyən edilməsinin parametrik metodları:

- bu metodların çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirə bilmir
- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, bu tədqiqatlar əsasında alınmış qiymət bazarda qiymətlərin formalaşması şərtlərini real əks etdirir
- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
- bu metodların üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
- metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından çatışmamazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir

676 Bazar təsərrüfatı şəraitində qiymətəmələgəlmənin müəyyənədicisi amili sayılır:

- ixrac rüsumları
- dünya bazar tutumu
- vahid dünya bazarı
- tələb və təklif
- gömrük güzəştləri

677 Dünya bazar qiymətlərinin əsasını nı təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- milli dəyər;
- beynəlxalq dəyər;
- istehsal qiyməti;
- beynəlxalq istehsal qiyməti.

678 Dünya bazar qiymətlərinin aşağı düşməsi tendensiyasının səbəbi nədir?

- dəyər qanunu ilə.

- beynəlxalq integrasiyanın genişlənməsi;
- texniki tərəqqi;
- istehsal qüvvələrinin inkişafı;
- dünya bazarında qiymət əmələ gətirən proseslərin xüsusiyyətləri.

679 Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq əmək bölgüsüdür?

- daxili bazanın müdafiəsi tədbiri.
- Dövlətlərarası mal və xidmətlərə mübadiləsi;
- Ayrı-ayrı dövlətlərin müxtəlif əmtəə və xidmətlərin istehsalında ixtisaslaşması;
- Dünya təsərrüfatının inkişafının qanunauyğun nəticəsi;
- dünya ticarətinin inkişafının nəticəsi;

680 İnhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil –

- qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət.
- əmtəənin differensiasiyası;
- çoxlu sayda satıcıların olması;
- qiymət ayrı-seçkiliyi;
- qiymət rəqabəti;

681 Dünya bazarında qiymətin əmələ gəlməsi prosesləri nə ilə tənzimlənir?

- pul tədavi qanunu ilə
- transmilli korporasiyalar siyasəti ilə;
- beynəlxalq dəyərlər;
- dünya bazarında rəqabət ilə;
- dəyər qanunu ilə;

682 Verilənlərdən biri xarici ticarətin müqavilə qiymətidir:

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

683 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı qiymətlər üzrə liderliyi ifadə edir?

- Satış həcmının artırılması
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun keyfiyyəti
- Azad rəqabət mühiti

684 Qeyd olunan qiymətlərdən hansı Qapalı bazar qiymətlərinə aid edilmir:

- imtiyazlı razılaşma qiymətləri
- firmadaxili ticarət qiymətləri
- ticarət təşkilatlarının qiymətləri
- regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətləri
- prefensial razılaşma qiymətləri

685 Verilənlərdən hansı qiymət liderliyinin əsas şərti hesab edilir?

- cavablar doğrudur
- məhsulun keyfiyyəti
- məhsulun istehsalına çəkilən xərclər
- marketing tədqiqatlarının keyfiyyəti
- satışın həcmnin artırılması

686 Verilənlərdən biri fəaliyyət müddətinə görə qiymət növünə aid edilir?

- tender qiymətlər
- pilləli qiymətlər
- brutto qiymət
- tikinti məhsulunun qiyməti
- sərbəst qiymətlər

687 Hansı qiymətlər əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növünə aid edilir?

- birja qiymətləri
- preyskurant qiymətləri
- pərakəndə satış qiymətləri
- cari qiymətlər
- sürüşkən qiymətlər

688 Aşağıdakılardan hansı ixrac kalkulyasiyasını daxili kalkulyasiyadan fərqləndirən xərc növünə aid deyil?

- reklam xərcləri
- tədavül xərcləri
- maliyyələşmə xərcləri
- sığorta xərcləri
- daşınma xərcləri

689 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- Tender – hərrac – satış
- Franko-anbar (satış)
- tənzimlənən
- KAF
- Bazis

690 Aşağıda göstərilənlərdən biri sponto güzəştini xarakterizə edir?

- İxrac güzəştidir
- Mövsüm güzəştidir
- Sorğu qiymətləri ilə birgə ümumi güzəstdir
- Nağd hesablaşma hesabına güzəstdir
- Məhsulun sınaq partiyalarına olan xüsusi güzəstdir

691 Franko qiyməti aşağıda qeyd olunan hansı amillərdən asılıdır?

- tələbin həcmindən
- bazar iştirakçılarının sayından
- əmtənin növündən
- təchizat-göndəriş şərtlərindən
- təklifin həcmindən

692 Hansı qiymətlər təsbit olunma qaydasına görə qiymətin növünə aid edilmir?

- cavablar doğrudur
- auksion qiymətləri
- sənaye məhsulunun qiyməti
- netto qiymətlər
- mövsümi qiymətlər

693 Hansı qiymətlər dünya bazar qiymətinin növüdür?

- sürüşkən qiyməti
- mövsümi qiymət
- pilləli qiymət
- tender
- iri firmaların təklif qiymətləri

694 Hansı növ qiymətlər dünya bazar qiymətinə aiddir?

- müqavilə qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- bazis qiymətlər

695 Verilənlərdən hansı idxal-ixrac güzəştlərinin həcminə təsir göstərmir?

- daxili iqtisadi və siyasi vəziyyət
- əmtə bazarının konyunkturasi
- təchizatçı firmanın maliyyə vəziyyəti
- təsbit olunmuş qiymətlər
- istehsalın inhisarlaşması dərəcəsi

696 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- pilləli qiymət
- mövsümi qiymət
- tender
- iri firmaların təklif qiymətləri
- sürüşkən qiyməti

697 Aşağıda qeyd olunanlardan hansı daxil edilməklə ixrac və idxal qiymətlərinin kalkulyasiyasının formal sxemi daxili qiymətlərin hesablanması zamanı istifadə edilən sxemdən fərqlənir?

- Alıcının ölkəsində idxal gömrük xərcləri;
- Satıcıların və nümayəndələrin komisiyon mükafatlandırılması
- Sığorta xərcləri və gözlənilməz risklərin örtülməsi üçün zəruri olan ehtiyatlar.
- Maliyyələşdirmə xərcləri;
- Qablaşdırmaya çəkilən xərclər, nəqliyyat xərcləri;

698 Hansı növ güzəştlər beynəlxalq təcrübədə tətbiq edilmir?

- preyskurant qiymətlərindən ümumi güzəştlər
- əmtə alqısında nəgd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə
- kompensasiya güzəştləri .
- mövsümi güzəştlər;
- diler güzəştləri

699 Verilənlərdən hansı inhisar mənfəətini ifadə edir?

- əlavə dəyər vergisi və aksizlərdir
- sadə mənfəət və onun əmələ gəlməsi şərtləridir
- orta mənfəətin çevrilmiş forması və əlavə dəyər formasıdır;
- inhisarlaşmış iqtisadiyyatda toplaşan orta mənfəətdir;
- vahid müştərək əlavə dəyərdir.

700 Verilənlərdən hansı ilə prefensial qiymətlər müəyyən edilir:

- Qərbi Avropa dövlətləri arasında inteqrasiya prosesləri nəticəsində daha üstünlüyə malik olan ölkələrin razılaşmalarına görə
- beynəlxalq inhisarlar çərçivəsində əmtəə və xidmətlərin mübadiləsi zamanı razılaşmalara görə
- "Qapalı" bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- "Azad" bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- müəyyən əmtəələrin göndərilməsi haqqında hökumətlərarası razılaşmalara görə